

The European
Pet Food Industry

KODEKS DOBREJ PRAKTYKI ZNAKOWANIA KARMY DLA ZWIERZĄT DOMOWYCH

Październik 2018

SPIS TREŚCI

1. Wstęp		5. Oświadczenia	
Założenia – zakres - zasady.....	05	• Zakres i ogólne zasady.....	38
2. Słowniczek		• Kategorie oświadczeń.....	39
Definicje.....	06	Oświadczenia dotyczące zawartości	
3. Informacje na opakowaniu		Opisy produktu	
• Cel i ogólne zasady dotyczące etykiety	15	Oświadczenia dotyczące działania	
• Wymogi prawne.....	16	• Zasady dotyczące uzasadniania	46
(Obowiązkowe, nieobowiązkowe, dodatkowe oświadczenia)			
oraz ich stosowanie w FEDIAF			
(z uzasadnieniem, tam gdzie jest to konieczne)			
• Informacje dobrowolne	35	6. Aneksy 1-12	
(w tym przekaz z użyciem ilustracji)		1. Kategorie materiałów paszowych	51
• Przykład listy kontrolnej dla etykiet	35	dla celów etykietowania	
karmy dla zwierząt domowych		2. Tolerancje analityczne	52
		3. Organizmy genetycznie	54
		zmodyfikowane (GMO)	
		4. Lista kontrolna dla etykiety	55
		karmy dla zwierząt domowych	
		5. Oświadczenia dotyczące zawartości	56
		6. Dokumentacja uzasadniająca	59
		zamieszczane oświadczenia, w tym lista	
		kontrolna dla dokumentów naukowych	
		7. Czytelność	61
		8. Oznaczenie „e”	62
		9. Współczynniki przeliczeniowe	62
		dla dodatków i witamin	
		10. Znakowanie kategorii	64
		i / lub grup funkcjonalnych dodatków	
		11. Źródła ustawodawcze	65
		12. Znakowanie karmy dla zwierząt	66
		domowych – przewodnik dla klienta	
4. Informacje prezentowane poza opakowaniem			
• O produkcie.....	36		
• Informacje prezentowane poza	36		
opakowaniem.....			
• Dobrostan zwierząt domowych	37		
• Zainteresowane osoby	37		
• Dzieci	37		
• Odpowiedzialność społeczna w przekazie .	08		

1. Wstęp

FEDIAF reprezentuje krajowe stowarzyszenia przemysłu karmy dla zwierząt domowych z Unii Europejskiej oraz z Norwegii i Szwajcarii, oraz jest rzecznikiem około 130 firm w całej Europie.

Naczelnym celem europejskiego przemysłu produkującego karmę jest zapewnianie zwierzętom domowym bezpiecznej karmy gwarantującej zdrowie, długie życie.

Aby ten cel osiągnąć, FEDIAF i jej członkowie zajmują się całym procesem produkcji aż po wprowadzanie karmy na rynek i dostarczanie stosownych informacji klientowi końcowemu.

Informacje o karmie mogą być przekazywane klientowi na różne sposoby, w szczególności przy wykorzystaniu opakowania poprzez umieszczenie stosownych danych na etykiecie, oraz bez wykorzystania opakowania, tj. przy użyciu ulotek, stron internetowych, reklam w druku i w telewizji, itp.

Rozporządzenie 767/2009 w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz ustala podstawowe zasady odnośnie sposobu, w jaki informacje należy dostarczać. Ponadto, reklamy umieszczane na produktach żywieniowych dla zwierząt, podobnie jak i na innych produktach konsumenckich, podlegają ogólnym zasadom dotyczącym reklamy określonym w Dyrektywach 2006/114 i 2010/13.

Wspólne zasady ustalone w powyższych aktach prawnych UE stanowią, że przekazywane informacje dotyczące produktów, w tym reklama, muszą być prawdziwe, obiektywne oraz wymierne, i nie mogą wprowadzać nabywców w błąd, ani ich oszukiwać.

Rozporządzenie 767/2009 przewiduje utworzenie Kodeksu Dobrej Praktyki Znakowania Karmy dla Zwierząt Domowych (zwanego dalej „Kodeksem”) w celu poprawy adekwatności znakowania karmy, a w szczególności, w celu włączenia przepisów dotyczących dobrowolnych oznaczeń i oświadczeń na etykietach. Niniejszy Kodeks został po raz pierwszy uzgodniony i ratyfikowany przez Komisję Europejską w październiku 2011 r., kiedy to Komisja Europejska wydała komunikat prasowy zawierający następujące oświadczenie:

„Celem Kodeksu Znakowania Karmy dla Zwierząt Domowych ustanowionego przez FEDIAF zgodnie z zasadami samoregulacji jest zapewnienie zharmonizowanego podejścia: zamiast posiadania 27 różnych narodowych interpretacji zasad znakowania, Kodeks daje klarowne wytyczne dotyczące sposobu stosowania przepisów w całej UE.” [Komunikat prasowy Komisji Europejskiej z dn. 8 grudnia 2011 r.].

Doświadczenie członków stowarzyszenia FEDIAF pokazuje, że przydatnym jest posiadanie obowiązującego na szczeblu europejskim Kodeksu ustanowionego w oparciu o istniejące ustawodawstwo unijne oraz praktykę przemysłową w zakresie dostarczania nabywcom informacji dotyczących karm dla zwierząt domowych i cech tychże karm.

Niniejszy Kodeks uwzględni trzy podstawowe funkcje przekazu produktowego:

- Informacja dla konsumenta dotycząca zastosowania produktu
- Kontrola i wprowadzenie w życie
- Marketing i sprzedaż detaliczna

Celem niniejszego dokumentu jest dostarczenie praktycznych wytycznych, przy czym dokument ten powinien być odczytywany w połączeniu z odpowiednimi regulacjami unijnymi i krajowymi.

FEDIAF pragnie także podkreślić, że w gestii każdego indywidualnego podmiotu działającego na rynku karmy lub osoby odpowiedzialnej za wprowadzenie produktu na rynek leży - przed zastosowaniem - zagwarantowanie prawdziwości i uzasadnienie wszystkich oświadczeń, deklaracji oraz znaków graficznych, jakie może on ewentualnie wykorzystać. Należy zauważyć, że przykłady przedstawione w niniejszym Kodeksie zostały zamieszczone jedynie w celach ilustracyjnych; ich użycie musi zależeć od okoliczności, kontekstu i możliwości uzasadnienia przez producenta.

Niniejszy Kodeks będzie podlegał corocznej rewizji i aktualizacji, jeżeli zajdzie taka potrzeba.

2. SŁOWNICZEK

Dla celów niniejszego Kodeksu, zastosowanie będą miały następujące definicje wraz z podanym źródłem.

Poniżej przedstawiono w kolejności ważności źródła definicji wykorzystywanych w niniejszym dokumencie:

- (i) Ustawodawstwo UE;
- (ii) Codex Alimentarius (z łac. kodeks żywności);
- (iii) Normy ISO; oraz
- (iv) Inne wyszczególnione. W stosownych przypadkach, definicje zostały przystosowane do karmy dla zwierząt domowych.

Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego (do produkcji karmy dla zwierząt domowych)	Całe ciała lub części zwierząt, produkty pochodzenia zwierzęcego lub inne produkty uzyskane ze zwierząt, które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, w tym komórki jajowe, zarodki i nasienie.	Rozporządzenie 1069/2009, art. 3. 1
Odchylenie analityczne	Nieodłączona zmienność w dokładności uzyskanej za pomocą dowolnej określonej i/lub oficjalnej metody analizy tj. jak powtarzalna jest metoda zarówno w obrębie jednego laboratorium, jak i pomiędzy różnymi laboratoriami.	Wyjaśnienie FEDIAF
Partia albo seria	Możliwa do zidentyfikowania ilość paszy mająca wspólne cechy, takie jak pochodzenie, odmiana, rodzaj opakowania, pakującego, wysyłającego lub etykietowania, a w przypadku procesu produkcyjnego – jednostka produkcyjna wytworzona w jednym zakładzie używającym jednolitych parametrów produkcji lub pewna ilość takich jednostek, w przypadku gdy są one produkowane w sposób ciągły i przechowywane razem.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (r)
“Bloggo”	Hipotetyczna nazwa firmowa karmy dla zwierząt domowych.	
Nośnik	Substancja stosowana do rozpuszczania, rozcieńczenia, dyspergowania lub innej fizycznej modyfikacji dodatku paszowego w celu ułatwienia postępowania się nim, podawania lub stosowania, niezminiająca jego funkcji technologicznej i niewywołująca żadnych skutków technicznych.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (m)
Oświadczenie	Wszelkie etykietowanie oraz prezentacja materiałów paszowych i mieszanek paszowych, które zwracają szczególną uwagę na obecność lub brak w paszy określonej substancji, na szczególne cechy żywieniowe lub proces żywieniowy albo na szczególną funkcję związaną z którymkolwiek z wymienionych aspektów.	Rozporządzenie 767/2009, art. 13

Reklama porównawcza	Reklama, która w sposób wyraźny lub domniemany identyfikuje konkurenta lub towary lub usługi oferowane przez konkurenta.	Dyrektywa 2006/114, art. 2c
Właściwy organ	Organ Państwa Członkowskiego lub kraju trzeciego wyznaczony do przeprowadzania kontroli urzędowych.	Rozporządzenie 183/2005, art. 3.e
Mieszanka paszowa pełnoporcjowa	Mieszanka paszowa, która z uwagi na swój skład jest wystarczająca do zaspokojenia dawki dziennej.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (i)
Mieszanka paszowa uzupełniająca	Mieszanka paszowa o wysokiej zawartości pewnych substancji, która jednak, z uwagi na swój skład, jest wystarczająca do zaspokojenia dawki dziennej jedynie w połączeniu z innymi paszami.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (j)
Mieszanka paszowa	Mieszanka złożona z co najmniej dwóch materiałów paszowych, zawierająca dodatki paszowe lub ich niezawierająca, przeznaczona do doustnego karmienia zwierząt, w postaci mieszanek paszowych pełnoporcjowych lub uzupełniających.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (h)
Związek (kiedy mowa w kontekście pierwiastków śladowych)	Związek to słowo używane do opisu substancji, która dostarcza pierwiastek śladowy. Na przykład, w praktyce nie jest możliwe dodanie pierwiastka śladowego takiego jak cynk w postaci samego cynku. Dla celów żywieniowych pierwiastek ten należy dodać jak związek taki jak siarczan cynku.	Wyjaśnienie FEDIAF
Konsument	Osoby i rodziny zakupujące i otrzymujące żywność w celu zaspokojenia [potrzeb swoich zwierząt domowych i/lub] swoich osobistych preferencji. Uwaga: w tym kodeksie „konsument” zostaje zastąpiony przez „nabywca”.	CODEX STAN 1-1985 (ze zmianami 1-1991)
Materiały zanieczyszczone	Pasza zawierająca substancje niepożądane na poziomie przekraczającym dopuszczalne poziomy określone w dyrektywie 2002/32/WE.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (p)
Klient	Ten, kto kupuje towary lub usługi, np. partner handlowy. Organizacja lub osoba, która otrzymuje karmę dla zwierząt domowych.	ISO 9000
Dawka dzienna	Średnia całkowita ilość określonej karmy dla zwierząt domowych, która jest potrzebna codziennie zwierzęciu należącemu do określonego gatunku, kategorii wiekowej, prowadzącemu określony styl życia lub podejmującego określoną aktywność, w celu zaspokojenia wszystkich swoich potrzeb energetycznych i żywieniowych.	Przystosowane do karmy dla zwierząt z rozporządzenia 1169/2011, art. 18.1

Gryzaki dla psów	Produkty dla zwierząt domowych przeznaczone do żucia, wykonane z niegarbowanych skór i skórek zwierząt kopytnych lub innych materiałów zwierzęcych.	Rozporządzenie 142/2011, Załącznik I (17)
Sucha karma dla zwierząt domowych	Karma dla zwierząt domowych o wilgotności 14% lub niższej.	Wieloletnia definicja przemysłu
Pasza	Dowolna substancja lub produkt, w tym dodatki, przetworzona, częściowo przetworzona lub nieprzetworzona, przeznaczona do doustnego karmienia zwierząt.	Rozporządzenie 178/2002, art. 3.4
Dodatki paszowe	Substancje, drobnoustroje lub preparaty, inne niż materiał paszowy i premiksy, które są celowo dodawane do paszy lub wody, aby pełniły, w szczególności, jedną lub więcej funkcji wymienionych w Artykule 5(3): korzystnie wpływać na cechy paszy; - korzystnie wpływać na cechy środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego;- korzystnie wpływać na ubarwienie ozdobnych ryb i ptaków; - zaspakajać potrzeby żywieniowe zwierząt; - mieć korzystnie skutki dla środowiska w wyniku produkcji zwierzęcej; - korzystnie wpływać na hodowlę, cechy użytkowe lub dobrostan zwierząt, szczególnie wskutek wpływu na florę żołądkowo-jelitową lub strawność paszy; - mieć działanie kokcydiostatyczne i histomonostatyczne	Rozporządzenie 1831/2003, art. 2 (2)(a)
Przedsiębiorstwo paszowe	Przedsiębiorstwo publiczne lub prywatne, typu non-profit lub nie, prowadzące jakąkolwiek działalność związaną z produkcją, wytwarzaniem, przetwarzaniem, przechowywaniem, transportem lub dystrybucją pasz, w tym producentów produkujących, przetwarzających lub przechowujących pasze w celu żywienia zwierząt będących w ich posiadaniu.	Rozporządzenie 178/2002, art. 3.5
Podmiot działający na rynku pasz	Osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za zapewnienie tego, aby wymogi niniejszego rozporządzenia zostały spełnione w przedsiębiorstwie paszowym pozostającym pod jej kontrolą.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (a)
Higiena pasz	Środki i warunki niezbędne do kontroli zagrożeń odnoszących się do bezpieczeństwa karm dla zwierząt domowych, oraz do zapewnienia przydatności paszy do żywienia zwierząt, z uwzględnieniem jej przeznaczenia.	Rozporządzenie 183/2005, art. 3 (a)

Materiały paszowe	Produkty pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, których zasadniczym celem jest zaspokajanie potrzeb żywieniowych zwierząt, w stanie naturalnym, świeże lub konserwowane, oraz produkty pozyskane z ich przetwórstwa przemysłowego, a także substancje organiczne i nieorganiczne zawierające dodatki paszowe lub ich niezawierające, przeznaczone do doustnego karmienia zwierząt jako takie albo po przetworzeniu, albo stosowane do przygotowywania mieszanek paszowych lub jako nośniki w premiksach.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (g)
Pasza specjalnego przeznaczenia żywieniowego. W skrócie „PARNUT” lub ustawowo „dietetyczna” karma dla zwierząt domowych	Pasza, która może zaspokoić specjalne potrzeby żywieniowe dzięki swojemu szczególnemu składowi lub sposobowi produkcji, który jednoznacznie wyróżnia ją od zwykłej paszy. Pasza przeznaczona do szczególnych potrzeb żywieniowych nie obejmuje pasz leczniczych w znaczeniu Dyrektywy 90/167.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (o)
Produkt gotowy	Wyrób, które nie jest poddawany dalszej obróbce lub przetwarzaniu przez organizację.	EN ISO 22000:2005(E)
Organizm genetycznie zmodyfikowany (GMO)	Organizm, w wyjątku człowieka, w którym materiał genetyczny został zmieniony w sposób, do którego nie dochodzi w warunkach naturalnych wskutek krzyżowania się i/lub naturalnej rekombinacji. Definicja nie obejmuje organizmów uzyskanych z wykorzystaniem technik modyfikowania genetycznego wymienionych w Załączniku I B do Dyrektywy 2001/18.	Dyrektywa 2001/18, art. 2 (2) Rozporządzenie 1829/2003
Pasza genetycznie modyfikowana (karma dla zwierząt domowych)	Pasza zawierająca, składająca się lub produkowana z organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO). W przypadku karmy dla zwierząt domowych, która nie wymaga etykiety „zawierająca GMO oraz nazwę paszy genetycznie modyfikowanej” lub „wyprodukowana z GMO oraz nazwa paszy genetycznie modyfikowanej”, podmiot winien zapewnić, że karma nie zawiera GMO, nie składa się z GMO, ani nie została wyprodukowana z GMO w ilości przekraczającej 0,9% na [składnik] substancję, z zastrzeżeniem, że obecność GMO ma charakter nieoczekiwany (przypadkowy, niezamierzony) lub technicznie nieunikniony.	Rozporządzenie 1829/2003
Hermetycznie zamknięty pojemnik	Pojemnik, taki jak puszka, tacka, saszetka, itp., opracowany i przeznaczony do zabezpieczenia zawartości przed wtargnięciem mikroorganizmów	Rozporządzenie 142/2011, Załącznik I (51)

Etykieta	Dowolna etykieta, marka, oznakowanie, ilustracja lub inny opis, zapisana/e, wydrukowana/e, utworzona/e za pomocą szablonu, oznakowana/e, wytłoczona/e, odcisnięta/e na opakowaniu lub pojemniku paszy lub do niego przymocowana/e.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (t)
Etykietowanie	Określanie danej paszy za pomocą wszelkiego rodzaju wyrazów, danych szczegółowych, znaków towarowych, nazw marek, ilustracji lub symboli, poprzez umieszczenie tych informacji na wszelkiego rodzaju środkach przekazu, takich jak opakowanie, pojemnik, ogłoszenie, etykieta, dokument, pierścień, obwódka lub Internet, odnoszących się do przedmiotowej paszy lub jej towarzyszących, w tym dla celów promocyjnych.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (s)
Seria	Patrz wyżej: „partia”	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (r)
Główny składnik	Główny składnik oznacza materiał paszowy, który dostarcza kluczowych wartości odżywczych lub jest elementem determinującym zasadniczą charakterystykę karmy dla zwierząt domowych oraz który może być dołączony do receptury w ilościach określonych w tym załączniku, bez zaburzenia równowagi odżywczej karmy dla zwierząt domowych.	Wieloletnia definicja branży
Mięso	Mięśnie szkieletowe	Rozporządzenie 68/2013
Pasza lecznicza	Dowolna mieszanka weterynaryjnego wyrobu leczniczego lub wyrobów leczniczych oraz pasza bądź pasze, która jest, bądź które są w postaci gotowej do wprowadzenia na rynek i jest przeznaczona do żywienia zwierząt bez potrzeby dalszego przetwarzania, ze względu na jej właściwości lecznicze lub zapobiegawcze lub inne właściwości, podawana z zamiarem przywrócenia, skorygowania bądź zmiany funkcji fizjologicznych poprzez swoje działanie farmakologiczne, immunologiczne bądź metaboliczne, bądź celem postawienia <u>diagnozy medycznej</u> .	Dyrektywa 2001/82, art. 1(6) oraz (2)
Preparat mlekozastępczy	Mieszanka paszowa podawana w formie suchej lub po rozpuszczeniu w określonej ilości płynu, stosowana do karmienia młodych zwierząt jako dopełnienie lub zamiennik po okresie skarmiania siary albo do karmienia młodych zwierząt, takich jak cielęta, jagnięta lub kozłęta przeznaczonych do uboju.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (l)
Pasza mineralna	Mieszanka paszowa uzupełniająca zawierająca co najmniej 40 % popiołu surowego.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (k)

Minimalny okres przechowywania	Okres, w trakcie którego, przy właściwych warunkach przechowywania, osoba odpowiedzialna za etykietowanie gwarantuje, że pasza zachowuje deklarowane wartości; w odniesieniu do paszy jako końcowego produktu można wskazać tylko jeden minimalny okres przechowywania i jest on określany na podstawie minimalnego okresu przechowywania każdego z komponentów paszy.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (q)
Składnik drugorzędny	Składnik drugorzędny oznacza materiał paszowy, dodawany jedynie w niewielkich ilościach, które zmieniają wartość odżywczą bądź wygląd bądź walory smakowe karmy dla zwierząt domowych.	Wieloletnia definicja branży
Zasada mieszalnika „mixing bowl principle”	Oświadczenie dotyczące materiałów paszowych oparte jest na wadze/udziale procentowym zarejestrowanym w czasie użycia owych materiałów do wytworzenia karmy dla zwierząt domowych.	Przystosowano z art. 18 (1) rozporządzenia 1169/2013
Wilgotna/mokra karma dla zwierząt domowych	Karma dla zwierząt domowych o wilgotności wynoszącej 60% lub wyższej.	Wieloletnia definicja przemysłu
Opakowanie zbiorcze	Opakowanie, które zawiera dwa lub więcej opakowań jednostkowych nieprzeznaczonych do sprzedaży	Przystosowano z rozporządzenia 767/2009, art. 21 (7)
Zwierzęta niewykorzystywane do produkcji żywności	Każde zwierzę karmione, hodowane lub utrzymywane, ale niewykorzystywane do spożycia przez ludzi, takie jak zwierzęta futerkowe, zwierzęta domowe oraz zwierzęta trzymane w laboratoriach, ogrodach zoologicznych lub cyrkach.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (d)
Oświadczenie żywieniowe	Dowolne oświadczenie, w którym stwierdza się, sugeruje lub daje do zrozumienia, że pasza posiada szczególne dobroczynne właściwości żywieniowe ze względu na: <ul style="list-style-type: none"> (a) wartości energetyczne (wartość kaloryczną), których <ul style="list-style-type: none"> i. dostarcza w ilości zmniejszonej lub zwiększonej, lub ii. nie dostarcza i/lub (b) składniki pokarmowe i inne, jakie <ul style="list-style-type: none"> i. zawiera, ii. zawiera w proporcjach zmniejszonych lub zwiększonych albo iii. nie zawiera 	Rozporządzenie 767/2009, przystosowano z art. 13
Informacje prezentowane poza opakowaniem	Wszystkie przedstawione elementy, w tym tekst, dźwięk oraz materiał ilustracyjny, takie jak ogłoszenia, dokumenty, ulotki, informacje internetowe, reklama, materiały w punkcie sprzedaży, materiały promocyjne itp.	Przystosowano z rozporządzenia 767/2009, art. 3 (2) (s)

Doustne karmienie zwierząt	Wprowadzanie paszy przez otwór gębowy do przewodu pokarmowego w celu zaspokojenia potrzeb żywieniowych zwierzęcia lub podtrzymania wydajności zdrowych zwierząt.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (b)
PARNUT	Patrz: „Pasza specjalnego przeznaczenia żywieniowego”	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (o)
Zwierzę domowe	Zwierzę niewykorzystywane do produkcji żywności, karmione, hodowane lub utrzymywane, ale zwyczajowo niespożywane przez ludzi we Wspólnocie. <u>Uwaga:</u> Biorąc pod uwagę zwyczaje kulturowe, w znaczeniu powyższej definicji prawnej, a niewyczerpujące jej za zwierzęta domowe uważane są: koty, psy, fretki, ryby ozdobne, płazy, gady, dzikie bądź ozdobne ptaki, gryzonie.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2 (f) Przystosowano z rozporządzenia 998/2003, załącznik I
Karma dla zwierząt domowych	Dowolny produkt przeznaczony do doustnego karmienia zwierząt domowych przetworzony, częściowo przetworzony lub nieprzetworzony, w tym gryzaki dla psów, materiały paszowe oraz mieszanki paszowe.	Przystosowano z rozporządzenia 178/2002, art 3 (4)
Łańcuch karmy dla zwierząt	Sekwencja etapów i operacji biorących udział w przetwarzaniu, dystrybucji i obsłudze karmy dla zwierząt domowych i jej materiałów paszowych / dodatków, od momentu produkcji aż po spożycie.	EN ISO 22000:2005(E)
Bezpieczeństwo karmy dla zwierząt	Zapewnienie, że karma (dla zwierząt domowych) nie wyrządzi krzywdy zwierzęciu, człowiekowi lub środowisku o ile jest przygotowywana i/lub spożywana zgodnie ze swoim planowym przeznaczeniem.	EN ISO 22000:2005(E)
Wprowadzenie na rynek	Posiadanie karmy bądź paszy w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania.	Rozporządzenie 178/2002, art. 3.8
Premiksy	Mieszanki dodatków paszowych lub mieszanki jednego lub więcej dodatków paszowych z materiałami paszowymi lub wodą stosowanymi jako nośniki, nieprzeznaczone do bezpośredniego żywienia zwierząt.	Rozporządzenie 1831/2003, art. 2 (2)(e)
Opakowanie jednostkowe karmy dla zwierząt	Każda pojedyncza pozycja przeznaczona do zaprezentowania nabywcy składająca się z karmy dla zwierząt i opakowania, w które karma została zapakowana przed zaoferowaniem na sprzedaż, zarówno jeżeli takie opakowanie osłania karmę całościowo lub jedynie częściowo, lecz w każdym przypadku w taki sposób, że jej zawartość nie może być zmieniona bez otworzenia lub zmiany opakowania.	Przystosowano z art. 2 (2) (e) rozporządzenia 1169/2011

Prezentacja	Kształt, wygląd lub opakowanie oraz materiały opakowaniowe zastosowane do paszy, jak również sposób, w jaki są one zorganizowane, oraz otoczenie, w jakim są pokazywane.	Rozporządzenie 767/2009, art. 3.2(u)
Pomoce przetwórcze	Dowolna substancja, która nie jest sama konsumowana jako pasza, bądź komponent paszowy, celowo wykorzystywane w przetwarzaniu surowców, pasz lub jej składników / komponentów do celów technologicznych podczas obróbki lub przetwarzania, co może spowodować niezamierzoną, ale technologicznie nieuniknioną obecność pozostałości substancji lub jej pochodnych w produkcie finalnym, pod warunkiem, że pozostałości te nie mają szkodliwego skutku dla zdrowia zwierząt, zdrowia ludzi lub dla środowiska i nie mają żadnych technologicznych skutków dla gotowego produktu. Materiały paszowe powinny być wolne od zanieczyszczeń chemicznych wynikających z procesu produkcyjnego oraz od użytych w tym procesie substancji pomocniczych, chyba że w Katalogu materiałów paszowych określono maksymalną ilość takich zanieczyszczeń.	Rozporządzenie 1831/2003, art. 2(2)(h) Rozporządzenie 68/2013, załącznik, część A, pkt 4 oraz rozporządzenie 767/2009, załącznik I, pkt 1.
Surowa karma dla zwierząt domowych	Karma dla zwierząt domowych, której nie poddano żadnemu innemu procesowi konserwacji niż schłodzenie lub zamrożenie.	Rozporządzenie 142/2011, załącznik I (21)
Półwilgotna karma dla zwierząt domowych	Karma dla zwierząt domowych o zawartości wilgoci wynoszącej pomiędzy 14% a 60%.	Wieloletnia definicja przemysłu
Okres trwałości	Okres, w czasie którego produkt, w określonych warunkach przechowywania, pozostaje bezpieczny pod względem mikrobiologicznym i zachowuje właściwości sensoryczne. Okres ten określa się w oparciu o identyfikowane zagrożenia dla produktu, obróbkę cieplną i inną obróbkę w celu zakonserwowania, metodę pakowania oraz inne czynniki utrwalające oraz spowalniające, które mogą zostać wykorzystane.	Codex Alimentarius Praktyki higieniczne dla żywności przechowywanej w chłodniach o wydłużonym okresie trwałości CAC/RCP 46-(1999)
Informacje ustawowe	Umieszczanie w całości (lub w formie graficznej, gdzie stosowne) danych szczegółowych podlegających obowiązkowemu etykietowaniu w widocznym miejscu na opakowaniu, tak, aby były łatwe do zidentyfikowania i nieprzysłonięte żadnymi innymi informacjami.	Rozporządzenie 767/2009, art. 14

<p>Możliwość monitorowania</p>	<p>Możliwość kontrolowania przemieszczania się żywności, paszy, zwierzęcia hodowlanego lub substancji przeznaczonej do dodania lub, która może być dodana do żywności lub paszy na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji.</p> <p>Monitorowanie oznacza możliwość śledzenia organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz produktów wytworzonych z organizmów genetycznie zmodyfikowanych na wszystkich etapach wprowadzania ich na rynek poprzez produkcję oraz łańcuchy dystrybucji.</p>	<p>Rozporządzenie 178/2002, art. 3 (15)</p> <p>Rozporządzenie 1830/2003</p>
<p>Substancja niepożądana</p>	<p>Substancja lub produkt, z wyjątkiem czynników patogennych, która/y jest obecna/y na zewnątrz lub wewnątrz produktu przeznaczonego do żywienia zwierząt oraz która/y stanowi potencjalne niebezpieczeństwo dla zdrowia zwierząt lub ludzi bądź dla środowiska lub może niekorzystnie wpływać na produkcję zwierzęcą.</p>	<p>Dyrektywa 2002/32, art. 2(l)</p>

3. INFORMACJE NA OPAKOWANIU

3.1. CEL I OGÓLNE ZASADY DOTYCZĄCE ETYKIETY

Etykieta jest najważniejszym i najczęściej stosowanym środkiem komunikowania się z nabywcą, partnerami handlowymi oraz władzami wykonawczymi.

3.1.1. Cel etykiety z punktu widzenia nabywcy

Podstawowym celem etykiety jest ułatwienie nabywcy dokonania zakupu poprzez dostarczenie mu przejrzystej, zwięzłej, rzetelnej, prawdziwej i uczciwej informacji dotyczącej składu, cech oraz zastosowania wyrobu.

3.1.2. Ogólne zasady dotyczące etykiety

WYMOGI OGÓLNE	UŻYTECZNA DOKUMENTACJA PRAWNA
Etykieta produktu jest zgodna ze wszystkimi stosownymi przepisami ustawodawczymi.	
Język zastosowany na etykiecie jest językiem urzędowym lub przynajmniej jednym z języków urzędowych kraju Członkowskiego lub regionu, w którym produkt jest wprowadzany na rynek. Uwaga: nawet jeżeli rozporządzenie dopuszcza zastosowanie tylko jednego języka urzędowego na etykiecie, zaleca się sprawdzenie wymogów lokalnych, na przykład w przypadku Belgii w celu zastosowania na etykiecie zarówno jęz. niderlandzkiego, jak i francuskiego.	Rozporządzenie 767/2009, art. 14.1
Wersje językowe Rozporządzenia 767/2009 oraz Rozporządzenia 68/2013 zawierającego Katalog materiałów Paszowych (korzystanie z którego jest dobrowolne) dostępne we wszystkich językach UE można znaleźć na portalu EURLex (w wersji skonsolidowanej z ostatnimi zmianami).	
Zastosowane słownictwo powinno być łatwe do zrozumienia dla przeciętnego nabywcy.	
Informacje mają formę pisemną i/lub są przedstawiane (ilustracje/ikony...) w sposób przejrzysty, widoczny, czytelny, jednoznaczny, łatwy do zrozumienia dla nabywcy, a dalsze informacje i wyjaśnienia są bez trudu udostępniane nabywcom na ich wniosek.	
Karma dla zwierząt nie jest opisywana lub przedstawiana na żadnej etykiecie przy użyciu wyrazów, ilustracji lub innych środków, które są fałszywe i nieprawdziwe.	
Etykiety karm dla zwierząt domowych nie wprowadzają w błąd, nie dezorientują, nie uwydatniają przesadnie pewnych elementów oraz nie oszukują, ani w sposób bezpośredni, ani pośredni, ani domniemany.	
Etykieta wyraźnie wskazuje, że produkt przeznaczony jest dla zwierząt domowych.	
Etykieta musi zapewnić nabywcy wskazówki dotyczące właściwego użytkowania produktu, tj. podawać sposób karmienia oraz wytyczne dotyczące przechowywania produktu (w stosownych przypadkach).	

3.2. WYMOGI PRAWNE

3.2.1. Wymogi dotyczące obowiązkowego etykietowania karmy dla zwierząt domowych

Dane szczegółowe podlegające obowiązkowemu etykietowaniu są podawane w całości w widocznym miejscu, tak, aby były łatwe do zidentyfikowania i nieprzystońięte żadnymi innymi informacjami. Są one eksponowane przy użyciu takiego koloru, czcionki i w takim rozmiarze, które nie

przesłaniają ani nie podkreślają żadnej części informacji, chyba że takie zróżnicowanie ma na celu zwrócenie uwagi na informacje ostrzegawcze (Rozporządzenie 767/2009, art. 14.1 oraz 2)

3.2.1.1. Opis produktu

<p>Opis rodzaju paszy: „materiał paszowy”, „pasza pełnoporcjowa” lub „pasza uzupełniająca”, w stosownych przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none">• w przypadku „mieszanek paszowych pełnoporcjowych” w stosownych przypadkach można użyć oznaczenia „pełnoporcjowy preparat mlekozastępczy”;• w przypadku „mieszanek paszowych uzupełniających” mogą być użyte następujące oznaczenia: „mieszanka mineralna” lub „uzupełniający preparat mlekozastępczy”;• w przypadku zwierząt domowych innych niż koty i psy „mieszanka paszowa pełnoporcjowa” lub „mieszanka paszowa uzupełniająca” mogą być zastąpione oznaczeniem „mieszanka paszowa”; (Rozporządzenie 767/2009, art. 15 a)	
<p>Równoznaczne wyrażenia w niektórych językach:</p> <p>A. Przy oznaczaniu materiału paszowego/materiałów paszowych</p> <ul style="list-style-type: none">• w języku niemieckim oznaczenie „Einzelfuttermittel” może być zastąpione przez „Futtermittel-Ausgangserzeugnis”,• w języku greckim „πρώτη ύλη ζωοτροφών” może być zastąpione przez „απλή ζωοτροφή”,• w języku włoskim „materia prima per mangimi” może być zastąpione przez „mangime semplice”;• w języku czeskim oznaczenie „krmiva” może być zastąpione przez „produkty ke krmení”, stosownie do wymogów <p>B. Przy oznaczaniu pasz dla zwierząt domowych dopuszcza się następujące wyrażenia:</p> <ul style="list-style-type: none">• w języku chorwackim „hrana za kućne ljubimce”;• w języku holenderskim „samengesteld voeder”;• w języku angielskim „pet food”;• w języku estońskim „lemmikloomatoit”;• w języku węgierskim „állateledel”;• w języku włoskim „alimento”;• w języku polskim „karma”;• w języku słoweńskim „hrane za hišne živali”;• w języku hiszpańskim „alimento”,• w języku fińskim „lemmikkieläinten ruoka”,• w języku czeskim oznaczenie „kompletní krmná směs” może być zastąpione przez „kompletní krmivo” a „doplňková krmná směs” może być zastąpione przez „doplňkové krmivo”;• w języku bułgarskim „храна”.	<p>Rozporządzenie 767/2009, Załącznik II, punkt 3 a) i b)</p>

<p>UWAGI: Producenci karmy dla zwierząt niezawierającej komponentów pochodzenia zwierzęcego, ale którzy w tym samym zakładzie produkcyjnym przetwarzają również białka zwierzęce, muszą wyraźnie oznakować produkt jako karmę dla zwierząt domowych, zgodnie z wymogami Rozporządzenia o Przenośnych Encefalopatiach Gąbczastych. Surowa karma dla zwierząt musi być oznaczona jako „karma jedynie dla zwierząt domowych”.</p>	<p>Rozporządzenie 999/2001, Załącznik IV, III D</p> <p>Rozporządzenie 142/2011 Załącznik VIII, rozdział II, pkt 2 (b) (vii)</p>
---	---

3.2.1.2 Gatunek zwierzęcia i/lub kategoria zwierząt

<p>Gatunek lub kategoria zwierzęcia, dla którego przeznaczony jest dany produkt</p>	
<p>Docelowy gatunek bądź kategoria zwierzęcia powinny być łatwe do zidentyfikowania. Może to obejmować również wskazanie (w razie potrzeby) etapu życia zwierzęcia.</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Bloggo mieszanka paszowa dla chomików + Bloggo pasza pełnoporcjowa dla dorosłych psów + Bloggo karma pełnoporcjowa dla psów + Bloggo karma pełnoporcjowa dla kociąt + Bloggo mieszanka paszowa dla chomików 	<p>Rozporządzenie 767/2009, art. 17.1(a)</p> <p>Rozporządzenie 767/2009 Załącznik II, pkt 3b</p>

3.2.1.3 Instrukcje prawidłowego stosowania

<p>Instrukcje prawidłowego stosowania paszy, określające cel, do jakiego pasza jest przeznaczona.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Prawidłowe stosowanie może także wymagać od producentów, aby wskazali konieczność zapewnienia zwierzęciu dostępu do świeżej wody zawsze, gdy jest żywność suchą karmą. • Zaleca się podawać rekomendowane warunki przechowywania, z uwagi na fakt, że warunki klimatyczne mogą obniżyć jakość produktu. Należy rozważyć podanie informacji o odpowiednich warunkach przechowywania produktu po jego otwarciu. <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> + w przypadku karmy wilgotnej: podawać o temperaturze pokojowej, część niewykorzystaną przechowywać w lodówce + w przypadku karmy suchej: po otwarciu, szczelnie zamknąć i przechowywać w suchym i chłodnym miejscu <ul style="list-style-type: none"> • Instrukcje stosowania powinny wskazywać sposób dostarczenia dziennej dawki, tj. ilości, które należy podawać w zależności od etapu życiowego, trybu życia oraz rozmiaru zwierzęcia domowego. • W przypadku karm innych niż te przeznaczone dla kotów i psów nieetykietowanych jako „pełnoporcjowa” lub „uzupełniająca”, zgodnie z artykułem 15 (a) akapit trzeci rozporządzenia 767/2009 sposób podawania jest dostosowany do gatunku zwierzęcia, dla którego przeznaczona jest karma. 	<p>Rozporządzenie 767/2009, art. 17.1(b)</p>

<ul style="list-style-type: none"> Instrukcje prawidłowego stosowania paszy uzupełniającej oraz materiałów paszowych zawierających dodatki w ilościach przekraczających najwyższe dopuszczalne poziomy ustalone w odniesieniu do pasz pełnoporcjowych winny określać maksymalną ilość <ul style="list-style-type: none"> - w gramach lub kilogramach lub jednostkach objętości pasz uzupełniających lub materiałów paszowych na dzień, na zwierzę, lub - w ilości procentowej dziennej dawki, lub - w kilogramach pełnoporcjowej paszy lub w postaci ilości procentowej w pełnoporcjowej paszy aby nie przekroczyć maksymalnej zawartości poszczególnych dodatków paszowych w dawce dziennej. Przy podawaniu wytycznych odnośnie karmienia producenci powinni wziąć pod uwagę stosowność wskazówek dla wszystkich zwierząt, które mogą być objęte nazwą grupy zwierząt, taką jak np. „ryby ozdobne”. <p>Uwaga: Znakowanie karmy dla królików domowych oraz karmy dla karpia koi jako karma dla zwierząt domowych jest akceptowalne, jeśli produkt jest wyraźnie oznaczony jako przeznaczony dla zwierząt niewykorzystywanych do produkcji żywności (za pomocą obrazków, grafiki i słów) oraz jeśli opakowanie nie przekracza 10 kg.</p>	<p>Rozporządzenie 767/2009, art. 17.1(b)</p>
--	--

3.2.1.1. Deklaracja dotycząca materiałów paszowych

<p>W przypadku mieszanek paszowych dla zwierząt domowych, należy wyszczególnić materiały paszowe z podaniem ich określonej nazwy lub kategorii (zgodnie z Dyrektywą 82/475) w porządku malejącym ze względu na ich masę; wykaz może obejmować zawartość procentową.</p>	
<p>Wykaz materiałów paszowych i kategorii opatrzony jest nagłówkiem „Skład”</p> <p>A. Według nazw szczególnych</p> <p>Wykaz materiałów paszowych zawiera nazwę każdego materiału paszowego w porządku malejącym ze względu na masę (wg. zasady „mixing bowl principle”); wykaz ten może obejmować odsetek wagowy.</p> <p>W przypadku, gdy materiały paszowe są użyte w postaci skoncentrowanej bądź odwodnionej, są one wymienione w porządku malejącym pod względem masy formy skoncentrowanej lub odwodnionej. Materiał paszowy użyty w formie odwodnionej lub skoncentrowanej musi być zadeklarowany; dozwolone jest określenie „suszony”, „proszek”, „mączka” bądź podobne określenia, które wyraźnie wskazują, że komponent został odwodniony lub skoncentrowany np. wykorzystany opis powinien jasno wskazywać proces / stan odwodnionego lub skoncentrowanego materiału.</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Proszek pomidorowy + Suszone kawałki jabłka + Sproszkowana wątróbka z kurczaka <ul style="list-style-type: none"> Więcej przykładów i wyjaśnień, patrz Załącznik V <p>Nazwa materiału paszowego wskazanego na liście składników może być terminem przyjaznym dla konsumenta dla technicznej nazwy opisowej użytej w Katalogu lub Rejestrze materiałów paszowych. Powinna ona odpowiednio opisywać materiał paszowy bez wprowadzania nabywcy w błąd.</p>	<p>Rozporządzenie 767/2009, art 17.1(e)</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, art.17.1(e)</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, art. 16.1(a) oraz art. 24.5</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, art. 24.5</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, art. 17.2(c)</p> <p>Rozporządzenie 68/2013</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, art. 24.5</p>

N.B.

(1) 3.2.1.1

Nie jest obowiązkowe używanie wyłącznie terminów zawartych w Katalogu materiałów paszowych.

(2) Należy pamiętać, że Katalog materiałów paszowych jest dostępny we wszystkich urzędowych językach UE na platformie EURLex: Rozporządzenie 68/2013. Może on służyć jako przydatny przewodnik w przypadku etykiet wielojęzycznych.

Jeśli zastosowana została nazwa materiału paszowego wymienionego w Katalogu materiałów paszowych, może ona być wykorzystana jedynie pod warunkiem, że zastosowane zostaną wszystkie właściwe postanowienia tego Katalogu, tj. materiał paszowy musi

- być zgodny z opisem/specyfikacjami podanymi w Katalogu
- powstać zgodnie z procesem produkcyjnym, jeśli proces ów występuje w nazwie materiału paszowego, zgodnie ze słownikiem pojęć zamieszczonym w Katalogu
- zawierać w nazwie określenie kwalifikujące, jeśli stosowne (np. hydrolizowane białko kurczaka)

Nazwa/etykieta oraz prezentacja paszy nie może wprowadzać konsumenta w błąd w kwestii zgodności etykiety z wymogami zawartymi w Katalogu materiałów paszowych.

B. Według kategorii

Określone nazwy materiałów paszowych mogą być zastąpione nazwą kategorii, do której należy dany materiał paszowy, z uwzględnieniem przyjętych kategorii grupujących kilka materiałów paszowych.

Przykład: mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego

Patrz Załącznik 1: Kategorie materiałów paszowych

Deklaracja

Wykorzystanie jednej z dwóch wspomnianych form deklaracji powinno, zgodnie z najlepszą praktyką, wykluczyć użycie drugiej z wyjątkiem sytuacji, w której:

- na konkretny materiał paszowy zwracana jest szczególna uwaga, bądź
- materiał paszowy nie należy do żadnej z kategorii, które określono;

w takim przypadku, materiał paszowy oznaczony określoną nazwą należy umieścić z zachowaniem porządku malejącego pod względem masy w odniesieniu do kategorii.

Przykłady: suszona natka pietruszki
oraz przykład poniżej („szczególna uwaga”)

Ponadto, dopuszcza się umieszczenie na etykiecie sformułowania „materiały paszowe pochodzenia mineralnego”, w przypadku gdy materiały paszowe wskazane są na etykiecie przy użyciu określonej nazwy.

C. Szczególna uwaga

Nazwę oraz odsetek wagowy materiału paszowego należy podać wówczas, jeżeli jego obecność została podkreślona na etykiecie za pomocą słów, ilustracji lub symboli graficznych

Przykład: Kiedy na etykiecie akcentowane jest słowo „wątróbka” bądź odmiana wyrobu np. „wołowina”, zastosowana zostaje następująca deklaracja składu: „mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego (wątróbka X%)” bądź „mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego (wołowina X%)”

Dyrektywa 82/475

Rozporządzenie 767/2009,
art. 17.2 (a)

<p>W przypadku karmy dla zwierząt domowych składającej się wyłącznie z jednego materiału paszowego (gryzaki, surowa karma dla zwierząt domowych...), musi być podana nazwa szczegółowa materiału paszowego.</p>	
<p>Można zamieścić sposób obróbki.</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Materiał paszowy: Uszy świńskie + Materiał paszowy: Suszona skóra wieprzowa + Materiał paszowy: Wątroba wołowa (mrożona) + Kolba z prosa dla ptaków ozdobnych <p>W przypadku materiałów paszowych etykieta musi posiadać następujące oznaczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termin „materiał paszowy” i jego nazwę z uwzględnieniem informacji zawartych w Katalogu materiałów paszowych (jeśli jest tam wymieniona) • Nazwisko lub nazwę oraz adres podmiotu odpowiedzialnego za oznaczenie produktu etykietą • Numer zatwierdzenia (patrz rozdział 3.2.1.10) • Numer referencyjny partii lub serii (patrz rozdział 3.2.1.10) • Ilość netto (jeśli dotyczy) (patrz rozdział 3.2.1.11) • Listę dodatków (patrz rozdział 3.2.1.5) • Minimalny dopuszczalny okres przechowywania użytych dodatków (innych niż technologiczne) • Obowiązkowe deklaracje muszą być zamieszczone na etykiecie co najmniej zgodnie z załącznikiem V Rozporządzenia 767/2009, bądź zgodnie ze wskazówkami określonymi szczegółowo w Katalogu materiałów paszowych, Załącznik, część C, kolumna „Obowiązkowe deklaracje”. 	<p>Rozporządzenie 767/2009, art 15, 16</p>

3.2.1.5 Dodatki

<p>Obowiązkiem zadeklarowania na etykiecie objęte są dodatki z określoną prawem dopuszczalną zawartością maksymalną dla wszystkich gatunków niewykorzystywanych do produkcji żywności. Wszystkie pozostałe użyte dodatki, dla których nie ma określonej prawem zawartości maksymalnej, mogą być deklarowane dobrowolnie.</p>	
<p>Dopuszczalne jest stosowanie jedynie dodatków dozwolonych dla odpowiednich (lub wszystkich) gatunków.</p> <p>[N.B. Dodatki są obecnie przedmiotem procesu ponownej ewaluacji i dopuszczania przez Komisję Europejską (który obejmuje ocenę ryzyka wykonywaną przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, EFSA). Fakt ten należy mieć na uwadze przy oznaczaniu dodatków na etykiecie i przy ustalaniu dla nich grup funkcjonalnych.]</p> <p>A. Co należy deklarować</p> <p>1. Deklaracje obowiązkowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatki, w przypadku których określona jest maksymalna dopuszczalna zawartość dla co najmniej jednego z gatunków zwierząt niewykorzystywanych do produkcji żywności. Np. obowiązkowi etykietowania podlega dodatek dopuszczony do stosowania w karmie dla kotów bez określonego prawem limitu, jeśli określono maksymalną dopuszczalną zawartość tego dodatku dla innego zwierzęcia domowego lub zwierzęcia futerkowego. (patrz Załącznik 9) • Uwaga dotycząca witaminy A: • W przypadku witaminy A maksymalną dopuszczalną zawartość określono 	<p>Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII.I.</p> <p>Załącznik VII.I.1a</p>

prawem wyłącznie dla preparatów mlekozastępczych, bez podawania gatunku zwierzęcia. Witamina A podlega zatem obowiązkowi etykietowania w przypadku preparatów mlekozastępczych przeznaczonych dla zwierząt domowych. Zaleca się jednakże oznaczanie witaminy A na etykietach innej karmy dla zwierząt domowych przeznaczonej dla młodych osobników przed odsadzeniem. W przypadku innej karmy dla zwierząt domowych, etykietowanie witaminy A nie jest obowiązkowe, gdyż prawo nie określa maksymalnej dopuszczalnej zawartości.

- Dodatki należące do kategorii
 - Dodatki zootechniczne
 - Kokcydiostatyki i histomonostatyki
- Dodatki, dla których przekroczona zostaje zalecana maksymalna dopuszczalna zawartość ustalona dla docelowego gatunku
- Dowolne inne dodatki, jeżeli ich obecność jest podkreślona na etykiecie za pomocą słów, ilustracji lub symboli graficznych

Załącznik VII.I.1b

Załącznik VII.I.1c

Załącznik VII.I.4

Informacje specyficzne dotyczące etykietowania witamin, prowitamin oraz chemicznie dobrze zdefiniowanych substancji o podobnym działaniu ze stratami w procesie przetwarzania

- Niektóre dodatki, np. witaminy, mogą być deklarowane pod nagłówkiem „Dodatki” w ilości wyższej niż dopuszczona prawem zawartość maksymalna określona w stosownym ustawodawstwie, jeżeli straty podczas przetwarzania wymagają dodania większej ilości po to, aby produkt gotowy spełniał normy żywieniowe. W takim przypadku producenci muszą być w stanie uzasadnić, że gotowy produkt, po wprowadzeniu na rynek, spełnia wymogi dotyczące maksymalnej dopuszczalnej zawartości.

Załącznik VII.I.2

Załącznik VII.I. Ostatnia sekcja

Witaminy, prowitaminy oraz chemicznie dobrze zdefiniowane substancje o podobnym działaniu mogą być umieszczane na etykiecie pod nagłówkiem „Składniki analityczne” z podaniem zawartości gwarantowanej do końca okresu trwałości produktu, zamiast pod nagłówkiem „Dodatki”.

Informacje specyficzne dotyczące etykietowania dodatków wskazanych w kolumnie „zawartość minimalna/maksymalna” odpowiedniego dopuszczającego rozporządzenia (np. niektóre pierwiastki śladowe):

Deklarowana zawartość takich dodatków to ilość dodanej substancji wskazanej w kolumnie „zawartość minimalna/maksymalna”, np. w przypadku pierwiastków śladowych jest to ilość pierwiastka, a nie ilość związku zawierającego ten pierwiastek. Jeśli w kolumnie „zawartość minimalna/maksymalna” nie została wskazana nazwa substancji, wtedy należy wskazać ilość dodanego związku.

2. Dobrowolne deklaracje

- Wszystkie inne dodatki
- Patrz również rozdział 3.2.1.6 (Składniki analityczne)

B. Jak należy deklarować dodatki

1. Obowiązkowe deklaracje

Dodatki są zawsze deklarowane z innymi informacjami ustawowymi.

Listę dodatków do karmy poprzedza nagłówek „Dodatki”.

- Grupa funkcjonalna lub kategoria, na przykład: „witaminy” lub „dodatki dietetyczne” (**kategorie i grupy funkcjonalne oraz ich dozwolone skróty – patrz Załącznik 10**)
- Nazwa i/lub numer zgodnie z właściwym aktem prawnym, tak jak wyszczególniono w przepisach dopuszczających dodatek.

Rozporządzenie 767/2009,
art. 15 (f)

Rozporządzenie 767/2009,
art. 15 (f)

Załącznik VII. I. 1

- Dodana ilość dodatku [patrz część A powyżej]. Obowiązkiem producentów jest określenie odpowiednich jednostek miary dla wyrażenia ilości (na przykład mg/kg, mg/l, IU/kg, jak określono w przepisach dopuszczających)

Przykłady:

„Pierwiastki śladowe” lub „Dodatki dietetyczne”, po czym następuje dla przykładu:

Przykład 1: Dodana ilość siarczanu cynku siedmiowodnego to 500 mg/kg, co odpowiada 110mg/kg samego cynku.

- + 3b604/siarczan cynku siedmiowodny, cynk: 110 mg/kg
- + 3b604/cynk, 110 mg/kg
- + Cynk (siarczan cynku siedmiowodny): 110 mg/kg
- + Zn (siarczan cynku siedmiowodny): 110 mg/kg
- + Siarczan cynku siedmiowodny (cynk: 110 mg/kg)
- + Siarczan cynku siedmiowodny (Zn: 110 mg/kg)
- + 3b604 (cynk: 110 mg/kg)
- + 3b604 (Zn: 110 mg/kg)
- + Siarczan cynku siedmiowodny: 500 mg/kg (cynk: 110 mg/kg)
- + Siarczan cynku siedmiowodny: 500 mg/kg (Zn: 110 mg/kg)
- + 3b604: 500 mg/kg (cynk: 110 mg/kg)
- + 3b604: 500 mg/kg (Zn: 110 mg/kg)

Przykład 2: Etykietowanie pierwiastka śladowego, kiedy dodawany jest pod różnymi postaciami

- + Chelat miedzi z hydroksyanalogiem metioniny; glicynowy chelat miedzi, hydrat: miedź 30 mg/kg
- + E4/miedź 30mg/kg (glicynowy chelat miedzi, hydrat; 3b4.10)
- + Miedź 30 mg/kg (glicynowy chelat miedzi, hydrat; 3b4.10)
- + Cu 30 mg/kg (glicynowy chelat miedzi, hydrat; 3b4.10)

„Witaminy” lub „Dodatki dietetyczne”, po czym następuje np.:

- + Witamina D3 1000 IU/kg
- + 3a671/ Witamina D3 1000 IU/kg
- + 3a671 1000 IU/kg
- + 3a671/ Witamina D3 1000 IU/kg
- + Cholekalcyferol 1000 IU/kg
- + 3a671/ Cholekalcyferol 1000 IU/kg
- + Witamina D3/ Cholekalcyferol 1000 IU/kg

Deklaracje dotyczące witamin mogą być zamieszczone z użyciem określenia „Witamina”, a dodane ilości mogą być wyrażone w jednostkach miary użytych w przepisach dopuszczających, z wykorzystaniem współczynników konwersji wskazanych w tych przepisach. Jeśli nie wyszczególniono jednostki miary, producenci powinni wybrać najbardziej odpowiednią jednostkę.

Uwaga: Numery identyfikacyjne dodatków paszowych zmieniają format, np. „E4” obejmujący związki miedzi będzie zamieniony i częściowo już uległ zmianie na np. „3b4.10” dla chelatu miedzi z hydroksyanalogiem metioniny. Ciągłe obecne numery E zostaną stopniowo wyeliminowane, a w celu uniknięcia niepotrzebnych zmian etykiet producenci mogą rozważyć zamieszczenie na etykietach nazwy dodatku, jeśli nowy numer identyfikacyjny nie jest jeszcze dostępny. Właściwy numer identyfikacyjny sprawdzić we Wspólnotowym Rejestrze Dodatków Paszowych.

Informację tę można podać jednocześnie w wielu językach (**patrz przykład Załącznik 9**)

Odstępstwo w przypadku karmy dla zwierząt

- Dodatki należące do grup funkcjonalnych „konserwanty”, „przeciwutleniacze”, „substancje aromatyzujące” i „barwniki” dla których prawo określa dopuszczalną maksymalną zawartość lub które przekraczają zalecaną maksymalną zawartość mogą być deklarowane opcjonalnie z podaniem wyłącznie właściwej grupy funkcjonalnej.
- W przypadku korzystania z odstępstwa, osoba odpowiedzialna za etykietowanie winna ujawnić nabywcy, na jego wniosek, nazwę i/lub numer identyfikacyjny, dodaną ilość oraz grupę funkcjonalną dodatku (patrz sekcja dotycząca informowania nabywcy o składzie 3.2.1.19)

Załącznik VII.I.5

2. Dobrowolne deklaracje

- Jeżeli dodatek jest deklarowany dobrowolnie pod nagłówkiem „Dodatki”, należy podać jako minimum jego nazwę; w przypadku związków aromatyzujących należy podać jako minimum grupę funkcjonalną.
- Dobrowolne deklarowanie na etykiecie dodatków sensorycznych lub dietetycznych pociąga za sobą konieczność spełnienia wszystkich wymogów dotyczących obowiązkowego etykietowania.

Załącznik VII.I.7

Uwagi:

Jeżeli dodatek należy do więcej niż jednej grupy funkcjonalnej, podaje się grupę funkcjonalną lub kategorię odpowiednią dla jego zasadniczej funkcji.

Jeżeli dodatek deklarowany jest zarówno pod „Dodatkami”, jak i pod „Składnikami analitycznymi”, istnieje możliwość, że deklarowane będą dwie różne wartości – ilość dodana (na liście dodatków) oraz ilość całkowita na koniec okresu trwałości produktu (na liście składników analitycznych).

Przepisy prawa wymagają podania na etykiecie ilości dodanych dodatków. Ze względu na straty w trakcie procesów produkcyjnych, wybór materiałów paszowych oraz straty spowodowane upływem okresu trwałości, w niektórych przypadkach analizowana zawartość prawdopodobnie nie będzie odpowiadać ilości podanej na etykiecie na liście „Dodatków”. Należy tutaj przypomnieć, że na wniosek organów kontrolnych musi zostać udostępniona dokumentacja receptury zawierająca informacje o dodanej ilości.

Dodatki sensoryczne lub dietetyczne, jeśli również zostają podane pod nagłówkiem „Składniki analityczne”, muszą być zadeklarowane wraz z ich całkowitą ilością przewidywaną na koniec trwałości produktu.

Załącznik VII. II, 2

C. Informacje szczegółowe dotyczące paszy uzupełniającej

- W karmie uzupełniającej, zawartość dodatków może być wyższa niż w karmie pełnoporcjowej, tj. do: 100 razy wyższa od odpowiedniej ustalonej maksymalnej zawartości w mieszance paszowej pełnoporcjowej. Jeżeli ilość przynajmniej jednego dodatku w mieszance paszowej uzupełniającej przekracza maksymalną dozwoloną zawartość przewidzianą dla mieszanki paszowej pełnoporcjowej, w przypadku mieszanki paszowej uzupełniającej należy wskazać maksymalną ilość spożycia. Instrukcje prawidłowego stosowania mieszanek paszowych uzupełniających

Rozporządzenie 767/2009, art 8.1

powinny zagwarantować przestrzeganie maksymalnej zawartości poszczególnych dodatków paszowych w dawce dziennej.

- Jeśli zawartość dodatków w karmie uzupełniającej przekracza 100-krotnie maksymalny poziom dozwolony dla mieszanki paszowej pełnoporcjowej, to produkt musi zostać dopuszczony jako pasza specjalnego przeznaczenia żywieniowego (PARNUT). Jeśli produkt nie zostanie dopuszczony jako pasza specjalnego przeznaczenia żywieniowego (PARNUT), może być wprowadzony do obiegu wyłącznie jako premiks, a nie karma uzupełniająca dla zwierząt domowych.

Rozporządzenie 767/2009, art 8.2

3.2.1.6 Składniki analityczne

Obowiązkowe etykietowanie składników analitycznych powiązane jest z rodzajem paszy i/lub gatunkiem docelowym zwierzęcia.		
<p>Wykaz składników analitycznych jest poprzedzony nagłówkiem „Składniki analityczne”</p>		
<p>A. Zawartość wilgoci podana jest wówczas, gdy przekracza ona:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 % w przypadku preparatu mlekozastępczego oraz innej mieszanki paszowej, która zawiera więcej niż 40 % produktów mlecznych, • 5 % w przypadku paszy mineralnej niezawierającej substancji organicznych, • 10 % w przypadku paszy mineralnej zawierającej substancje organiczne, • 14 % w przypadku innej paszy. <p>Deklaracja ma charakter nieobowiązkowy, jeżeli zawartość wilgoci w mieszance paszowej nie przekracza limitów określonych w paragrafie wyżej.</p>		
<p>B. Popiół nierozpuszczalny w kwasie chlorowodorowym (solnym) musi być zadeklarowany na etykiecie, jeśli jego poziom przekracza 2.2% masy suchej.</p>		
<p>C. Inne składniki analityczne w mieszance paszowej: N.B. Zaleca się sprawdzenie Rozporządzenia 767/2009 w języku lokalnym w celu prawidłowego oznaczenia składników analitycznych.</p>		
Rodzaj paszy	Składniki analityczne i poziomy	Gatunki docelowe
Mieszanka paszowa pełnoporcjowa	<ul style="list-style-type: none"> • Białko surowe lub Białko • Włókno surowe • Tłuszcz surowy lub Zawartość tłuszczu • Popiół surowy lub Pozostałość po spoieleniu lub Materia nieorganiczna 	Koty, psy Koty, psy Koty, psy Koty, psy
Mieszanka paszowa uzupełniająca – mineralna	<ul style="list-style-type: none"> • Wapń • Sód • Fosfor 	Wszystkie gatunki Wszystkie gatunki Wszystkie gatunki
Inna mieszanka paszowa uzupełniająca	<ul style="list-style-type: none"> • Białko surowe lub Białko • Włókno surowe • Tłuszcz surowy lub Zawartość tłuszczu • Popiół surowy lub Pozostałość po spaleniu lub Materia nieorganiczna 	Koty, psy Koty, psy Koty, psy Koty, psy

Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII.I.

Rozporządzenie 767/2009, art. 15 (g) i Załącznik I.6

Rozporządzenie 767/2009, art. 4 (3) oraz Załącznik I.5

Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII.II.1

Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII.II.5 (Synonimy)

<p>W przypadku mieszanek paszowych pełnoporcjowych lub uzupełniających dla zwierząt domowych innych niż psy i koty, składniki analityczne mogą być etykietowane dobrowolnie.</p> <p>N.B. Jeżeli podawane są wartości białkowe, informacje takie winny być zgodnie z metodą UE, jeżeli jest ona dostępna, lub zgodnie ze odpowiednią urzędową metodą krajową stosowaną w państwie członkowskim, w którym karma została wprowadzona na rynek.</p> <p>Dotatki dietetyczne i sensoryczne mogą być także podane pod nagłówkiem „Składniki analityczne” z podaniem ich całkowitej ilości, a w przypadku witamin, prowitamin i chemicznie dobrze zdefiniowanych substancji o podobnym działaniu z podaniem ilości gwarantowanej na koniec okresu trwałości.</p> <p>W języku niemieckim „analytische Bestandteile” mogą być zastąpione określeniem „Inhaltsstoffe”.</p> <p>W języku szwedzkim „Analytiska beståndsdelar” mogą być zastąpione określeniem „Analyserat innehåll”.</p>	<p>Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII.II.3</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII.I.2 oraz II.2</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII., przypis (1)</p>
---	--

3.2.1.7 Tolerancje

<p>Dopuszcza się tolerancje w odniesieniu do rozbieżności pomiędzy wartościami analitycznymi podanymi na etykiecie i dotyczącymi materiału paszowego lub mieszanki paszowej a wartościami analizowanymi w ramach kontroli urzędowych zgodnie art. 11 par. 5 (i Załącznik IV) Rozporządzenia 767/2009.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Tolerancje określone w Załączniku 2 do niniejszego kodeksu obejmują odchylenia techniczne i analityczne <ul style="list-style-type: none"> ~ Odstępstwa nieuniknione <ul style="list-style-type: none"> - pomiędzy jedną a drugą partią - w surowcach - w procesach produkcyjnych ~ Odchylenie analityczne • W przypadku wykrycia, że skład (wartości analityczne) odbiega od składu podanego na etykiecie, dopuszcza się tolerancje określone w Załączniku 2 do niniejszego Kodeksu. • Należy wziąć pod uwagę, że oznaczona na etykiecie ilość dodatków nie zawsze będzie zgodna z wynikami przeprowadzonej analizy ze względu na między innymi: <ul style="list-style-type: none"> o zawartość substancji naturalnie obecnych w materiale paszowym o malejące ilości spowodowane stratami w procesie przetwarzania i wraz z upływem okresu trwałości (np. witaminy, przeciwutleniacze) <p>Tolerancje nie mają na celu sankcjonowania niedoborów lub nadwyżek w gwarantowanym poziomie.</p> <p><u>Patrz Załącznik 2</u></p>	<p>Rozporządzenie 767/2009, art. 11.5 i Załącznik IV</p>

3.2.1.8 Deklaracja dotycząca wartości energetycznej i wartości białkowej

Można deklarować wartość energetyczną oraz wartość białkową	
<p>Jeżeli podawana jest wartość energetyczna i/lub wartość białkowa, to należy to zrobić zgodnie z metodą UE, jeżeli jest ona dostępna, lub zgodnie ze odpowiednią urzędową metodą krajową stosowaną w państwie członkowskim, w którym karma została wprowadzona na rynek, jeżeli metoda taka jest dostępna. Zaleca się stosowanie metod obliczeniowych zawartych w Wytycznych Żywniowych dla Kotów i Psów opublikowanych przez FEDIAF.</p>	<p>Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII.II.3</p> <p>Wytyczne Żywniowe dla Psów i Kotów FEDIAF (FEDIAF Nutritional Guidelines Cats and Dogs)</p>

3.2.1.9 Adres firmy

Opakowanie musi zawierać nadrukowane nazwisko lub nazwę firmy i adres podmiotu działającego na rynku pasz i odpowiedzialnego za etykietowanie. Rozporządzenie 767/2009, art. 15 (b)	
<ul style="list-style-type: none"> • Zamieszczanie na etykiecie kraju pochodzenia jest dobrowolne. • W przypadku importów z krajów trzecich, zaleca się podanie kraju pochodzenia. • W przypadku eksportów do krajów trzecich należy stosować się do wymagań tychże krajów. • W przypadku produktów wytwarzanych na terenie UE, określenie „Wyprodukowano w UE” może być stosowane w odniesieniu do krajów członkowskich UE. Określenie to jest również akceptowane w przypadku produktów wprowadzanych do obrotu w Szwajcarii. • Określenie „Wyprodukowano w Europejskim Obszarze Ekonomicznym” jest akceptowane dla krajów członkowskich Europejskiego Obszaru Ekonomicznego, takich jak Norwegia i Liechtenstein. <p>Przykłady: Wyprodukowano w Maroko, Wyprodukowano w UE</p>	

3.2.1.10 Informacje do identyfikacji produktu

<p>W celach monitorowania, numer partii oraz numer zatwierdzenia przypisany do firmy produkcyjnej muszą być nadrukowane na opakowaniu w dodatku do adresu firmy w prowadzącej w obieg, jak wspomniano w sekcji 3.2.1.9</p>	
<p>A. Numer referencyjny partii</p> <p>Numer partii może być numeryczny albo alfanumeryczny.</p> <p>Partia definiowana jest jako jednostka produkcyjna wytworzona w jednym zakładzie używającym jednolitych parametrów produkcji – lub pewna ilość takich jednostek, w przypadku gdy są one produkowane w sposób ciągły i przechowywane razem – i która może być zidentyfikowana w celu wycofania, ponownej obróbki albo likwidacji, jeżeli testy wykażą, że jest to konieczne. Partia nie może jednak wykraczać poza produkcję zrealizowaną w ciągu jednej doby (24 godzin).</p> <p>Numer partii może składać się na przykład z daty/godziny produkcji, numeru zmiany, numeru linii lub innego dowolnego identyfikatora umożliwiającego identyfikowalność produktu.</p> <p>Przykład: Data / godzina: 02/02/14 15:26 Dzień roku, linia: 283 CH6 Inne: 55BX37B</p>	<p>Rozporządzenie 767/2009, art 15 (d)</p> <p>Kodeks FEDIAFF dotyczący praktyk w zakresie produkcji bezpiecznej karmy dla zwierząt domowych – rozdział 4</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, art. 3. (2) (r)</p>

Numer partii może być podany poza miejscem zarezerwowanym na etykietę: w takim przypadku należy wskazać, gdzie numer ten figuruje (oznakowanie)

Przykład: numer partii: patrz wieczko puszki

B. Numer zatwierdzenia zakładu

1. Wymagany numer zatwierdzenia zakładu producenta odnosi się do rozporządzenia 1069/2009 lub do 183/2005, o ile jest do dyspozycji. W przypadku, gdy osoba odpowiedzialna za etykietowanie posiada kilka numerów zatwierdzenia, korzysta ona z numeru otrzymanego zgodnie z rozporządzeniem 183/2005. Jeżeli nie uzyskano żadnego numeru w ramach stosownych artykułów wspomnianego/wspomnianych wyżej rozporządzenia/rozporządzeń, firmy mogą na zasadzie dobrowolności korzystać z numeru uzyskanego zgodnie z obowiązującą w kraju praktyką bądź zgodnie z Artykułem 24 Rozporządzenia 1069/2009. We wszystkich przypadkach wskazane jest dodanie skrótów / numeru ISO dla kraju produkującego (np. NL w przypadku Holandii lub 208 w przypadku Danii) jako prefiksu przez numerem zatwierdzenia zakładu.
2. Jeżeli osoba odpowiedzialna za etykietowanie NIE jest producentem
 - i. etykietowane jest nazwisko lub nazwa handlowa i adres producenta LUB
 - ii. numer zatwierdzenia producenta powołany w pkt. B1. W przypadku braku takiego numeru, właściwy organ nadaje numer identyfikacyjny przyznawany na wniosek producentów lub podmiotów działających na runku pasz i będących importerami.
3. Numer zatwierdzenia zakładu może być podany poza miejscem zarezerwowanym na etykietę: w takim przypadku stosownemu wyrażeniu towarzyszy wskazanie, gdzie numer ten figuruje

Przykład: Numer zatwierdzenia zakładu: patrz wieczko puszki.

Jeżeli zakładowi produkcyjnemu nie przyznano numeru zatwierdzenia, rejestracji lub identyfikacyjnego, podaje się nazwę oraz adres produkcyjny zakładu.

Rozporządzenie 767/2009,
art. 21 (2)

Rozporządzenie 767/2009,
art. 15 (c)
Rozporządzenie 1069/2009,
art. 24
Rozporządzenie 183/2005,
Załącznik V.2

Rozporządzenie 767/2009,
art. 17.1 (c)

Rozporządzenie 767/2009,
art. 21.2

3.2.1.11 Ilość netto

Masa netto lub objętość netto wyrażona w jednostkach masy w przypadku produktów stałych oraz w jednostkach masy lub objętości w przypadku produktów płynnych.

- Nie ma obowiązku stosowania wyrażenia „masa netto” lub „objętość netto” przed oznaczeniami numerycznymi.
Przykład: 420 g lub masa netto: 420 g.
- Stosuje się następującą wielkość czcionki w zależności od masy i objętości netto:
 - 6 mm, jeżeli ilość netto przekracza 1000 g lub 1000 ml
 - mm, jeżeli mieści się w przedziale od 1000 g lub 1000 ml włącznie do 200 g lub 200 ml;
 - 3 mm, jeżeli mieści się w przedziale od 200 g lub 200 ml włącznie do 50 g lub 50 ml;
 - 2 mm, jeżeli wynosi lub jest mniejsza niż 50 g lub 50 ml.

Rozporządzenie 767/2009,
art. 15 (e)

Dyrektywa 76/211,
Załącznik I 3.1

- Ilość netto może być podana poza miejscem zarezerwowanym na etykietę: w takim przypadku stosownemu wyrażeniu towarzyszy wskazanie, gdzie wspomniane informacje figurują. Patrz sekcja 3.2.2.1. niniejszego Kodeksu dotycząca oznakowania WE „e”.
- Nie ma wymogu podawania masy netto w przypadku karmy dla zwierząt domowych sprzedawanej na określone jednostki, jeśli taka jest powszechna praktyka handlowa; w takim przypadku na etykiecie należy podać liczbę jednostek.

Przykład: 5 sztuk uszu świńskich

Rozporządzenie 767/2009, art. 21. 2

Dyrektywa 76/211, art 4.2

3.2.1.12 Minimalny okres przechowywania

W przypadku wszystkich karm dla zwierząt domowych, minimalny okres przechowywania podawany jest w następujący sposób:

- „wykorzystać przed ...”, a następnie data (dzień, miesiąc i rok) w przypadku karm łatwo psujących się w wyniku procesów rozkładu mikrobiologicznego, które po wskazanej dacie należy uznać za niebezpieczne;
- „najlepiej wykorzystać przed ...”, a następnie data (miesiąc i rok) w przypadku pozostałych karm

Daty w postaci liczbowej podaje się w następującej kolejności: dzień, miesiąc, rok, a format daty na etykiecie podany jest zgodny z następującym skrótem:

- W przypadku pasz łatwo psujących się w wyniku procesów rozkładu mikrobiologicznego: „DD/MM/RR”
- W przypadku innych pasz: „MM/RR” lub „DD/MM/RR”.

Ponadto, w przypadku, gdy na etykiecie jest podana data wytworzenia, może być określona również data minimalnego okresu przechowywania w następującej postaci: „... (okres wyrażony w dniach lub miesiącach) od daty wytworzenia”.

Uwaga: W celu uzyskania informacji odnośnie urzędowego słownictwa obowiązującego w danym kraju, proszę zapoznać się ze stosowną wersją językową tekstu rozporządzeń.

Minimalny okres przechowywania może być podany poza miejscem zarezerwowanym na etykietę: w takim przypadku stosownemu wyrażeniu towarzyszy wskazanie, gdzie wspomniane informacje figurują

Przykłady:

- najlepiej wykorzystać przed: patrz wieko puszki
- najlepiej wykorzystać przed: patrz stempel na ...

Rozporządzenie 767/2009, art. 17. 1(d)

Rozporządzenie 178/2002, art. 15 (2)

Rozporządzenie 767/2009, Załącznik II.2

3.2.1.13 Organizmy genetycznie modyfikowane (GMO)

Etykietowaniu podlega karma dla zwierząt domowych produkowana lub składająca się z organizmów genetycznie modyfikowanych lub zawierająca takie organizmy lub uzyskana z produktów genetycznie modyfikowanych.	
<p>Każdy materiał lub dodatek paszowy, z którego składa się dana karma podlega następującym zasadom:</p>	Rozporządzenie 1829/2003, art. 25
<p>A. w przypadku komponentów składających się z organizmów genetycznie modyfikowanych lub zawierających takie organizmy, określenie: „genetycznie modyfikowana + nazwa organizmu” umieszcza się w nawiasach tuż obok określonej nazwy paszy Przykłady: + kukurydza (kukurydza genetycznie modyfikowana), lub + zboża, kukurydza (kukurydza genetycznie modyfikowana)</p>	Rozporządzenie 1829/2003, art. 24,2,3,4
<p>B. w przypadku komponentów wyprodukowanych z organizmów genetycznie modyfikowanych, określenie: „wyprodukowany z genetycznie modyfikowanego + nazwa organizmu” umieszcza się w nawiasach tuż obok określonej nazwy paszy Przykłady: + olej sojowy (wyprodukowany z soi genetycznie modyfikowanej) lub + oleje i tłuszcze (w tym olej sojowy wyprodukowany z soi genetycznie modyfikowanej)</p>	Rozporządzenie 1829/2003, art. 24,2,3,4
<p>Alternatywnie, określenie to może być umieszczone w przypisie do wykazu materiałów paszowych, przy czym drukuje się je czcionką przynajmniej tej samej wielkości, co w przypadku wykazu komponentów.</p>	
<p>C. w przypadku produktów w opakowaniach jednostkowych, składających się z organizmów genetycznie modyfikowanych lub zawierających takie organizmy na etykiecie umieszcza się wyrazy „Ten produkt zawiera organizmy modyfikowane genetycznie” lub „Ten produkt zawiera modyfikowany (-e/-ą) genetycznie [nazwa organizmu (-ów)]”.</p>	Rozporządzenie 1830/2003, art. 4 (6)
<p>D. w przypadku produktów innych niż w opakowaniach jednostkowych na wystawie produktu, lub w związku z jego prezentacją, umieszcza się wyrazy „Ten produkt zawiera organizmy modyfikowane genetycznie” lub „Ten produkt zawiera modyfikowany (-e/-ą) genetycznie [nazwa organizmu (-ów)]”.</p>	Rozporządzenie 1830/2003, art. 4 (6)
<p>Tolerancje Przyjęto tolerancje, dla których zniesiono obowiązek wskazywania obecności organizmów genetycznie modyfikowanych na etykietach. Niemniej jednak, jest to możliwe tylko wówczas, gdy występowanie takich organizmów jest przypadkowe lub nieuniknione techniczne, a podmioty gospodarcze muszą być w stanie przedstawić dowód przekonujący właściwe organy, że podjęto odpowiednie kroki mające na celu zapobieżeniu występowaniu takich materiałów. W odniesieniu do każdego pojedynczego materiału paszowego stosuje się następujące tolerancje: Nie więcej niż 0,9 % genetycznie modyfikowanego materiału paszowego dopuszczonego w UE N.B. Nie należy umieszczać deklaracji takich jak „nie zawiera organizmów genetycznie modyfikowanych” (patrz 5.2.2.2) Patrz Załącznik 3</p>	

3.2.1.14 Pasza specjalnego przeznaczenia żywieniowego /PARNUTs/

Dietetyczna karma dla zwierząt domowych

W przypadku karmy dietetycznej dla zwierząt domowych, oprócz ustawowych oznaczeń na opakowaniu, pojemniku lub etykiecie karmy muszą pojawić się następujące informacje dodatkowe.	
<ul style="list-style-type: none">Opis produktu (patrz sekcja 3.2.1.1)wyrażenie określające karmę jako „dietetyczną” wraz z typem karmy, tj. „karma pełnoporcjowa” lub „karma uzupełniająca” w stosownych przypadkach;informacje dotyczące dokładnego zastosowania, poprzez wskazanie specjalnego przeznaczenia żywieniowego (lub PARNUT) zgodnie z definicją podaną w części B, kolumna 2 Dyrektywy 2008/38informacje dotyczące podstawowych właściwości karmy; w przypadku gdy określona potrzebę żywieniową można spełnić przy pomocy kilku właściwości żywieniowych karmy (opatrzonego stwierdzeniem „i/lub”) przewidzianych w części B, kolumna 2 Dyrektywy 2008/38, można wskazać jedną lub wszystkie wymienione właściwości żywieniowe karmy.deklaracje zalecane w kolumnie 4 Załącznika dotyczącego karmy specjalnego przeznaczenia żywieniowego (PARNUT) poprzez podanie dokładnego określenia substancji; w przypadku dodatków dopuszczonych, które muszą być podane na etykiecie ze wskazaniem ilości całkowitej pod nagłówkiem ‘składniki analityczne’, albo ilość, w jakiej występuje on w karmie naturalnie, jeżeli nie został dodany, albo ilość, jaką dodano plus ilość, w jakiej występuje on naturalnie.Jeżeli substancja musi być podana wówczas, „jeżeli ją dodano”, stosownie do zapisów zawartych w kolumnie 4, w części B Załącznika dotyczącego PARNUT, to musi być ona podana na etykiecie wówczas, jeżeli ją dodano w celu spełnienia szczególnych potrzeb żywieniowych.Składniki analityczne wymagane w kolumnie 4, w części B Załącznika dotyczącego karmy PARNUT, muszą być podane ilościowo.Zalecana długość okresu stosowania karmy, albo w formie przedziału czasowego, albo dokładnie określonego czasu. W przypadku karmy uzupełniającej mającej na celu spełnienie określonych potrzeb żywieniowych, w instrukcji stosowania zamieszczonej na etykiecie należy podać wytyczne dotyczące bilansowania dziennej porcji.	<p>Rozporządzenie 767/2009, art. 15(a) oraz art. 18(a) Dyrektywa 2008/38, Załącznik, B, kolumna 1 Dyrektywa 2008/38, Załącznik, A.1 i 2</p> <p>Dyrektywa 2008/38, Załącznik, A.1 i 8</p> <p>Dyrektywa 2008/38, Załącznik, A.1 i 8 Dyrektywa 2008/38, Załącznik, A.4 Dyrektywa 2008/38, Załącznik, A.5 Dyrektywa 2008/38, Załącznik, A.6 i 7 Dyrektywa 2008/38, Załącznik, B, kolumna 5 Rozporządzenie 767/2009, art 18 c</p> <p>Dyrektywa 2008/38/WE, Załącznik, część A (3) oraz Rozporządzenie 767/2009, art. 13 (1) i 13 (3) (b) (dotyczące oświadczeń)</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII.1.3</p>
<p>Ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none">na etykiecie lub pośród wskazówek dotyczących zastosowania karmy specjalnego przeznaczenia żywieniowego musi znaleźć się informacja, że przed zastosowaniem zaleca się uzyskanie opinii eksperta ds. żywienia lub weterynarza, uzupełniona informacją, że opinia taka jest zalecana również przed przedłużeniem okresu stosowania, jeśli zachodzi taka potrzeba. Szczegółowe informacje w załączniku Dyrektywy 2008/38 mogą przewidywać możliwości pominięcia takiej deklaracji;etykieta karmy specjalnego przeznaczenia żywieniowego może także podkreślać obecność lub niski poziom jednego lub większej ilości składników analitycznych lub dodatków, które mają podstawowe znaczenie z punktu widzenia opisu karmy. W takich przypadkach, minimalny lub maksymalny poziom składników analitycznych wyrażony jako odsetek wagowy karmy jest wyraźnie podany na liście zadeklarowanych składników analitycznych lub, odpowiednio, na liście dodatków.	
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none">+ sód: 0,5%+ wspomaganie czynności wątroby w przypadku chronicznej niewydolności wątroby	<p>Rozporządzenie 767/2009, art. 18 (a)</p>

- wyrażenie określające paszę jako „dietetyczną” zarezerwowane jest wyłącznie dla paszy specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Przy etykietowaniu i prezentacji tychże pasz zakazuje się wykorzystywania wyrażen, które określają paszę w sposób inny niż „dietetyczna”;
- niezależnie od postanowień zawartych w art. 17.42 c (Rozporządzenie 767/2009), deklaracja dotycząca materiałów paszowych może być w formie podania kategorii grupujących kilka materiałów paszowych, nawet jeżeli podanie pewnych materiałów paszowych z nazwy wymagane jest do uzasadnienia właściwości żywieniowych karmy.

Przykłady:

- + mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego (mięso kurczaka: źródło białka)
- + wspomaganie czynności wątroby w przypadku chronicznej niewydolności wątroby

Rozporządzenie 767/2009, art. 21 (2)

3.2.1.15 Ekologiczna karma dla zwierząt domowych

Do czasu wprowadzenia szczegółowych zasad proceduralnych do Rozporządzeń 834/2007 oraz 889/2008 dotyczących produkcji ekologicznej, stosuje się przepisy krajowe lub, w razie ich braku, własne normy przyjęte lub uznane i uznawane przez Państwa Członkowskie (Art. 95 [5] Rozporządzenia 889/2008)

Na etykietach karmy dla zwierząt, przy jej prezentacji bądź reklamowaniu nie wolno używać unijnego logo produkcji ekologicznej.

Zasady stosowania określenia „ekologiczna” odnoszą się do określenia sugerującego, że karma dla zwierząt domowych została wyprodukowana ze składników ekologicznych lub przy ich wykorzystaniu (np. „bio”, „biologiczna/e/y”, „eko” itp.).

3.2.1.16 Produkty sprzedawane w opakowaniach zbiorczych

Dla celów niniejszego Kodeksu, opakowania zbiorcze (łączna całkowita waga zewnętrznego opakowania nie może przekroczyć 10kg) traktowane są jako pojedyncza jednostka i etykietowane zgodnie z istniejącymi zasadami.

Niemniej jednak, na opakowaniach zawartych w opakowaniu zbiorczym umieszcza się etykiety podające przynajmniej:

- Rodzaj paszy
- Gatunek albo kategorię zwierzęcia
- Numer referencyjny partii
- Minimalny okres przechowywania
- Ilość netto
- Warunki przechowywania, jeżeli są one specyficzne lub ich podanie jest właściwe.

Opakowanie zewnętrzne zwiera wszystkie obowiązkowe deklaracje, w tym informację, że poszczególne pojemniki nie mogą być sprzedawane pojedynczo.

Rozporządzenie 767/2009, art. 21.7

Rozporządzenie 767/2009, art. 15 (a) i art. 17.1(a)
art. 15 (d)
art. 17.1(d)
art. 15 (e)

3.2.1.17 Bezpłatne próbki

<p>Zgodnie z prawem, te same podstawowe zasady dotyczące etykietowania mają zastosowanie do próbek karmy dla zwierząt domowych, niezależnie od faktu, że są one raczej dystrybuowane bezpłatnie jako część działań polegających na rozdawaniu próbek niż odpłatnie.</p>	
<p>Informacje dotyczące etykietowania</p> <ul style="list-style-type: none">• Próbki produktów są opatrzone pełną etykietą (w celu uzyskania informacji odnośnie informacji standardowych umieszczanych na etykiecie patrz załącznik oraz zapisy poniżej)• Ponadto, gdy jest to wymagane przez przepisy lokalne, to w celu ich przestrzegania, w widocznym miejscu umieszcza się stwierdzenie „Próbka bezpłatna – nieprzeznaczona do sprzedaży” lub równoważne. Przepis ten nie stosuje się do produktów darmowych lub prezentów.• Wszystkie wspomniane wyżej informacje są podawane w lokalnym(ch) języku(ach) zrozumiałych dla nabywców otrzymujących próbki. Informacje te są także czytelne i dobrze widoczne.	Rozporządzenie 767/2009, art. 4.2 (b)
<p>Dostępność informacji</p> <p>Jeżeli jako próbki wykorzystywane są poszczególne produkty z opakowania zbiorczego, to produkty te będą naruszały powyższe wymagania, ponieważ pełna informacja podlegająca etykietowaniu jest zwykle umieszczana za opakowaniem/torebce zewnętrznym/ej, a nie na poszczególnych produktach. Ze względu na to, że nabywcy nie otrzymają opakowania zewnętrznego, ważne jest zapewnienie, aby nabywcy pełne informacje w inny sposób..</p> <p>Informacje podlegające etykietowaniu muszą być umieszczane albo:</p> <ul style="list-style-type: none">• na samym opakowaniu produktu; albo• na etykiecie przymocowanej do opakowania, albo• w innej postaci pisemnej, którą nabywca może zachować – np. nalepka/ulotka. <p>Zaleca się, aby oprócz zastosowania którejś z powyższych opcji, na indywidualnym opakowaniu w ramach minimum zamieszczone były również następujące dane:</p> <ul style="list-style-type: none">• Rodzaj paszy• Gatunek lub kategorię zwierzęcia• Numer referencyjny partii lub serii produkcyjnej• Minimalny okres przechowywania• Ilość netto• Warunki przechowywania, jeżeli są one specyficzne lub ich podanie jest właściwe	

3.2.1.18 Gryzaki

<p>Ze względu na swoje pochodzenie i podatność do spożycia, produkty te muszą być oznaczone na etykiecie albo jako karma uzupełniająca dla zwierząt domowych, albo jako materiały paszowe (w sytuacji, gdy składają się tylko z jednego materiału paszowego).</p> <p>Etykieta winna być odpowiednia i stosowna tak, aby nie wprowadzać nabywcy w błąd (patrz rozdział 3.2.1.4). Instrukcje dotyczące podawania winny być dostosowane do określonego sposobu wykorzystywania tej kategorii produktów.</p>	
--	--

Produkty te są generalnie wykorzystywane w celu:

- zapewnienia zwierzęciu zajęcia

Przykład: + produkt produktu zdatny do spożycia przeznaczony do żucia, o znikomej wartości kalorycznej

- uzyskania działania mechanicznego

Przykład: + do czyszczenia zębów, do ścierania zębów u gryzoni...

- jako nośnik korzystnych/pożytecznych substancji

Przykład: + dla zapewnienia świeżego oddechu

3.2.1.19 Informacja dla nabywcy dotycząca składu

Na etykiecie należy podać bezpłatny numer telefonu lub inny właściwy sposób przekazywania informacji, aby umożliwić nabywcy uzyskanie pewnych informacji wykraczających poza obowiązkowe dane szczegółowe.

„innym właściwym sposobem” poza bezpłatnym numerem telefonu może być, na przykład, Internet, adres poczty elektronicznej, adres pocztowy ...

Wspomniane „pewne informacje” odnoszą się do:

- nazwy, numeru identyfikacyjnego i grupy funkcjonalnej dodatków paszowych, których deklarowanie na etykiecie nie jest obowiązkowe zgodnie z rozdziałem 3.2.1.5 A; informacje takie muszą być udostępnione na żądanie w przypadku konserwantów, przeciwutleniaczy i barwników oznaczonych na etykiecie wyłącznie jako grupa funkcjonalna (b) dodanych materiałów paszowych, które są oznaczone poprzez kategorie.

Rozporządzenie 767/2009,
Art. 19 (a) & (b), Załącznik VII,
I, 6

3.2.1.20 Czytelność

Osoba odpowiedzialna za dane szczegółowe podlegające etykietowaniu musi zapewnić widoczność i czytelność informacji na etykiecie w punkcie sprzedaży.

Powyższe można uzyskać poprzez odpowiednią wielkość, krój i/lub kolor czcionki (w tym tła). Wszystkie szczegóły podlegające etykietowaniu winny być czytelne dla przeciętnego nabywcy.

W celu poprawy czytelności, można wprowadzić innowacje w etykietach m.in. wprowadzając etykiety „wielokrotnego odlepiania/ przyklejania” (które muszą być umieszczone na jednym końcu opakowania) o ile na pierwszy rzut oka widoczne są następujące informacje:

- marka
- rodzaj paszy
- gatunek albo kategoria zwierzęcia
- ilość netto
- nr referencyjny partii/ data, przed którą najlepiej wykorzystać produkt
- ilustracja pokazująca nabywcom sposób uzyskania dostępu do wszystkich pozostałych obowiązkowych informacji dostępnych po odlepieniu przyklejalnej etykiety.

Patrz Załącznik 7

Rozporządzenie 767/2009,
art. 14. 1

3.2.1.21 Zarządzanie produktem luzem

Materiałom paszowym i mieszankom paszowym, wprowadzanym na rynek luzem lub w niezabezpieczonych opakowaniach lub pojemnikach zgodnie z art. 23(2) Rozporządzenia 767/2009, towarzyszy dokument zawierający wszelkie dane szczegółowe podlegające obowiązkowemu etykietowaniu na podstawie niniejszego rozporządzenia.

W przypadku gdy materiały paszowe i mieszanki paszowe są sprzedawane w ilościach do 20 kg, a podlegające obowiązkowemu etykietowaniu dane szczegółowe są dostępne w punkcie sprzedaży, poniższe informacje powinny być dostarczone nabywcy napóźniej na fakturze bądź wraz z nią:

W przypadku materiałów paszowych: rodzaj paszy, nazwa materiału paszowego oraz obowiązkowa deklaracja z Załącznika V Rozporządzenia 767/2009.

W przypadku mieszanek paszowych: rodzaj paszy, gatunek lub kategoria zwierzęcia, dla którego przeznaczona jest mieszanka, instrukcje dotyczące właściwego stosowania.

Rozporządzenie 767/2009,
art. 11.2

Rozporządzenie 767/2009,
art. 21.6

3.2.1.22 Sprzedaż z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (np. przez Internet)

W przypadku, gdy pasze są oferowane z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość zdefiniowanych w artykule 6 Dyrektywy 2011/83, dane szczegółowe podlegające obowiązkowemu etykietowaniu wymagane przez tę Dyrektywę, z wyjątkiem danych szczegółowych, o których mowa w art. 15 (b), (d), (e) oraz art. 16 (2) (c) lub 17(1) (d) Rozporządzenia 767/2009, figurują w materiałach towarzyszących sprzedaży wysyłkowej lub dostarczane są z wykorzystaniem innych odpowiednich środków przed zawarciem umowy na odległość.

Wyjątki dotyczą:

- nazwisko lub nazwa firmy i adres (art. 15(b))
- numer referencyjny partii (art. 15 (d))
- ilość netto (art. 15 (e))
- minimalny okres przechowywania w przypadku dodatków lub pasz (art. 16 2 (c) lub art. 17 1 (d)).

Niemniej jednak, wspomniane dane szczegółowe dostarczane są najpóźniej w momencie dostawy karmy wraz ze wszelkimi danymi szczegółowymi podlegającymi obowiązkowemu etykietowaniu.

Rozporządzenie 767/2009,
art. 11.3

3.2.2 Dodatkowe informacje dotyczące wymogów prawnych

Inne dane szczegółowe istotne z prawnego punktu widzenia można dodać w widocznym przeznaczonym do tego celu miejscu. W takich przypadkach informacje muszą być zgodne z właściwymi przepisami prawnymi.

3.2.2.1 Oznaczenie WE w postaci znaku „e”

Oznaczenie w postaci znaku „e” jest dobrowolne, ale użycie „e” oznacza, że producent spełnia wymagania określone w stosownych przepisach UE dotyczących paczkowania według masy lub objętości niektórych produktów w opakowaniach jednostkowych.

<p>Oznaczenie WE w postaci „e” oznacza, że produkt został zapakowany zgodnie z metrologicznymi wymogami prawnymi WE (producent jest odpowiedzialny za prawidłowe stosowanie tego oznaczenia)</p> <p>Regulacja dotycząca oznaczenia „e” stosowana jest do opakowań jednostkowych o wadze pomiędzy 5 g a 10 kg.</p> <p>Litera „e” ma dokładnie określony kształt i minimalny rozmiar. Ma ona co najmniej 3 mm wysokości i umieszczana jest w tym samym polu widzenia, co dane dotyczące nominalnej wagi lub objętości.</p> <p>Patrz Załącznik 8</p>	<p>Dyrektywa 76/211, Załącznik 1 - § 3.3</p> <p>Dyrektywa 2009/34, sekcja 2 – Załącznik II</p>
--	--

3.2.2.2 Karma dla zwierząt domowych przeznaczona na eksport do krajów trzecich

<p>Postanowienia dotyczące etykietowania określone w regulacji nie dotyczą materiałów paszowych i mieszanek paszowych przeznaczonych na eksport do krajów trzecich, z wyjątkiem krajów, które przyjęły ustawodawstwo europejskie. A zatem, produkty przeznaczone dla krajów trzecich (z powyższymi wyjątkami) powinny być zgodne z przepisami ustawodawczymi kraju przeznaczenia.</p>	
---	--

3.2.2.3 Etykiety środowiskowe

<p>Osoba odpowiedzialna za dane szczegółowe podlegające etykietowaniu przestrzega lokalnych obowiązkowych przepisów środowiskowych określonych w pewnych krajach członkowskich (np. zielona kropka).</p>	
--	--

3.3 INFORMACJE DOBROWOLNE

<p>Osoba odpowiedzialna za podlegające etykietowaniu dane szczegółowe dotyczące materiału paszowego lub mieszanki paszowej może, oprócz informacji wymaganych w ramach niniejszej Regulacji, podać informacje dodatkowe.</p> <p>W celu uzyskania informacji odnośnie dobrowolnego deklarowania dodatków patrz sekcja 3.2.1.5.</p> <p>W przypadku dobrowolnych informacji takich jak deklaracje, ikony, logo, ilustracje, zdjęcia produktu zastosowanie mają zasady ogólne określone w pkt. 5.1.</p>	<p>Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII, I.5</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, art. 22</p>
--	--

3.4 PRZYKŁAD LISTY KONTROLNEJ DLA ETYKIET KARMY DLA ZWIERZĄT DOMOWYCH

<p>Lista kontrolna dla etykiet karmy dla zwierząt domowych została stworzona, aby pomóc sprzedawcom w zapewnieniu zgodności etykiet umieszczanych na produktach.</p> <p>Przykład ten stanowi jedynie wskazówkę i nie ma charakteru wyczerpującego. W celu prawidłowego wypełnienia listy kontrolnej konieczne są w ramach minimum dokumenty, o których mowa w załączniku 4:</p> <p>Uwaga: produkty przeznaczone dla krajów trzecich muszą być zgodne z odpowiednimi lokalnymi przepisami ustawodawczymi.</p> <p>Patrz Załącznik 4</p>	
--	--

4. INFORMACJE PREZENTOWANE POZA OPAKOWANIEM

Definicja „etykietowania” podana w Artykule 3.2 (s) Rozporządzenia 767/2009 obejmuje informacje zamieszczone na etykiecie („na opakowaniu”) oraz informacje przekazywane z wykorzystaniem wszelkich innych środków przekazu, w tym Internetu. Ten rozdział dotyczy wszystkich informacji, które nie są „na opakowaniu” i w celu łatwości zrozumienia będzie się odwoływać do takich informacji za pomocą określenia „poza opakowaniem”.

Niniejszy rozdział Kodeksu dotyczy wszystkich informacji prezentowanych poza opakowaniem.

Informacje prezentowane poza opakowaniem powinny być zgodne z podstawowymi zasadami dotyczącymi odpowiedzialnego posiadania zwierząt domowych.

Informacje prezentowane poza opakowaniem mogą być wykorzystane nie tylko do przekazania informacji o produkcie, ale także w innych celach, takich jak promocja stosowania gotowej karmy, rozpowszechnianie informacji o badaniach dotyczących żywienia przeprowadzonych i wspieranych przez firmy oraz promocja materiałów edukacyjnych kierowanych do różnych grup odbiorców.

Informacje prezentowane poza opakowaniem muszą być zawsze spójne z informacjami na opakowaniu i vice versa.

Jako że przepisy dotyczące reklamy nie zostały zharmonizowane, zaleca się weryfikację prezentowanych informacji z krajowymi przewodnikami i przepisami dotyczącymi reklamy, o ile takie istnieją.

4.1 O PRODUKCIE

4.1.1 Prezentacja produktu poza opakowaniem

- sposób prezentowania karmy jednoznacznie określa, że karma przeznaczona jest wyłącznie dla zwierząt domowych oraz nie myli jej z żywnością przeznaczoną dla ludzi lub z paszą dla zwierząt gospodarskich.
- informacje prezentowane poza opakowaniem mogą mieć wpływ na postrzeganie produktu (np. oświadczenia stosowane poza opakowaniem, mogą być uznane za deklaracje lecznicze i spowodować uznanie produktów za lecznicze przez odpowiednie instytucje).

4.1.2 Oświadczenia i „elementy znakowania” w informacjach prezentowanych poza opakowaniem

- Jeśli pasza jest oferowana do sprzedaży z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość, patrz rozdział 3.2.1.22,
- Postanowienia określone w rozdziale 5 „oświadczenia” niniejszego Kodeksu mają zastosowanie do przekazu wykorzystującego i niewykorzystującego opakowanie, a tym samym deklaracje zawarte w przekazie niewykorzystującym opakowania muszą być obiektywne, znajdować potwierdzenie w faktach oraz być zrozumiałe dla użytkownika karmy; w momencie realizacji przekazu, udostępniane jest uzasadnienie lub naukowe potwierdzenie.

Rozporządzenie 767/2009,
art. 11.3

Dyrektywa 2011/83, art. 6

4.2 DOBROSTAN ZWIERZĄT DOMOWYCH

Wszystkie informacje prezentowane poza opakowaniem dotyczące dobrostanu zwierząt są zgodne z następującymi zasadami	
<ul style="list-style-type: none">wszystkie zwierzęta są przedstawiane w sposób odpowiedzialny, zgodnie z krajowymi przepisami i przyjętą praktyką (np. zasady dotyczące przycinania ogona, uszu) i pozbawiony zachowań agresywnych,zwierzęta nie są przedstawiane w sposób pokazujący, iż są karmione żywnością przeznaczoną dla ludzi,unikana jest przedstawiania zwierząt w sposób antropomorficzny,zwierzęta są zdrowe, dobrze wytresowane, zadbane (z wyjątkiem karmy specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub innych przekazów dotyczących zdrowia i i dobrostanu zwierzęcia).	

4.3 ZAINTERESOWANE OSOBY, WŁAŚCICIELE, EKSPERCI

Wszystkie informacje prezentowane poza opakowaniem odnoszące się do zainteresowanych osób, właścicieli oraz ekspertów są zgodne z następującymi zasadami	
<ul style="list-style-type: none">przekaz ukazuje wyłącznie osoby i/lub zwierzęta biorące udział w czynnościach, które nie są niebezpieczne,przekaz pokazuje spożywanie produktów wyłącznie w sposób bezpieczny,przekaz nie pokazuje braku szacunku dla zwierząt domowych i ludzi, jeżeli biorą udział w przekazie; ; przedstawione dowody uznania (np. hodowcy, handlowcy, właściciele itp.) są prawdziwe i znajdują potwierdzenie w faktach,lekarze weterynarii wykorzystywani są tylko wówczas, gdy zezwala na to praktyka krajowa (zawodowe kodeksy etyki). <p>Uwaga: Europejskie Stowarzyszenie Standardów Reklamowych (ang. EASA) dostarcza użytecznych wytycznych krajom członkowskim w całej UE: http://www.easa-alliance.org</p>	

4.4 DZIECI

Szczególną odpowiedzialność zachowuje się w przypadku wykorzystywania dzieci w prezentacji karmy	
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none">dzieci przedstawiane są w środowisku naturalnym,użyty język jest zrozumiały, orazdzieci pokazane są w sytuacjach sprawowania odpowiedzialnej opieki (takiej jak pomoc w opiece nad zwierzętami, ale pod nadzorem osób dorosłych). <p>Reklama karmy powinna przyczyniać się do tworzenia odpowiedniego wzorca zachowań w relacji ze zwierzęciem.</p>	<p>W celu uzyskania wskazówek dotyczących przekazu i reklamy skierowanej do dzieci, patrz: EASA, WFA oraz Jednostka ds. Przeglądu Reklam Kierowanych do Dzieci (CARU) i/lub krajowa praktyka, przepisy prawne</p>

4.5 ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA W PRZEKAZIE

Wszystkie informacje prezentowane poza opakowaniem odnoszące się do odpowiedzialności społecznej powinny być zgodne z następującymi zasadami	
<ul style="list-style-type: none">• treść oraz sposób realizacji przekazu odzwierciedla dobry smak i odpowiedzialność społeczną zgodnie z kulturą każdego kraju, np. w odniesieniu do wykorzystanych gatunków zwierząt i materiałów,• stosunek do konkurentów oraz produktów konkurencyjnych nie jest nierzetelny i/lub oczerniający• odpowiednie odżywianie, opieka i właściwa aktywność fizyczna są integralnymi elementami pozwalającymi utrzymać zdrowie zwierząt, a przekaz nie sugeruje inaczej,• zwierzęta i/lub ludzie nie powinni być przedstawiani w sytuacjach, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia i dobrostanu którejkolwiek ze stron.	Dyrektywa 2006/114

5. OŚWIADCZENIA

5.1 ZAKRES I OGÓLNE ZASADY

Wszelkie oświadczenia dotyczące produktu muszą: być uzasadnione w momencie wprowadzania ich na rynek; nie mogą dezorientować ani wprowadzać nabywców w błąd; nie mogą pomniejszać wartości innych karm dla zwierząt domowych; albo sugerować, że inne karmy nie posiadają takich właściwości, jeżeli nie jest to zgodne z prawdą. Oświadczenie powinno być obiektywne, możliwe do zweryfikowania przez właściwy organ i zrozumiałe dla użytkownika karmy dla zwierząt domowych.	
Informacja nie wprowadza użytkownika w błąd	
<ul style="list-style-type: none">• co do planowanego zastosowania lub cech pasz, w szczególności ich charakteru, metody wytwarzania lub produkcji, właściwości,• poprzez przypisywanie paszom skutków lub cech, których nie posiadają, lub poprzez sugerowanie, że posiadają specyficzne cechy, gdy w rzeczywistości cechy takie posiadają wszystkie podobne pasze,• co do zgodności etykietowania z Katalogiem Wspólnotowym oraz Kodeksami Wspólnotowymi, o których mowa w artykułach 25 i 26 rozporządzenia 767/2009,• poprzez deklarowanie, że pasza zapobiega, leczy lub jest w stanie wyleczyć chorobę,• poprzez deklarowanie, że pasza spełnia szczególne potrzeby żywieniowe (PARNUT), ale nie jest umieszczona w wykazie pasz specjalnego przeznaczenia żywieniowego zgodnie z art. 10 rozporządzenia 767/2006 (dietetyczna karma dla zwierząt domowych),• poprzez używanie kolorów, czcionek i rozmiaru przestających lub podkreślających wymogi prawne, chyba że dokonywane jest to w celu zwrócenia uwagi na ostrzeżenia.	Rozporządzenie 767/2009, art. 11.1 (a), (b), (c) Rozporządzenie 767/2009, art. 13.3 (a) Rozporządzenie 767/2009, art. 13.3 (b) Rozporządzenie 767/2009, art. 14.2

5.2 KATEGORIE OŚWIADCZEŃ

5.2.1. Oświadczenia dotyczące zawartości

Oświadczenie dotyczące zawartości to oświadczenie, które odnosi się do obecności albo wyższej lub niższej zawartości konkretnej substancji takiej jak materiał paszowy, dodatek, substancja odżywcza, substancja aromatyzująca, charakterystyka, odmiana lub inna, wyrażona za pomocą

tekstu lub ilustracji.

W przypadku zamieszczenia oświadczenia dotyczącego zawartości, wymagane jest podanie na etykiecie ilości deklarowanej substancji w wykazie składników, dodatków lub składników analitycznych.

5.2.1.1 Oświadczenia dotyczące składników - składniki główne

<p>Oświadczenia dotyczące składników odnoszą się do obecności konkretnego materiału paszowego lub konkretnej charakterystyki, której może towarzyszyć określenie kwalifikujące</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none">• Bloggo z wołowiną, lub, Bloggo ze świeżą wołowiną• Bloggo bogaty w wątróbkę• Bloggo z marchewką i ryżem <p>Patrz Załącznik 5 w celu uzyskania więcej informacji o poziomach zawartości składnika oraz poznania wymogów dotyczących etykietowania.</p> <ul style="list-style-type: none">• Oświadczenie może dotyczyć obecności pojedynczego źródła białka zwierzęcego, np. produkt wytworzony wyłącznie przy użyciu białka z kurczaka i żadnych innych białek pochodzenia zwierzęcego. Nie wyklucza to obecności białka ze źródeł roślinnych. Oświadczenie musi być uzasadnione i potwierdzone, jak wspomniano wyżej.	<p>Rozporządzenie 767/2009, art. 17 (2) (a)</p>
--	---

5.2.1.2 Oświadczenia dotyczące składników - składniki drugorzędne

<p>Oświadczenie dotyczące składników odnosi się do obecności konkretnego składnika drugorzędne</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none">• Bloggo z natką pietruszki• Bloggo ze spiruliną <p>Patrz Załącznik 5 w celu uzyskania więcej informacji o poziomach zawartości składnika oraz poznania wymogów dotyczących etykietowania.</p>	<p>Rozporządzenie 767/2009, art. 17 (2) (a)</p>
--	---

5.2.1.3 Oświadczenia dotyczące substancji odżywczych i dodatków

<p>Oświadczenia dotyczące substancji odżywczych i dodatków odwołują się do obecności lub określonej zawartości substancji odżywczej lub dodatku, w tym kwasów tłuszczowych, minerałów, witamin, pierwiastków śladowych, aminokwasów itp. bez dalszego powiązania ze skutkami zdrowotnymi</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none">• Bloggo zawiera witaminę E• Wzbogacony kwasami tłuszczowymi Omega 3 <p><u>W wykazie dodatków muszą być oznaczone dodane ilości każdego dodatku; w wykazie składników analitycznych muszą być oznaczone całkowite ilości składników odżywczych, i mogą być oznaczone dodatki.</u></p> <p>Patrz Załącznik 5 w celu uzyskania więcej informacji o poziomach zawartości składnika oraz poznania wymogów dotyczących etykietowania.</p>	
---	--

5.2.1.4 Oświadczenia dotyczące niskiej i wysokiej zawartości

Oświadczenia o „wysokiej” i „niskiej” zawartości są bezwzględne, a deklarowane poziomy muszą być oznaczone na etykiecie i uzasadnione

Przykłady: + „wysoka zawartość kwasów omega 3 dla psów pracujących”

5.2.2 Oświadczenia zaprzeczające oraz oświadczenia dotyczące braku materiału paszowego lub innej substancji

Tego rodzaju oświadczenie podkreśla, że konkretna substancja, taka jak materiał paszowy, dodatek lub inna, nie została celowo dodana do receptury produktu i/lub jest nieobecna w produkcji gotowym.

5.2.2.1 Użycie terminów „Nie dodano...*”, „Bez dodatku...*”, „Opracowana bez”, „Wyprodukowana bez”. *W zależności od tego, które sformułowanie jest najbardziej odpowiednie pod względem językowym i spełnia poniższe warunki.

Użycie słów „nie dodano Y”, „bez dodawania Z” sugeruje, że substancja ta nie została dodana do produktu ani w sposób bezpośredni poprzez recepturę, ani pośrednio poprzez materiały lub dodatki paszowe. Wytyczne FEDIAF dotyczące praktyki wytwarzania bezpiecznej karmy (FEDIAF Przewodnik Dobrych Praktyk Produkcyjnych i Higienicznych) dopuszczają jedynie śladowe ilości takiej substancji.

Przykład: + „wyprodukowana bez pszenicy”, jeżeli nie dodano pszenicy do receptury lub za pośrednictwem permiksów witaminowych, ale bardzo niewielkie ilości śladowe mogą się pojawić w wyniku zanieczyszczenia krzyżowego materiałów paszowych, dodatków lub linii produkcyjnych.

Oświadczenia zaprzeczające oraz dotyczące braku nie powinny bezpośrednio, pośrednio bądź poprzez domniemanie

- być używane, jeżeli wszystkie podobne produkty z tej samej kategorii lub grupy lub wszystkie karmy nie zawierają przedmiotowej substancji
- stwarzać wrażenia, że produkty posiadające tę konkretną substancję/cechę są niebezpieczne

Rozporządzenie 767/2009
art. 11.1 (b)

5.2.2.2 Użycie terminu „Bez/Nie zawiera”

Użycie słów „nie zawiera Y” sugeruje, że substancja Y nie występuje nawet w ilościach śladowych.

Przykład: + „nie zawiera pszenicy” gdzie pszenica nie jest obecna w produkcji nawet w ilościach śladowych

Oświadczenia zaprzeczające oraz dotyczące braku nie powinny bezpośrednio, pośrednio bądź poprzez domniemanie

- być używane, jeżeli wszystkie podobne produkty z tej samej kategorii lub grupy lub wszystkie karmy nie zawierają przedmiotowej substancji
- stwarzać wrażenia, że produkty posiadające tę konkretną substancję/cechę są niebezpieczne

Rozporządzenie 767/2009
art. 11.1 (b)

5.2.3 Oświadczenia porównawcze

Oświadczenie tego rodzaju wyraźnie lub przez domniemanie substancji odżywczej dla dwóch lub większej ilości karm dla porównuje konkretne właściwości, funkcję lub poziom zwierząt domowych.

5.2.3.1 Ogólne zasady dotyczące oświadczeń porównawczych

Oświadczenia porównawcze mogą być stosowane pod warunkiem, że:	
<ul style="list-style-type: none">• Nie wprowadzają w błąd lub nie dezorientują• Są sprawiedliwe i obiektywne• Porównują produkty o takim samym zastosowaniu• Punkt porównania jest weryfikowalny• Nie dyskredytują porównywanego produktu• Nie sugerują, że produkt posiada specjalną charakterystykę, gdy w rzeczywistości wszystkie podobne karmy dla zwierząt domowych posiadają taką charakterystykę.	

5.2.3.2 Oświadczenia porównawcze odnoszące się do produktów konkurencji

<ul style="list-style-type: none">• Definicja: Reklama porównawcza” oznacza każdą reklamę, która wyraźnie lub przez domniemanie identyfikuje konkurenta albo towary lub usługi oferowane przez konkurenta.• Istotne jest, aby producenci korzystali z Dyrektywy 2006/114 w sprawie reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej oraz Dyrektywy 2005/29 w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych, jak również innych mających zastosowanie przepisów prawa, a w razie potrzeby zasięgnęli porady prawnej.• Przestrzegane muszą być także przepisy krajowe, które mogą być bardziej restrykcyjne.• Reklama porównawcza, w aspekcie porównania, jest dozwolona wówczas, gdy jest zgodna z Dyrektywą w sprawie reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej oraz innych mających zastosowanie przepisów prawa.• Należy wziąć pod uwagę, że porównania z produktami konkurencji mogą być unieważnione w związku z podjętymi przez konkurencję działaniami takimi jak zmiana receptury bądź etykiety.	Dyrektywa 2006/114, art. 2 (c)
--	--------------------------------

5.2.3.3 Oświadczenia o zwiększonym / obniżonym poziomie zawartości

<ul style="list-style-type: none">• Oświadczenie porównawcze takie jak „o obniżonym poziomie”, „mniej niż”, „o zwiększonym poziomie”, „więcej niż”, „lepsza” są oświadczeniami, które porównują poziom substancji odżywczej i/lub energii, bądź inną charakterystykę lub funkcję dwóch lub więcej karm dla zwierząt domowych.• Wartości procentowe obniżonego/zwiększonego poziomu są mierzone w stosunku do referencyjnej standardowej karmy dla zwierzęcia dorosłego z tego samego asortymentu produktów tej samej marki, chyba że wyszczególniono inaczej. Alternatywnie, za punkt odniesienia może także służyć porównywalna standardowa karma dla zwierząt domowych wytworzona przez innego producenta, którym to przypadku należy odwołać się do sekcji: Oświadczenia porównawcze:<ul style="list-style-type: none">• O obniżonym poziomie < 15%• O zwiększonym poziomie >15%• Określenia o obniżonym bądź zwiększonym poziomie muszą być weryfikowalne poprzez kontrolę receptury lub analizę, stosownie do przypadku.• W oparciu o dowody naukowe stosować można inne wartości procentowe.• Należy przestrzegać ogólnych zasad dotyczących etykietowania ilości wyróżnionych substancji.	Dyrektywa 2006/114, art. 2 (c)
---	--------------------------------

5.2.4 Określniki produktu

5.2.4.1 Użycie terminu „naturalny”

- Termin „naturalny” powinien być stosowany tylko do określenia tych substancji w karmie dla zwierząt domowych (uzyskanych z roślin, zwierząt, mikroorganizmów lub minerałów), do których niczego nie dodano i które zostały poddane jedynie takiemu fizycznemu przetwarzaniu, które pozwala uczynić je zdatnymi do produkcji karmy i pozwala zachować ich naturalny skład.

Przykłady dopuszczalnej fizycznej obróbki		Przykłady niedopuszczalnej fizycznej obróbki / materiałów	
Zamrażanie*	Ekstrahowanie bez udziału substancji chemicznych*	Wybielanie	Utlenianie z udziałem substancji chemicznych
	Suszenie*	Zabiegi chemiczne lub podobne	Materiał paszowy zawierający lub uzyskany z organizmów genetycznie modyfikowanych
Pasteryzacja*	Wędzenie bez udziału substancji chemicznych*	Dodatek paszowy zawierający lub uzyskany z organizmów genetycznie modyfikowanych	
Mielenie* Ekstruzja	Granulowanie*		
Niektóre procesy mikrobiologiczne np. naturalna fermentacja bez udziału organizmów genetycznie modyfikowanych	Niektóre procesy enzymatyczne		

*O ile zachowują one naturalny skład materiału paszowego, substancji lub substancji odżywczej

- Jeżeli karma pełnoporcjowa zawiera **tylko** materiały paszowe, dodatki paszowe i nośniki spełniające wymagania powyżej, to może być ona określona jako „naturalna”, o ile nie została poddana procesom innym niż procesy dopuszczalne w przypadku „substancji naturalnych”.
- Określenie „wytworzone z naturalnym/ą/mi/ch ...” może być użyte o ile substancje naturalne są wyraźnie określone np. przez zaznaczenie gwiazdką takiej substancji na liście składników i użycie stwierdzenia kwalifikującego.
- Jeżeli karma pełnoporcjowa zawiera **tylko** materiały/dodatki/nośniki paszowe spełniające wymagania określone powyżej, ale zawiera **również** witaminy i minerały nie pochodzące z naturalnego źródła, dopuszcza się użycie następującego oświadczenia: wytworzone z naturalnych substancji, z dodatkiem witamin i minerałów.

Przykład: + Bloggo, wytworzona z naturalnym ekstraktem roślinnym

5.2.4.2 Użycie terminu „świeży”

Termin „świeży” może być użyty do określenia substancji wykorzystanych do produkcji karmy dla zwierząt domowych, które nie zostały poddane żadnej obróbce poza utrzymaniem łańcucha chłodniczego. Obróbka taka jak gotowanie, suszenie, zamrażanie, hydrolizowanie lub podobne procesy, albo dodanie soli, naturalnych lub syntetycznych konserwantów albo innych wyklucza możliwość stosowania terminu „świeży”.

Przykład: + Bloggo wytworzona ze świeżym kurczakiem/wyprodukowana ze świeżego kurczaka

5.2.4.3 Użycie terminów „autentyczny/oryginany”, „prawdziwy”, „region geograficzny”:

Obecne, szeroko rozpowszechnione stosowanie terminów takich jak „autentyczny” lub powiązanych terminów takich jak „oryginalny”, „prawdziwy” oraz podobnych terminów takich jak „region geograficzny” itp. w odniesieniu do poszczególnych składników może być stosowane zgodnie z zasadami podanymi w poniższej tabeli (lista nie ma charakteru wyczerpującego):

Rodzaj oświadczenia	Przykład oświadczenia	Uzasadnienie
autentyczny/oryginalny	autentyczna wołowina Hereford oryginalny miód meksykański	Wołowina uzyskana z bydła Hereford (konkretna rasa bydła) Miód zebrany w Meksyku
prawdziwy	prawdziwe kawałki ryb prawdziwe kawałki owoców	Kawałki prawdziwych ryb np. indywidualnie szybko mrożone (system IQF) kawałki ryb versus wytworzone kawałki zawierające rybę. Prawdziwe kawałki szynki - kawałki szynki z łopatki, a nie odtworzone z mięsa z nóg
region geograficzny (z wyłączeniem tych, które podlegają prawodawstwu dotyczącemu chronionej nazwy pochodzenia (ChNP)* np. ser Stilton, w których to przypadkach zastosowanie mają przepisy ChNP)	„Jagnięcina nowozelandzka”	Materiał wymieniony w takim oświadczeniu musi pochodzić ze zwierzęcia, które urodziło się i było hodowane we wspomnianym regionie geograficznym

* Rozporządzenie 1151/2012 w sprawie systemów zapewniania jakości produktów rolnych i środków spożywczych

5.2.4.4 Użycie terminów karma „ekologiczna” lub karma „produkowana ekologicznie”

Patrz punkt 3.2.1.15

5.2.4.5 Lekki (ang. light)

Jeżeli produkt określany jest jako „light” bez odniesienia do konkretnego składnika pokarmowego lub innej substancji (lekki („light”) jeżeli chodzi o zawartość XX), określenie „light” odnosi się do zmniejszonej wartości energetycznej w porównaniu do podobnej karmy. Aby zamieścić takie oświadczenie, wartość energetyczna produktu powinna być przynajmniej 15% niższa niż w przypadku podobnej standardowej (dostępnej) karmy dla zwierzęcia dorosłego tej samej marki lub porównywalnych produktów konkurencji (w takim przypadku należy odwołać się do sekcji: Oświadczenia porównawcze 5.2.3.2). Metody stosowane do określenia wartości energetycznej produktu opisane są Wytocznych Żywieniowych FEDIAF. Wartość energetyczna lub zadeklarowany obniżony poziom innej wymienionej substancji powinny być oznakowane odpowiednio na liście składników analitycznych lub na liście składników.

Wytoczne Żywieniowe Fediaf, wersja 2017

5.2.5 Oświadczenia funkcjonalne

Oświadczenie funkcjonalne określa skutek, jaki pełnoporcjowa lub uzupełniająca karma dla zwierząt domowych lub substancja odżywcza, składnik lub dodatek obecny w karmie wywiera na wzrost, rozwój oraz prawidłowe funkcjonowanie ciała. Zapewnia to określoną korzyść

fizjologiczną i może dotyczyć „optymalizacji żywienia oraz wsparcia lub ochrony warunków fizjologicznych” (Rozporządzenie 767/2009, Art. 13.2).

Ten skutek wykracza poza zaspokojenie podstawowych potrzeb żywieniowych zwierząt.

5.2.5.1 Ogólne zasady dotyczące oświadczeń funkcjonalnych

Do oświadczeń funkcjonalnych stosuje się ogólne zasady dotyczące oświadczeń (patrz sekcja 5.1).

Przypomnienie: zwrócenie szczególnej uwagi na to, że dana substancja ma efekt funkcjonalny, wymaga stosownego oświadczenia ze wskazaniem użytej ilości albo w wykazie składników albo w wykazie dodatków albo w wykazie składników analitycznych, stosownie do przypadku (patrz sekcja 3.2.1.4.C oraz 3.2.1.5.A1, ostatni punkt)

5.2.5.2 Oświadczenia dotyczące substancji odżywczych

Oświadczenie dotyczące substancji odżywczych wiąże obecność w produkcie substancji odżywczej/mieszanek substancji odżywczych z jej/ich fizjologiczną rolą we wzroście, rozwoju oraz prawidłowym funkcjonowaniu organizmu, bez podawania dalszych informacji szczegółowych odnośnie poziomu lub stopnia/mechanizmu działania.

Przykłady:

- + Zawiera glukozaminę wspierającą zdrowie stawów
- + Kwasy tłuszczowe omega 3 dla zachowania zdrowej skóry

Rozporządzenie 767/2009
art. 13 (1)

5.2.5.3 Oświadczenia dotyczące wzmocnionego działania

Oświadczenie dotyczące wzmocnionego działania określa specyficzny korzystny skutek, jaki składniki pokarmowe lub inne substancje, pojedynczo lub łącznie, wywierają na organizm. Wzmocnione działanie oznacza efekt, który **albo** wykracza poza zwykłą rolę w utrzymaniu normalnych funkcji metabolicznych, w tym wzrostu i rozwoju, **albo** jest powiązana z substancją, która nie jest niezbędna dla zwierzęcia ale zapewnia mu korzyści wykraczające poza odżywianie. Nie należy czynić odniesień do konkretnych chorób lub stanów patologicznych, zgodnie z Rozporządzeniem 767/2009, art 13.3 (a).

Przykład:

- + Z przeciwutleniaczami (tokoferol) aby wspomóc zdrowie układu odpornościowego (Uwaga: Takie oświadczenie należałoby dokładniej wyjaśnić z tyłu opakowania)
- + Zawiera cykorię dla stymulacji wzrostu korzystnej mikroflory układu pokarmowego

5.2.5.4 Oświadczenia dotyczące zachowania stanu zdrowia oraz zmniejszenia ryzyka chorób

<ul style="list-style-type: none"> • Dozwolone są oświadczenia dotyczące optymalizacji odżywiania i wsparcia lub ochrony stanu fizjologicznego. • Mogą to być również oświadczenia związane z utrzymaniem zdrowia oraz zmniejszaniem ryzyka rozwoju chorób wynikających z braku równowagi w żywieniu zdrowego zwierzęcia; dlatego też dozwolone są oświadczenia dotyczące utrzymania zdrowia / zmniejszenia ryzyka wystąpienia choroby, zgodnie z poniższymi wskazaniami. • Takie oświadczenia odnoszą się do spożywania produktu zawierającego daną substancję odżywczą lub inne substancje, pojedynczo lub łącznie, które pomagają zmniejszyć ryzyko rozwoju choroby lub zachować fizjologiczne funkcje lub stan zdrowia. 	<p>Rozporządzenie 767/2009, art 13 (2)</p> <p>Rozporządzenie 767/2009, art 13 (3), ostatnia część zdania</p>
<p>Przykład: + Bloggo zawiera kwasy tłuszczowe omega, 3 aby pomóc zachować zdrowe stawy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oświadczenia odnoszące się do leczenia, wyleczenia lub zapobiegania chorobie uznawane są za oświadczenia lecznicze i powodują, że poprzez swoją prezentację, produkt staje się produktem leczniczym. Jednakże, słowa takie jak „zapobiega” mogą być użyte, jeżeli nie dotyczą choroby. <p>Przykłady: + „zawiera włókna pokarmowe w celu zmniejszenia powstawania kul włosowych ” + „pomaga zapobiegać odkładaniu się kamienia naczyniowego”</p>	<p>Rozporządzenie 767/2009, art 13 (3) (a), pierwsza część zdania</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Pewne słowa mogą mieć konotacje lecznicze, ponieważ zwykle związane są z zarejestrowanymi produktami leczniczymi. Wskazówkami w tym względzie służy poniższa tabela, która podaje przykłady słów, których należy unikać oraz określić, których zwykle nie uznaje się za deklarację leczniczą i które w związku z tym mogą być używane. Wspomniane słowa/określenia różnią się w zależności od kraju i należy w tym celu zasięgnąć porady na szczeblu krajowym/lokalnym. • W przypadku stosowania substancji wspomagających zachowanie zdrowia oraz oświadczenia dotyczące zmniejszania ryzyka chorób, podmioty gospodarcze zapewniają, że odpowiednia substancja jest właściwie sklasyfikowana jako dodatek, materiał paszowy lub weterynaryjny produkt leczniczy. Jeśli jest ona sklasyfikowana jako weterynaryjny produkt leczniczy, to nie może być stosowana w karmie dla zwierząt domowych. W przypadku niejasności co do klasyfikacji, należy odnieść się do Wytycznych Komisji. • Patrz również sekcja 5.2.5.5 oraz 5.3.4 o oświadczeniach dotyczących pasz specjalnego przeznaczenia żywieniowego 	<p>Rozporządzenie 2011/25</p>
<p><u>Niewyczerpująca lista przykładów:</u> Z konotacjami leczniczymi – należy unikać</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dawka • Dawkowanie • Uzdrawia • Leczenie • Lekarstwo • Zapobiega/Chroni (w odniesieniu do choroby) • Przynosi ulgę • Leczy • Uzdrawia • Naprawia 	<p><u>Niewyczerpująca lista przykładów:</u> Bez konotacji leczniczych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zastosowanie • Podawanie • Stosowanie • Łagodzi • Preparat • Utrzymuje • Stosuj • Oczyszcza • Zdrowie/zdrowy • Zapobiega/Chroni (jeśli nie ma odniesienia do choroby)
<p>Inne niewyczerpujące przykłady słów, których można używać Pomaga, dostarcza, w celu, wspomaga, wspiera, zmniejsza ryzyko ...</p>	

5.2.5.5 Specjalne przeznaczenie żywieniowe (PARNUT) a oświadczenia funkcjonalne

Oświadczenia funkcjonalne powinny być wyraźnie oddzielone od oświadczeń dotyczących specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Jednakże to nie wyklucza zamieszczania dodatkowych oświadczeń funkcjonalnych na produktach specjalnego przeznaczenia żywieniowego (PARNUT).

Przykłady: + Obok oświadczenia ustawowego „Bloggo dietetyczna karma dla kotów w celu zmniejszenia nawrotów kamieni struwitowych”⁴⁴ można zamieścić oświadczenie funkcjonalne „z olejem rybim dla błyszczącej sierści”.

5.3 ZASADY DOTYCZĄCE UZASADNIANIA OŚWIADCZEŃ

5.3.1 Ogólne

Oświadczenie zawarte w reklamie, na etykiecie lub promocji musi być uzasadnione przy pomocy wystarczającego dowodu w momencie wprowadzania produktu na rynek. Chociaż wszystkie oświadczenia muszą być uzasadnione i mieć potwierdzenie w faktach, stopień uzasadnienia będzie

zależać od rodzaju oświadczenia. Dobrze uzasadnione oświadczenia pozwolą przemysłowi oferować korzyści zwierzętom domowym i ich właścicielom oraz doprowadzą do ciągłych nakładów na innowacje.

- Do obowiązków podmiotu działającego na rynku karmy lub osoby wprowadzającej produkt do obrotu należy to, aby był w stanie uzasadnić informacje handlowe/marketingowe umieszczone na opakowaniu.
- Na wniosek, osoba odpowiedzialna wprowadzająca produkt do obrotu dostarcza właściwemu organowi wszystkie stosowne elementy uzasadnienia. Obejmuje to dane wewnętrzne i zastrzeżone.
- Uzasadnienie chroni konsumenta przed nieprawdziwymi oświadczeniami oraz umożliwia mu podjęcie świadomej decyzji kupna.
- Charakter oraz rodzaj użytego oświadczenia determinuje stopień uzasadnienia. W zależności od rodzaju oświadczenia, uzasadnienie może być dokonane na podstawie wiedzy ogólnej (oświadczenie powszechnie używane) lub może wymagać dowodów naukowych (oświadczenia innowacyjne).
- Dowody naukowe mogą składać się z istniejących publikacji naukowych, opublikowanych lub niepublikowanych wyników nowych badań naukowych, albo połączenia tych dwóch elementów.
- Dossier / dowody wspierające muszą być dostępne w momencie wprowadzania produktu na rynek.
- Terminy używane jako oświadczenia na karmie dla zwierząt domowych oraz na żywności przeznaczonej dla ludzi mogą mieć podobne brzmienie np. „o niskiej zawartości tłuszczu dla utrzymania zdrowej wagi”, „z wapniem dla zdrowych kości”, „z tauryną dla zdrowego wzroku”, jednakże podstawy w oparciu o które składane są takie oświadczenia są całkowicie odmienne ze względu na różnice fizjologiczne pomiędzy ludźmi a zwierzętami, jak również fundamentalne różnice w sposobie wyboru żywności / paszy. Zatem stosowanie takich samych kryteriów dla uzasadnienia oświadczeń umieszczanych na karmie dla zwierząt, jak do żywności przeznaczonej dla ludzi nie ma naukowego uzasadnienia. Jednakże dowody zgromadzone w odniesieniu do oświadczeń zamieszczanych na żywności przeznaczonej dla ludzi mogą, w stosownych przypadkach, być brane pod uwagę jako podstawa dla podobnych oświadczeń w przypadku karmy dla zwierząt domowych.

Rozporządzenie 767/2009, art. 13, 1 (b)

- Należy zauważyć, że jeśli właściwy organ ma wątpliwości co do naukowego uzasadnienia oświadczenia, to po zbadaniu dossier / dokumentacji producenta, może on skierować oświadczenie do zbadania przez Komisję, która może z kolei skierować je do Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA).

5.3.2 Oświadczenia dotyczące zawartości i określniki produktu

Odwołanie do obecności lub zawartości jednego lub większej liczby materiałów paszowych, gatunków, dodatków paszowych, substancji odżywczych, substancji aromatyzujących bądź innych, winno być zgodne z długoletnią praktyką przemysłu i winno odzwierciedlać dodany poziom. Poziomy dla składników drugorzędnych winny być niższe niż dla składników głównych (patrz Słowniczek) Ilości materiałów paszowych winny być oparte na zasadzie „mixing bowl principle”.

- Rehydracja odwodniowych lub skoncentrowanych materiałów paszowych może stanowić podstawę dla oświadczenia dotyczącego zawartości, o ile oznaczona jest ilość odwodnionego materiału, z dobrowolnym podaniem dodatkowych informacji o równoważnej ilości materiału, jeśli zostałyby dodany bez odwodnienia, oraz że stosowane są odpowiednie współczynniki rehydracji zgodnie z Załącznikiem 5, wraz z wszelkimi dodatkowymi przepisami w zakresie znakowania karmy. Korzystając z wyrażeń, obrazków i grafiki dla podkreślenia obecności skoncentrowanego materiału paszowego należy pamiętać, że nie mogą one wprowadzać użytkowników w błąd co do właściwości użytego materiału paszowego, np. co do stanu fizycznego w składzie produktu.
- W przypadku produktów wielokomponentowych, zawartość może być deklarowana w odniesieniu do danego komponentu, o ile
 - komponenty można łatwo zidentyfikować na podstawie koloru, kształtu lub innych podobnych cech, a poziom zawartości podkreślanego komponentu w produkcie jest wskazany na liście składników.
 - typowy poziom zawartości komponentu jest wskazany w tym samym polu widzenia, co zawartość każdego komponentu (na przykład na końcu listy składników) oraz w tym samym rozmiarze czcionki co cały skład produktu
 - oświadczeniu towarzyszy odesłanie do miejsca na etykiecie, które zawiera więcej informacji

Przykład: Bloggo z wołowiną:

Przód opakowania: z wołowiną*

Tył opakowania: mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego (w tym 4% wołowiny w ciemnobrązowej granulce*).

Na końcu listy składników: *ciemnobrązowe granulki stanowią typowo 35% produktu

- W przypadku oświadczenia marketingowego dotyczącego włączenia i zastosowania terminu „mięso”, należy przestrzegać definicji mięsa podanej w Słowniczku niniejszego Kodeksu. Nie dotyczy to terminów opisowych, które opisują właściwości takie jak tekstura ani prawnie zdefiniowanej kategorii „mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego”.
- Deklarowanie pewnego poziomu substancji odżywczej np. „tylko 2% tłuszczu”, wyklucza jakąkolwiek tolerancję w odniesieniu do deklarowanej ilości, inną niż wynikająca z niepewności i/lub odchyień analitycznych.
- Deklaracja zawartości procentowej według masy materiału paszowego musi być wyrażona konkretną wartością (np. 4%), a nie zakresem lub ilością minimalną / maksymalną. Dla deklarowanych substancji odżywczych, musi być dostępna właściwa metoda analizy.

Rozporządzenie 767/2009,
art 17,2, a

5.3.3 Oświadczenia funkcjonalne

spełnienie zapotrzebowania żywieniowego. Może to mieć miejsce zarówno w przypadku pełnoporcjowej karmy, która dostarcza wszystkich wymaganych składników pokarmowych, jak również karmy uzupełniającej, która

dostarcza pewnych określonych korzyści zwierzęciu domowemu. Stopień uzasadnienia zależy od tego, czy oświadczenie może być uznane za „powszechnie stosowane”, czy też za „innovacyjne”.

- Przedmiotowa karma musi powodować lub przyczyniać się do osiągnięcia korzyści fizjologicznych po jej spożyciu przez gatunek, dla którego jest przeznaczona.
- W przypadku wszystkich oświadczeń funkcjonalnych, konieczne jest potwierdzenie, że produkt przyczynia się do dobroczynnego efektu **oraz**
 - substancja przyczyniająca się do dobroczynnego efektu jest obecna w karmie przez cały okres trwałości produktu w ilościach wystarczających do tego, by osiągnąć deklarowany efekt **lub**
 - właściwości* produktu są obecne i skuteczne przez cały okres trwałości produktu.
- Efekt musi być utrzymany przez cały okres, w którym karma z deklarowanymi dobroczynnymi korzyściami jest podawana zwierzęciu i nie może być tylko krótkotrwałą reakcją, do której dopasowuje się organizm, chyba że korzyści w perspektywie krótko lub średnioterminowej są pożądane, właściwe i deklarowane.
- W przypadku każdej karmy dla zwierząt domowych, jej receptura powinna być tak sformułowana, aby przy przestrzeganiu zalecanego sposobu karmienia, deklarowany efekt był zapewniany bez żadnych szkodliwych skutków, np. niepożądanego przybierania na wadze.

*Korzystny efekt niekoniecznie musi być wywoływany przez substancję; może być to konkretny sposób przetwarzania lub połączenie dwóch substancji i sposób ich przetwarzania, które mogą zostać opisane jako właściwości produktu.

Patrz Załącznik 6

5.3.3.1 Powszechnie stosowane oświadczenia funkcjonalne

Powszechnie stosowane oświadczenia to te, w odniesieniu do których istnieje ugruntowana i powszechnie uznana wiedza, zazwyczaj wiedza odnośnie funkcji zatwierdzonych dodatków paszowych i/lub funkcji substancji odżywczych. Ich uzasadnienie opiera się na ogólnej (naukowej) wiedzy, a oświadczenia te mogą być używane pod warunkiem spełniania wymienionych poniżej kryteriów.

- Powszechnie stosowane oświadczenie funkcjonalne może być użyte jeżeli dane są powszechnie dostępne w literaturze naukowej i ogólnie uznane.
- Na wniosek właściwego organu, firma stosująca oświadczenie musi przedstawić dowody na to, że przedmiotowe oświadczenie jest powszechnie uznane.
- Uzasadnienie winno opierać się na dostępnej literaturze oraz dokumentacji wykazującej, że receptura produktu zapewnia, że w produkcie obecna jest/są określona/e substancja/e oraz/lub właściwości potrzebne do wywołania dobroczynnego efektu.
- Dostępna literatura oraz dodatkowa dokumentacja muszą być zgromadzone przed wprowadzeniem produktu na obroty.
- Ignorowanie badań lub wyników, które nie potwierdzają oświadczenia może spowodować, że właściwe organy uznają oświadczenie za nieważne.

5.3.3.2 Innowacyjne oświadczenia funkcjonalne

Oświadczenia innowacyjne to takie, które nie są jeszcze powszechnie uznane. Ich uzasadnienie może opierać się o niepublikowane bądź publikowane badania (w tym badania ogólne) lub wewnętrzne dane lub ich połączenie. Oświadczenia takie mogą być stosowane pod warunkiem spełniania wymienionych poniżej kryteriów.

- Oświadczenie musi być oparte na obszernym przeglądzie i ewaluacji wszystkich dostępnych danych naukowych odnoszących się do zasadności oświadczenia, niezależnie od tego czy zostały opublikowane czy też są to dane wewnętrzne, oraz niezależnie od tego czy ich wpływ jest korzystny czy nie.
- Ignorowanie badań lub wyników, które nie potwierdzają oświadczenia może spowodować, że właściwe organy uznają oświadczenie za nieważne.
- Badania przeprowadzone specjalnie w celu wykazania skuteczności produktu powinny być zaprojektowane tak, aby dostarczone uzasadnienie było solidne i statystycznie reprezentatywne.
- Należy wziąć pod uwagę takie czynniki jak odpowiedni rozmiar, wiek, płęć i kondycja fizyczna zwierząt, jak również ilość zwierząt uzgłędniona w panelach testowych.

5.3.4 Oświadczenie dotyczące specjalnego przeznaczenia żywieniowego

Karmy specjalnego przeznaczenia żywieniowego oznaczają karmy, które – dzięki swojemu szczególnemu składowi lub metodzie wytwarzania – wyraźnie odróżniają się zarówno od zwykłych karm jak i karm leczniczych, i które są prezentowane jako karmy przeznaczone do spełniania szczególnych wymogów żywieniowych.

Ich celem jest spełnienie specyficznych potrzeb żywieniowych określonych zwierząt domowych, których procesy przyswajania, wchłaniania lub metabolizmu mogą być okresowo osłabione lub są okresowo albo nieodwracalnie osłabione, a zatem zwierząt, które są w stanie czerpać korzyści z przyjmowania karmy odpowiedniej dla ich stanu fizjologicznego. (patrz również 5.2.5.1)

Oświadczenia odnoszące się do produktów dietetycznych podlegają kontroli. Oświadczenia dotyczące specjalnego przeznaczenia żywieniowego mogą być czynione tylko w przypadku zaleceń określonych w Załączniku I Część B Dyrektywy Komisji 2008/38/WE oraz kiedy produkt jest zgodny z wymienionymi tam istotnymi właściwościami odżywczymi. Jednakże nie stanowi to przeszkody do tego, aby produkty specjalnego przeznaczenia żywieniowego (PARNUT) posiadały dodatkowe oświadczenia funkcjonalne, np. karmy suche mogą dodatkowo dawać podstawy do oświadczenia związanego z czyszczeniem zębów, jeśli mają określony kształt lub teksturę granulek.

Rozporządzenie 767/2009,
art. 10

Dyrektywa 2008/38

5.3.5 Oświadczenia porównawcze

Oświadczenia porównawcze mogą odnosić się do innych produktów tej samej firmy lub poprzedniej wersji tego samego produktu

Oświadczenia porównawcze mogą także porównywać produkt jednej firmy z podobnym produktem konkurencji, albo deklarować posiadanie unikalnych cech, których nie spełnia konkurencja, zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi oświadczeń porównawczych wyszczególnionymi w sekcji 5.2.3.1.

Firmy mogą reklamować produkt jako mający przewagę, taki sam bądź luksusowy (ekskluzywny) na podstawie zawartości składników pokarmowych, użytych składników lub efektu, jaki produkt wywołuje u zwierzęcia. Firmy mogą deklarować przewagę w oparciu o upodobania właściciela i/lub zwierzęcia.

- W przypadku porównań dotyczących zawartości substancji pokarmowych lub składników, powinny być dostępne opublikowane dane lub wyniki badań lub inne stosowne informacje w odniesieniu do wszystkich produktów wymienionych w oświadczeniu lub wykorzystywanych jako punkt odniesienia. Uzasadnienie konieczne dla każdego produktu musi spełniać wymagania, określone w „5.3.2. Uzasadnienie oświadczeń dotyczących zawartości i określników produktu”.
- W przypadku oświadczeń porównujących skutki wywierane na poszczególne funkcje organizmu, bibliografia lub opublikowane badania oceniające skuteczność porównanych produktów muszą być dostępne do celów uzasadnienia. Uzasadnienia te powinny spełniać kryteria opisane w „5.3.3. Oświadczenia funkcjonalne”.
- Dostępne muszą być dokumenty wewnętrzne firmy wykazujące, że produkt(y) znajdujący/e się na rynku ma(ją) wciąż te same właściwości, co produkt(y), które testowano do celów oświadczenia.
- Jeśli oświadczenie odnosi się do zestawu danych pozostających częściowo bądź całkowicie poza kontrolą producenta, producent może chcieć wskazać punkt, w którym dokonano porównania, bądź zestaw danych w oparciu o które porównanie zostało oparte.

np. Najlepiej sprzedający się produkt*

*w oparciu o dane z agencji Mintel z dn.1 stycznia 2014.

Dyrektywa 2006/114

6. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1

KATEGORIE MATERIAŁÓW PASZOWYCH, KTÓRE MOGĄ BYĆ PODAWANE ZAMIAST POSZCZEGÓLNYCH MATERIAŁÓW PASZOWYCH ZGODNIE Z DYREKTYWĄ 82/475

	Opis kategorii	Definicja	Źródło
1.	Mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego	Wszystkie części ciała rzeźnych stałocięplnych zwierząt lądowych, świeże lub konserwowane przez odpowiednie przetworzenie, oraz wszystkie produkty i pochodne rozbioru tuszy lub części tuszy stałocięplnych zwierząt lądowych.	Załącznik do Dyrektywy 82/475
2.	Mleko i produkty mleczne	Wszystkie produkty mleczne, świeże lub konserwowane przez poddanie ich działaniu odpowiednich procesów, oraz produkty uzyskane w wyniku ich przetworzenia.	“
3.	Jaja i produkty z jaj	Wszystkie produkty z jaj, świeże lub konserwowane przez poddanie ich działaniu odpowiednich procesów, oraz produkty uzyskane w wyniku ich przetworzenia.	“
4.	Oleje i tłuszcze	Wszystkie oleje i tłuszcze zwierzęce lub roślinne.	“
5.	Drożdże	Wszystkie drożdże, których komórki zostały unieczynnione i wysuszone.	“
6.	Ryby i produkty rybne	Ryby lub ich części, świeże lub konserwowane przez poddanie ich działaniu odpowiednich procesów, oraz produkty uzyskane w wyniku ich przetworzenia.	“
7.	Zboża	Wszystkie gatunki zbóż, niezależnie od ich wyglądu, lub produkty skrobiowe otrzymane z bielma.	“
8.	Warzywa	Wszystkie gatunki warzyw i roślin strączkowych, świeże lub konserwowane przez poddanie ich działaniu odpowiednich procesów.	“
9.	Produkty pochodzenia roślinnego	Produkty pochodne uzyskane w wyniku przetworzenia produktów roślinnych, w szczególności zbóż, warzyw, roślin strączkowych i nasion oleistych.	“
10.	Roślinne ekstrakty białkowe	Wszystkie produkty pochodzenia roślinnego, w których poprzez poddanie ich działaniu odpowiednich procesów osiągnięto koncentrację zawartości białka wynoszącą nie mniej niż 50% białka surowego w suchej masie, i którego struktura (konsystencja) może ulec zmianie	“
11.	Substancje mineralne	Wszystkie substancje nieorganiczne nadające się do stosowania w żywieniu zwierząt.	“
12.	Cukry	Wszystkie rodzaje cukrów	“
13.	Owoce	Wszystkie rodzaje owoców, świeże lub konserwowane przez poddanie ich działaniu odpowiednich procesów.	“
14.	Orzechy	Zawartość orzechów pozbawionych łupin.	“
15.	Nasiona	Wszystkie rodzaje nasion w postaci naturalnej lub grubo zmielone.	“
16.	Głony	Głony, świeże lub konserwowane przez poddanie ich działaniu odpowiednich procesów.	“
17.	Mięczaki i skorupiaki	Wszystkie gatunki mięczaków, skorupiaków i małży, świeże lub konserwowane przez poddanie ich działaniu odpowiednich procesów, oraz produkty uzyskane w wyniku ich przetworzenia.	“
18.	Owady	Wszystkie gatunki owadów w każdym stadium rozwojowym	“
19.	Produkty piekarnicze	Wszelkiego rodzaju pieczywo, ciasto, herbatniki i makarony	“

ZAŁĄCZNIK 2

TOLERANCJE DLA SKŁADNIKÓW ANALITYCZNYCH I DODATKÓW

TOLERANCJE DLA SKŁADNIKÓW ANALITYCZNYCH (CZĘŚĆ A, ZAŁĄCZNIK IV ROZPORZĄDZENIA 767/2009)

Składnik	Deklarowana zawartość składnika [%]	Tolerancja ¹	
		Poniżej deklarowanej wartości	Powyżej deklarowanej wartości
tłuszcz surowy	<16	2	4
	16 - 24	12,5%	25%
	>24	3	6
białko surowe	<16	2	2
	16 - 24	12,5%	12,5%
	>24	3	3
popiół surowy	<8	2	1
	8 - 32	25%	12,5%
	>32	8	4
włókno surowe	<10	1,75	1,75
	10 - 20	17,5%	17,5%
	>20	3,5	3,5
cukier	<10	1,75	3,5
	10 - 20	17,5%	35%
	>20	3,5	7
skrobia	<10	3,5	3,5
	10 - 20	35%	35%
	>20	7	7
wapń	<1	0,3	0,6
	1 - 5	30%	60%
	>5	1,5	3
Magnez	<1	0,3	0,6
	1 - 5	30%	60%
	>5	1,5	3
Sód	<1	0,3	0,6
	1 - 5	30%	60%
	>5	1,5	3
Fosfor całkowity	<1	0,3	0,3
	1 - 5	30%	30%
	>5	1,5	1,5
popiół nierozpuszczalny w kwasie chlorowodorowym	<1	nie ustalono limitów	0,3
	1 - 5		30%
	>5		1,5
Potas	<1	0,2	0,4
	1 - 5	20%	40%
	>5	1	2
wilgotność	<2	nie ustalono limitów	0,4
	2 - <5		20%
	5 - 12,5		1
	>12,5		8%
wartość energetyczna ²		5%	10%
wartość białkowa ²		10%	20%

1. Tolerancje są podawane albo jako bezwzględna wartość procentowa (wartość ta musi być odjęta od /dodana do zadeklarowanej zawartości) bądź jako wartość względna oznaczona jako „%” po liczbie wyrażającej tę wartość (procent ten musi być zastosowany do zadeklarowanej zawartości, aby można było obliczyć dopuszczalne odchylenie).
2. Tolerancje mają zastosowanie wszędzie tam, gdzie nie zostały ustalone żadne tolerancje zgodnie z metodą unijną lub zgodnie z urzędową metodą krajową obowiązującą w państwie członkowskim, w którym dana pasza jest wprowadzona do obrotu lub zgodnie z metodą przyjętą przez Europejski Komitet Normalizacyjny.
(https://standards.cen.eu/dyn/www/f?p=204:32:0:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:6308,25&cs=1C252307F473504B6354F4EE56B99E235).

UWAGA: W przypadku karmy dla psów i kotów ma zastosowanie norma CEN 16967: Pasze dla zwierząt: Metody pobierania próbek i dokonywania analiz – Równania predykcyjne dla energii metabolicznej w materiałach paszowych i mieszankach paszowych (karmie dla zwierząt domowych) przeznaczonych dla psów i kotów, w tym w karmach dietetycznych.

Stosowanie podanych powyżej tolerancji jest dozwolone w przypadku odchylenia od wartości zadeklarowanej na opakowaniu materiału paszowego lub mieszanki paszowej.

W przypadku składania oświadczeń liczbowych, np. „mniej niż 2% tłuszczu” powyższe tolerancje nie pozwalają na wyjście poza zadeklarowaną maksymalną lub minimalną wartość liczbową.

Przykład: W przypadku deklarowania białka surowego w ilości:

- 25 %; minimum to 22 %, maximum to 28 %
- 22 %; minimum to 19,25 %, maximum to 24,75 %
- 7 %; minimum to 5 %, maximum to 9 %

Przykład: W przypadku deklarowania oleju surowego w ilości:

- 16 %; minimum to 14 %, maximum to 20%
- 7 %; minimum to 5,0 %, maximum to 11 %

Przykład: W przypadku deklarowania popiołu surowego w ilości:

- 3 %; minimum to 1,0 %, maximum to 4 %

Przykład: W przypadku deklarowania włókna surowego w ilości:

- 21 %; minimum to 17,5 %, maximum to 24,5 %
- 11 %; minimum to 9,1 %, maximum to 12,9 %
- 4 %; minimum to 2,25 %, maximum to 5,75 %

Przykład: W przypadku deklarowania wapnia w ilości:

- 1,2 %; maximum to 1,92 %, minimum to 0,84 %
- 0,9 %; maximum to 1,5 %, minimum to 0,6 %

Przykład: W przypadku deklarowania wilgotności o wysokości:

- 11 %; maximum to 12 %, brak minimum
- 20 %; maximum to 21,6 %, brak minimum
- 80 %; maximum to 86,4 %, brak minimum

Tolerancje dla dodatków paszowych deklarowanych pod nagłówkiem „Dodatki”:

W przypadku dodatków paszowych wymienionych pod nagłówkiem „Dodatki”, zadeklarowane muszą być dodane ilości, które muszą one odpowiadać składowi receptury. Wskazane poniżej tolerancje są wyłącznie odchyleniami technicznymi i odnoszą się one do różnic pomiędzy dodanymi ilościami zgodnie z recepturą, a rzeczywistymi ilościami uzyskanymi na etapie wymieszania (mixing bowl). Uwzględnione są tutaj trudności z uzyskaniem jednorodności (homogeniczności) zarówno premiksów, jak i przygotowywanej partii produkcyjnej. Podane niżej tolerancje techniczne dotyczą granicy dolnej, tolerancje granicy górnej mogą być trzy razy wyższe, o ile nie przekraczają dopuszczalnych prawem maksymalnych wartości.

Zawartość w jednostkach	Dopuszczalna tolerancja
≥ 1000 jednostek	10 % wartości deklarowanej
$500 \leq x < 1000$	100 jednostek
$1 \leq x < 500$	20 % wartości deklarowanej
$0.5 \leq x < 1$	0.2 jednostek
< 0.5	40 % wartości deklarowanej

Uwaga: Należy uwzględnić straty w trakcie produkcji, wybór materiałów paszowych oraz straty związane z upływem okresu trwałości (patrz sekcja 3.2.1.5.B.2)

Przykład: W przypadku deklarowania tauryny w ilości:

- 1400 mg/kg minimum to 1260 mg/kg, maximum to 1820 mg/kg

Przykład: W przypadku deklarowania witaminy D w ilości:

- 1000 IU/kg minimum to 900 IU/kg, maximum to 1300 IU/kg

Przykład: W przypadku deklarowania witaminy E w ilości:

- 520 mg/kg minimum to 420 mg/kg, maximum to 820 mg/kg

Przykład: W przypadku deklarowania siarczanu miedzi siedmiowodnego ilości:

- 18 mg/kg minimum to 14,4 mg/kg, maximum to 28,8 mg/kg

Przykład: W przypadku deklarowania beta-karotenu w ilości:

- 0,6 mg/kg minimum to 0,4 mg/kg, maximum to 1,2 mg/kg

Przykład: W przypadku deklarowania seleninu sodu w ilości:

- 0,15 mg/kg minimum to 0,09 mg/kg, maximum to 0,33 mg/kg

W przypadku tolerancji dotyczących dodatków, 1 jednostka w niniejszym paragrafie oznacza 1 mg, 1 000 IU, 1×10^9 CFU lub 100 jednostek aktywności enzymu odpowiedniego dodatku paszowego na 1 kg/paszy.

Tolerancje dla dodatków paszowych deklarowanych pod nagłówkiem „Składniki analityczne”:

Gdy dodatki paszowe wymienione są pod nagłówkiem „Składniki analityczne”, oprócz odchyień analitycznych związanych ze stosowaną metodą analizy stosuje się podane poniżej odchylenia techniczne.

W przypadku dodatków paszowych, których ilość

zmniejsza się wraz z upływem czasu, określony analizą poziom zawartości przed końcem okresu trwałości powinien zawsze znajdować się pomiędzy poziomem deklarowanym na etykiecie w „Składnikach analitycznych”, a maksymalnym dopuszczalnym limitem (gdzie ma to zastosowanie).

Podane niżej tolerancje techniczne dotyczą granicy dolnej, tolerancje granicy górnej mogą być trzy razy wyższe, o ile nie przekraczają dopuszczalnych prawem maksymalnych wartości.

Zawartość w jednostkach	Dopuszczalna tolerancja
≥ 1000 jednostek	10 % wartości deklarowanej
$500 \leq x < 1000$	100 jednostek
$1 \leq x < 500$	20 % wartości deklarowanej
$0.5 \leq x < 1$	0.2 jednostek
< 0.5	40 % wartości deklarowanej

ZAŁĄCZNIK 3

OBJAŚNIENIA DOTYCZĄCE ORGANIZMÓW GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANYCH

Produkty wytworzone lub uzyskane z organizmów genetycznie zmodyfikowanych definiowane są jako:

- 1. pasze, które zawierają DNA genetycznie zmodyfikowane, które zostało poddane takiej obróbce lub takim procesom transformacji, które uniemożliwiają ich reprodukcję, przy czym obecność zmodyfikowanego DNA jest wykrywalna w drodze analiz
- 2. pasze, które nie zawierają DNA genetycznie zmodyfikowanego, ponieważ zostały wytworzone przy użyciu procesu transformacji, który skutkuje brakiem DNA, bądź są produktem metabolizmu organizmu modyfikowanego genetycznie.

Przykłady:

- wysokorafinowany olej z soi genetycznie modyfikowanej

- ekstrakt z lecytyny pozyskiwanej z soi genetycznie modyfikowanej; witamina wyprodukowana z mikroorganizmu genetycznie zmodyfikowanego;
- produkty uboczne z kukurydzy genetycznie modyfikowanej (mączka ekstrahowana, gluten kukurydziany, pasza i płatki kukurydziane);
- produkty uboczne z soi genetycznie modyfikowanej (soja prażona, mączka ekstrahowana, ekstrakt białkowy)

Producenci powinni zwrócić uwagę na to, że negatywny wynik testu PCR nie oznacza automatycznie, że produkt nie zawiera organizmów genetycznie zmodyfikowanych. W przypadku materiałów znanych z podatności na zanieczyszczenie (np. soja, kukurydza, zboże) zaleca się wykorzystywanie oświadczeń od dostawcy, że surowiec jest wolny od GMO.

ZAŁĄCZNIK 4

LISTA KONTROLNA DLA ETYKIETY KARMY DLA ZWIERZĄT DOMOWYCH - WSKAZÓWKI

	☑	☒	Uwagi
Opis produktu			
Gatunek zwierzęcia			
Instrukcje prawidłowego stosowania			
Dzienne dawkowanie			
W przypadku karm suchych: zdanie „pamiętaj, aby zapewnić zwierzęciu dostęp do świeżej wody do picia”			
Warunki przechowywania przed otwarciem i po otwarciu			
Oświadczenie dotyczące materiałów paszowych wg kategorii? Czy jest nagłówek „Skład”?			
Czy materiały paszowe są zaklasyfikowane do odpowiednich kategorii?			
<ul style="list-style-type: none"> Jeżeli tak, czy kategorie są sklasyfikowane w porządku malejącym ze względu na masę? 			
Oświadczenie dotyczące materiałów paszowych wg nazw szczególnych? Czy jest nagłówek „Skład”?			
<ul style="list-style-type: none"> Czy użyte materiały paszowe są właściwie nazwane? (zgodnie ze specyfikacjami materiałów surowcowych bądź hasłami w Katalogu materiałów paszowych, stosownie do przypadku) 			
<ul style="list-style-type: none"> Jeśli tak, czy materiały paszowe są umieszczone an etykiecie w porządku malejącym ze względu na masę? 			
Jeżeli etykieta zwraca szczególną uwagę na pewien element, należy zagwarantować zadeklarowanie tego elementu na liście składników, dodatków lub składników analitycznych.			
Czy dostępne są informacje uzasadniające oświadczenie?			
Dodatki: Na etykiecie muszą być oznaczone dodatki ekspozowane oraz dodatki, dla których istnieje określona prawem dopuszczalna ilość maksymalna dla co najmniej jednego gatunku zwierząt nieprzeznaczonych do produkcji żywności			
Dodatki: Czy jest nagłówek „Dodatki”? Odpowiednie znakowanie przeciwutleniaczy, barwników, konserwantów			
Dodatki: Odpowiednie znakowanie witamin/pierwiastków śladowych, jeśli mają zastosowanie			
Dodatki: Odpowiednie znakowanie grup funkcjonalnych			
Dodatki: Odpowiednie znakowanie enzymów bądź mikroorganizmów			
Czy jest nagłówek „Składniki analityczne”? Czy obecne są wszystkie wymagane składniki analityczne dla gatunku zwierzęcia?			
Adres firmy oraz dane zapewniające klientom łatwy kontakt (adres, strona internetowa, e-mail, numer telefonu bądź inne...).			
Informacje do identyfikacji produktu: numer referencyjny partii, numer zatwierdzenia zakładu.			
Jeżeli informacja do identyfikacji znajduje się w innym miejscu niż informacje wymagane prawem, wskazanie tego miejsca.			
„Najlepiej wykorzystać przed...”			
Ilość netto			
Deklaracja GMO, jeśli ma zastosowanie			
Inne kwestie: Dietetyczny? Ekologiczny? Opakowanie zbiorcze? Bezpłatna próbka? Sprawdź odpowiedni rozdział, aby upewnić, że spełniasz warunki!			
Czy wszystkie złożone oświadczenia nieobowiązkowe są dopuszczalne?			
Etykietowanie środowiskowe, stosownie do okoliczności			

OŚWIADCZENIA DOTYCZĄCE ZAWARTOŚCI

W przypadku zamieszczania na opakowaniu oświadczenia dotyczącego zawartości, wymagana jest deklaracja ilościowa odnośnie użytych komponentów/dodatków/substancji odżywczych/właściwości.

KLUCZ: Bloggo – hipotetyczna nazwa marki
X lub Y – reprezentuje oświadczenie dotyczące odmiany (wołowina, kurczak, drób itp.) LUB część/rodzaj (wątróbka, nerka itp.) LUB inny składnik taki jak warzywa lub zboża

DEFINICJE:

Wszystkie surowce pochodzenia zwierzęcego używane w ramach tej definicji muszą być zatwierdzone do produkcji karmy dla zwierząt domowych w ramach Rozporządzenia dotyczącego produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego 1069/2009

ODMIANA:

Wszystkie części autoryzowanych zwierząt z **wyjątkiem:** pazurów, sierści, rogów, skóry (z wyjątkiem skóry wieprzowej), piór, zębów, dziobów, kopyt, treści jelitowych, dodanego tłuszczu.
Oświadczenia dotyczące odmiany nie mogą opierać się tylko na obecności krwi i kości.

Zaleca się, aby oświadczenie było poparte faktem, że co najmniej 15% deklarowanego materiału stanowi tkanka, gdzie tkanka oznacza gładkie bądź włókniste mięśnie i organy.

Wspierające oświadczenie: serce, aorta, nerka, płuco, tusza, wątroba.

Niewspierające oświadczenia: krew, kości, kolagen bądź inne tkanki łączne

W specyficznym przypadku ryb/skorupiaków: można wykorzystać wszystkie części dozwolonych zwierząt, co pozwala na nie usuwanie treści z ich przewodów jelitowych, jednakże oświadczenia dotyczące obecności mięczaków (dla przykładu) nie mogą opierać się wyłącznie na fakcie dodania skorupiek.

We wszystkich przypadkach formuła powinna zawierać wymagany poziom wskazanej z nazwy substancji.

Rozporządzenie 767/2009, artykuł 13.1, stanowi, że:

Etykietowanie oraz prezentacja materiałów paszowych i mieszanek paszowych mogą wskazywać w szczególności na obecność lub brak w paszy danej substancji

OŚWIADCZENIA DOTYCZĄCE SKŁADNIKÓW:

We wszystkich przypadkach wyliczenia oparte są na zasadzie „mixing bowl principle”:

Główny składnik oznacza materiał paszowy, który dostarcza wartości odżywczych lub jest elementem determinującym zasadniczą charakterystykę karmy dla zwierząt domowych oraz który może być dołączony do receptury w ilościach zdefiniowanych w tym załączniku, bez narażania równowagi odżywczej karmy dla zwierząt domowych.

Składnik drugorzędny oznacza materiał paszowy, dodawany jedynie w niewielkich ilościach, które zmieniają wartość odżywczą bądź wygląd bądź smakowitość karmy dla zwierząt domowych.

We wszystkich przypadkach:

Podstawa prawna: Rozporządzenie 767/2009

Wymogi dotyczące uzasadnienia: Formuła musi zawierać co najmniej wymagany poziom wskazanego z nazwy i będącego przedmiotem oświadczenia materiału, gatunku lub części, zgodnie z niniejszym aneksem. Na etykiecie musi być oznaczony procent zawartości deklarowanego komponentu, nie jest dozwolone użycie terminu „minimum”. W przypadku, gdy poziom zawartości jest w jakikolwiek sposób podkreślony i stanowi o charakterystyce produktu, tolerancje w dół nie są dozwolone. Poziom zawartości może różnić się od wskazanego na etykiecie odbiegając w górę dla komponentów zwiększających charakterystykę karmy dla zwierząt domowych pod względem jakości/wartości. Patrz Rozdział 3.2.1.4, punkt C, Deklaracja materiału paszowego

Główny składnik

Rodzaj oświadczenia	Przykładowy opis	Wartość odpowiadająca wymaganej ilości wskazanego materiału
Bloggo aromat X	aromat bekonu	0% wskazanego głównego składnika, ale smak pochodzi z substancji aromatyzującej Koniecznym będzie zadeklarowanie substancji aromatyzującej w sekcji poświeconej dodatkom, Przykład: Dodatki: Dodatki sensoryczne: aromat bekonu X mg/kg N. B. Należy zadeklarować dodaną ilość substancji aromatyzującej niezależnie od tego, czy do któregośkolwiek komponentu substancji aromatyzującej stosuje się przewidziany prawem limit maksymalny, jako że obecność aromatu świadczy o charakterystyce karmy.
Bloggo o smaku X	o smaku X o smaku Y Oświadczenia wielokrotne (o smaku X i Y) Przykład: + Bloggo o smaku królika	> 0% wskazanego składnika głównego, ale mniej niż 4%
Bloggo z X Bloggo zawiera	Z X Z Y Z X i Y Zawiera X Zawiera X i Y Przykłady: + Bloggo z kurczakiem + Bloggo z wątróbką z kurczaka + Bloggo z kurczakiem i ryżem + Bloggo zawiera mięso z królika	Co najmniej 4 % wskazanego materiału, lub co najmniej 4 % każdego z wymienionych materiałów. Co najmniej 4 % materiału paszowego z kurczaka Co najmniej 4 % wątróbki z kurczaka Co najmniej 4 % materiału paszowego z kurczaka i co najmniej 4 % ryżu Co najmniej 4 % materiału paszowego z królika
Bloggo bogaty w X o wysokiej zawartości Z	O wysokiej zawartości X (lub Y) Bogaty w X (lub Y) Z X (lub Y) O wysokiej zawartości X i Y Przykłady: + Bloggo bogaty w kurczaka + Bloggo o wysokiej zawartości kurczaka z ryżem + Bloggo dodatek kurczaka z ryżem + Bloggo o wysokiej zawartości kurczaka i ryżu	Co najmniej 14 % wskazanego materiału, lub co najmniej 14 % każdego z wymienionych materiałów. Co najmniej 14 % materiału paszowego z kurczaka Co najmniej 14 % materiału paszowego z kurczaka i co najmniej 4 % ryżu Co najmniej materiału paszowego z 14 % kurczaka i co najmniej 4 % ryżu Co najmniej 14% materiału paszowego z kurczaka i co najmniej 14 % ryż
Bloggo X Bloggo X menu Bloggo X danie	Nazwa marki X Nazwa marki Y X obiad - Y obiad X menu - Y menu Przykłady: + Bloggo wołowina i kurczak + Bloggo wołowina i drób menu	Co najmniej 26 % wskazanego materiału. Lub co najmniej 26 % każdego z wymienionych materiałów Co najmniej 26 % materiału paszowego z wołowiny i co najmniej 26 % materiału paszowego z drobiu
Bloggo wyłącznie X	W całości z X (lub Y) Tylko X (lub Y) Przykłady: + Bloggo w całości z wołowiny w galaretkę + Bloggo sucha wegetariańska, w całości z warzyw + Bloggo sucha wegetariańska, w całości z tofu	Cały materiał bez obecności żadnych innych komponentów poza dozwolonymi dodatkami, minerałami lub innymi mikroelementami wymaganymi dla zapewnienia kompletności pod względem odżywczym oraz wodą w celach przetwórczych.

UWAGA:

Jeżeli producent składa oświadczenie dotyczące, dla przykładu, sosu/galaretki, powyższe zasady obowiązują mutatis mutandis w odniesieniu do sosu/galaretki.

Przykład: Bloggo o wysokiej zawartości kurczaka, w sosie z pomidorami (np. przynajmniej 4% pomidorów w sosie)

Składniki drugorzędne / Dodatki /Substancje odżywcze

Rodzaj oświadczenia	Wymogi dotyczące uzasadnienia	Wymogi dotyczące etykietowania
Bloggo z natką pietruszki Bloggo z cykorią Bloggo miętowe Bloggo miód*	Formuła powinna zawierać taką ilość, która daje skutek odżywczy lub inny skutek i/lub charakteryzuje produkt	Na liście składników należy zadeklarować zawartość. Dodana ilość powinna być wystarczającego do bycia cechą charakterystyczną lub do dostarczenia korzyści produktowych. *miód może być uznany zarówno za składnik główny, jak i za składnik drugorzędny, w zależności od zastosowania i kontekstu; do obowiązków producenta należy uzasadnienie zastosowania i kontekstu.
Zawiera substancję odżywczą/dodatek: - Z tauryną / Zawiera taurynę - Z naturalnie występującą tauryną /Zawiera naturalnie występującą taurynę Źródło substancji odżywczej/dodatku: - Źródło wapnia - Naturalne źródło tauryny	Uzasadnienie (patrz sekcja 5.3.2)	Jeżeli oświadczenie dotyczące zawartości składane jest na opakowaniu, wymagana jest deklaracja dotycząca zawartości składnika/dodatku/substancji odżywczej. W celu uzyskania informacji dotyczących zasad deklaracji, proszę przejść do sekcji poświęconych dodatkom i składnikom analitycznym.

Uzasadnienie oświadczeń dotyczących zawartości w przypadku użycia skoncentrowanych materiałów paszowych

Współczynniki rehydracji można stosować wyłącznie dla celów oświadczeń i w odniesieniu do materiałów paszowych, z których usunięto wyłącznie wodę, np. warzyw. W szczególności wyłączone są tutaj mączki mięsne z wyjątkiem np. suszonej wątroby lub innych materiałów paszowych pochodzenia zwierzęcego, z których usunięto wyłącznie wodę. Lista składników musi wymieniać skoncentrowany materiał w ilości i w odpowiedniej kolejności, w jakiej ten skoncentrowany materiał dodano.

W celu uzasadnienia oświadczeń, przy stosowaniu odwodnionych lub skoncentrowanych materiałów paszowych, ich odpowiednia zawartość masy suchej/ poziom wilgoci muszą być oparte na oficjalnie opublikowanej literaturze.

Orientacyjne wartości to:

- 90% w przypadku warzyw (tj. 10 % suchej masy)
- 75% w przypadku komponentów pochodzenia zwierzęcego (tj. 25% suchej masy)
- 15% w przypadku zbóż (tj. 85% suchej masy)

UWAGA: Powyższe wartości mają jedynie charakter orientacyjny – w celu uzyskania informacji o określonych współczynnikach rehydracyjnych, proszę przejść do danych opublikowanych w literaturze, np. McCance & Widdowson's Composition of Foods LUB specyfikacji dostawcy.

Pomocne mogą okazać się także linki do następujących stron internetowych.

<http://www.food.gov.uk/science/dietarysurveys/dietsurveys/>

Strona brytyjskiej Agencji Standardów Żywnościowych, na której udostępniono elektroniczną wersję McCance & Widdowson, Composition of Foods.

http://www.ars.usda.gov/main/site_main.htm?modecode=12-35-45-00

Strona internetowa Laboratorium Danych Żywnościowych Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych (ang.US Department of Agriculture Nutrient Data Laboratory) także przedstawia wartości referencyjne.

W każdym przypadku producenci muszą być w stanie przedstawić uzasadnienie stosowanego oświadczenia. W przypadku wykorzystywania informacji od dostawcy, informacje te potwierdzać powinny wyliczenia dotyczące składników rehydratyzowanych lub skoncentrowanych.

W celu zachowania zgodności z wymogami Rozporządzenia 767/2009, materiały muszą być deklarowane w malejącym porządku wagowym w momencie dodawania do mieszalnika („mixing bowl principle”), włączając w to materiały odwodnione i skoncentrowane.

Mogą być one następnie zadeklarowane z podaniem równoważnej ilości nieodwodnionego lub nieskoncentrowanego materiału np. w przypadku karmy dla zwierząt domowych zawierającej odwodnioną marchewkę na poziomie x%, składnik ten byłby deklarowany na liście składników w ilości x%, lecz z określeniem kwalifikującym.

Przykład: Bloggo z marchewką:

Skład: mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego, zboża, produkty pochodzenia roślinnego, substancje mineralne, warzywa (0,5% suszonej marchewki, co odpowiada 4,3% marchewki).

0,5 kg suszonej marchewki x 90% masy suchej = 0,45 kg masy suchej

Świeża marchew zawiera 90% wilgotności, co daje całkowitą ilość 4,5 kg rehydratyzowanej marchewki z marchewki suszonej:

$0,45 \div 0,10 = 4,5$ kg rehydratyzowanego produktu = A

Poziom włączenia suszonego materiału = 0,5 = B

Należy również wziąć pod uwagę, co zostało dodane do ogólnej receptury:

A x 100 = procent materiału będącego równoważnikiem dodanego odwodnionego/skoncentrowanego materiału
 $100+A+B$

W powyższym przykładzie:

$4,5 \times 100 = 4,32\%$ => dlatego 0,5% suszonej marchewki o wilgotności 10% będzie uzasadniało oświadczenie „z marchewką”

ZAŁĄCZNIK 6

DOKUMENTACJA UZASADNIAJĄCA OŚWIADCZENIA

Dla wszystkich oświadczeń musi być dostępna dokumentacja uzasadniająca oświadczenie. Może być ona prosta np. receptura, po bardziej złożoną, gdzie wymagane jest dossier obejmujące naukowe badania i / lub referencje.

- a. Załącznik 6 zawiera listę kontrolną nagłówków różnych sekcji, które mają pomóc w opracowaniu dokumentacji uzasadniającej. W zależności od złożoności oświadczenia, istotne mogą być tylko niektóre bądź wszystkie sekcje.
- b. Dokumentacja musi być usystematyzowana, niewymagająca wyjaśnień i wystarczająco szczegółowa, żeby można było zweryfikować zasadność oświadczenia. Załączone muszą być główne opracowania/dane naukowe wraz z pełną bibliografią. Producenci powinni wziąć pod uwagę to, aby mimo swojej technicznej złożoności dokumentacja była zrozumiała dla osób mniej wyspecjalizowanych w tych dziedzinach.
- c. Dokumentacja powinna opierać się na wszechstronnym przeglądzie i ocenie wszystkich dostępnych danych naukowych związanych z zasadnością oświadczenia, opublikowanych zewnętrznie bądź wewnętrznie, i niezależnie od tego, czy ich wpływ jest korzystny czy nie. Ignorowanie badań lub wyników, które nie potwierdzają oświadczenia może spowodować, że właściwe organy uznają oświadczenie za nieważne.
- d. Producenci powinni dokonywać przeglądu uzasadnienia oświadczeń, w szczególności po to, aby:
 - i. ustalić czy pojawiły się jakieś nowe ustalenia naukowe, które miałyby wpływ na zasadność oświadczenia
 - ii. ustalić czy w przypadku oświadczeń porównawczych nie uległy zmianie punkty odniesienia
 - iii. określić czy miały miejsce jakiegokolwiek inne zmiany, które mogłyby wpłynąć na zasadność oświadczenia.
- e. Przegląd dokumentacji uzasadniającej powinien być udokumentowany, w tym wszelkie zmiany wprowadzone do dokumentacji i/lub oświadczenia.

**Wskazówki dotyczące listy kontrolnej dla dokumentów naukowych
uzasadniających oświadczenia dotyczące działania**

Rozdział	Sekcja	Powszechne (Przyjęte) 5.3.3.1	Innowacyjne (Jeszcze nie przyjęte) 5.3.3.2	Uwagi
Podsumowanie (jedna strona)	a. Opis	X	X	
	b. Uzasadnienie	X	X	
	c. Cechy produktu istotne dla oświadczenia (takie jak poziom zawartości, parametry procesowe, określone punkty monitorowania jakości jakie winny być wdrożone w czasie produkcji)	X	X	
	d. Produkty i zwierzęta domowe (gatunki zwierząt/rasa/itp.)	X	X	
Opracowanie graficzne opakowania i inne sposoby przekazu	a. Nazwa i opis produktu, w tym: najważniejsze cechy, identyfikacja substancji, na których opierają się oświadczenia oraz poziom zawartości aktywnych substancji odżywczych / nieodżywczych, receptura produktu, jak również określone wymagania dotyczące etykietowania, planowe zastosowanie, ostrzeżenia i przeciwwskazania.	X	X	
	b. Oświadczenia	X	X	
	c. Przykład opracowania graficznego opakowania lub inne narzędzia przekazu (np. opakowanie, ulotka, strona internetowa, reklama)	X	X	
	d. Data wprowadzenia	X	X	
Nauka stojąca za oświadczenia	a. Opis	X	X	
	b. Właściwa opublikowana literatura	X	X	
	c. Badania: - ośrodek badawczy, który przeprowadził badania, - protokół z badań, - wyniki badań, - źródła		X X X X	
	d. Referencje naukowe	X	X	
Bibliografia Data i wynik przełądu	a. Źródła	X	X	
	b. Streszczenia lub kopie publikacji naukowych	X	X	
	Data wskazująca, kiedy dokonano przeglądu oraz jaki był jego wynik, w tym wszelkie wprowadzone zmiany	X	X	X

TABELA PODSUMOWUJĄCA ZALECENIA DLA NAJLEPSZEJ PRAKTYKI W ZAKRESIE CZYTELNOŚCI

	Zalecane	Stosować z ostrożnością	Najlepiej unikać
Układ graficzny	<ul style="list-style-type: none"> Nagłówki powinny być wyraźne, krótkie i spójne Do wyróżnienia nagłówków stosować czcionkę pogrubioną i/ lub wielkie litery; Jeżeli jest wystarczająco miejsca, pogrupować informacje, które się łączą ze sobą W stosownych okolicznościach, oddzielić różne grupy informacji ramkami lub blokami Tekst powinien się rozpoczynać z lewej strony i być wyrównany do lewego marginesu; Używać symboli, aby pomóc zmniejszyć ilość tekstu i nakierować czytelnika na informację. 	<ul style="list-style-type: none"> Szerokie użycie wielkich liter i podkreśleń; Test w formacie innym niż w blokach; Zawijanie tekstu Test wyrównany do prawego marginesu. 	<ul style="list-style-type: none"> Nadmiernego używania myślników w tekście; Bloków tekstu bez nagłówków, tytułów lub jakiegokolwiek oddzielenia; Umieszczania dużej ilości tekstu, przy czym w każdej linii znajduje się tylko jeden lub dwa wyrazy; Umieszczania informacji w okrągłych polach Zbyt dużo symboli lub symboli zbyt złożonych.
Czcionka, kolor i kontrast	<ul style="list-style-type: none"> Litery o wysokości (wysokość x) 1 mm lub większej Odpowiedni odstęp między znakami; Interlinia wielkości 120% rozmiaru czcionki Czcionka łatwa do odczytania (np. sans serif) Wybrać krój czcionki przeznaczony do czcionki o niewielkim rozmiarze; Wyraźnie kontrastowe kolory. 	<ul style="list-style-type: none"> Litery o wysokości (wysokość x) mniejszej niż 1 mm Interlinia wielkości mniejszej niż 120% rozmiaru czcionki kursywą Kroje czcionki serif Czcionka stylizowana, dekoracyjna Delikatne kontrasty, cienie, efekty trójwymiarowości, znaki wodne lub niejednolite tło; Jeżeli opakowanie jest przezroczyste, konieczne jest dobry kontrast, gdzie produkt żywnościowy tworzy widoczne tło. 	<ul style="list-style-type: none"> Odstęp między znakami mniejszy niż 1 pt; Interlinia wielkości mniejszej niż 0,5 pt więcej niż rozmiar czcionki; Kolory o podobnych kontrastach tonalnych – jasna czcionka na jasnym tle lub ciemna czcionka na ciemnym tle;
Opakowanie/ Nadruk	<ul style="list-style-type: none"> Druk wysokiej jakości 	<ul style="list-style-type: none"> Druk w strefach zdeformowanych: Na zgrzewach; Na kurczliwej folii opakowaniowej Na powierzchniach metalicznych i błyszczących 	<ul style="list-style-type: none"> Etykiety nadrukowane na falistych powierzchniach Wykorzystanie miejsc na opakowaniu, które nie są w sposób bezpośredni dostępne; Umieszczenie tekstu w takich miejscach, że jego odczytania wymaga zniszczenia opakowania.

ZAŁĄCZNIK 8

ZAŁĄCZNIK DO SEKCJI 3.2.2.1: ZNAK „E”

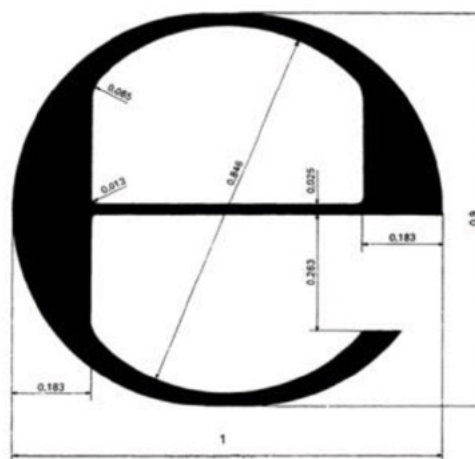
Wszystkie opakowania jednostkowe wykonane zgodnie z niniejszą Dyrektywą mają na opakowaniu następujące oznakowania umieszczone w taki sposób, aby były nieścieralne, łatwe do przeczytania oraz widoczne na opakowaniu jednostkowym w zwykłych warunkach prezentacji:

3.1. Ilość nominalną (masę nominalną lub objętość nominalną) wyrażoną w kilogramach, gramach, litrach, centylitrach lub mililitrach i przy użyciu cyfr o wysokości co najmniej 6 mm, jeżeli ilość nominalna przekracza 1 000 g lub 100 cl, 4 mm jeżeli ilość ta mieści się w przedziale od 1 000 g lub 100 cl włącznie w dół do 200 g lub 20 cl (bez tych wartości), 3 mm jeżeli ilość ta mieści się w przedziale od 200 g lub 20 cl włącznie w dół do 50 g lub 5 cl (bez tych wartości), 2 mm jeżeli ilość nie przekracza 50g lub 5 cl, po której następuje symbol używanej jednostki miary lub, w stosownych przypadkach, nazwa jednostki zgodnie z Dyrektywą 71/354 ze zmianami wprowadzonymi na mocy Dyrektywy 76/770. Oznakowania w jednostkach anglosaskich (Wielka Brytania) podawane są przy użyciu liter i cyfr o wymiarach nie większych od odpowiadających im oznakowań w jednostkach SI.

3.2. Znak lub napis pozwalający właściwym departamentom na zidentyfikowanie pakującego lub osoby odpowiedzialnej za kwestię pakowania albo importera we Wspólnocie.

3.3. Znak „e” o wysokości przynajmniej 3 mm (umieszczony w tym samym polu widzenia, co deklaracja masy nominalnej lub objętości nominalnej), stanowiące gwarancję pakującego lub importera, że opakowanie jednostkowe spełnia wymogi niniejszej Dyrektywy.

Litera ta ma kształt pokazany na rysunku zawartym w sekcji 3 Załącznika II do Dyrektywy 2009/34:

ZAŁĄCZNIK 9

DODATKI I WSPÓŁCZYNNIKI PRZELICZENIOWE WITAMIN”

Należy deklarować dodatki, dla których prawo określa dopuszczalną zawartość maksymalną dla co najmniej jednego gatunku zwierząt niewykorzystywanych do produkcji żywności, tj. nawet jeśli nie ma określonego maksymalnego poziomu dla docelowego gatunku zwierzęcia domowego.

Konieczne jest, aby producenci sprawdzali Unijny Rejestr Dodatków Paszowych w celu uzyskania najświeższych informacji o dodatkach z dopuszczalną prawem wartością maksymalną.

Deklarowana jednostka	Wykorzystane źródło witaminy		Aktywność witaminy	
IU			Aktywność retinolu	
	witamina A octan	0.344 µg	=	1 IU
	witamina A propionian	0.359 µg	=	1 IU
	witamina A palmitynian	0.55 µg	=	1 IU
IU			Aktywność witaminy D	
	witamina D3 1, 2	0.025 µg	=	1 IU
		1 µg	=	40 IU
IU			Aktywność witaminy E	
	octan dl- α - tokoferylu (all-rac- α -octan tokoferylu)	1 mg	=	1 IU
	Bio-ekwiwalent różnorodnych tokoferoli:			
	d- α -tokoferol	1 mg	=	1.49 IU
	d- α -octan tokoferolu 1	1 mg	=	1.36 IU
	dl- α - tokoferol	1 mg	=	1.10 IU
	dl- α - octan tokoferylu	1 mg	=	1.00 IU
mg			Tiamina	
	monoazotan tiaminy	1 mg	=	0.92 mg
	chlorowodorek tiaminy	1 mg	=	0.89 mg
IU			Kwas pantotenowy	
	D-pantotenian wapnia	1 mg	=	0.92 mg
mg			Pirydoksyna	
	chlorowodorek pirydoksyny	1 mg	=	0.89 mg
mg			Niacyna	
	kwask nikotynowy	1 mg	=	1 mg
	nikotynamid	1 mg	=	1 mg
mg			Cholina	
	chlorek choliny (bazowy jon choliny)	1 mg	=	0.75 mg
	chlorek choliny (bazowy hydroksyanalog choliny)	1 mg	=	0.87 mg
mg			Menadion	
	menadion wodorosiarczyn sodu (MSB)	1 mg	=	0.51 mg
	menadion wodorosiarczyn nikotynamindu (MNB)	1 mg	=	0.46 mg

ŹRÓDŁA

1. McDowell Vitamins in animal and human nutrition. 2nd edition Iowa State University Press 2000
2. NRC. Table 2. In: Nutrient Requirements of Cats. National Academy Press, Washington, DC 1986: 42.

Przykład: Wielojęzyczna deklaracja dodatków

Dodatki, Zusatzstoffe, Additifs, Additivi/kg:

Dodatki dietetyczne, ernährungsphysiologische Zusatzstoffe, additifs nutritionnels, additivi nutrizionali:

3a672c, Witamina A 10.000 i.U./ i.E./ U.I.

3^a671, Witamina D3 1.000 i.U./ i.E./ U.I

43b412, Miedź, Kupfer, cuivre, rame 15mg

Z barwnikami, mit Farbstoffen, avec colorants, con coloranti

ZNAKOWANIE KATEGORII I GRUP FUNKCJONALNYCH DODATKÓW PASZOWYCH (ROZPORZĄDZENIE 1831/2003)

Kategoria	Grupa funkcjonalna	Wyrażenia, których należy używać do etykietowania grup funkcjonalnych (te oznaczone gwiazdką * są skrótami, które mogą być używane zamiast pełnej nazwy grupy funkcjonalnej [Rozporządzenie 767/2009, Załącznik VII, I, 3, Załącznik VI, I, 3])
Dodatki technologiczne	<p>(a) konserwanty: substancje lub, w stosownym przypadku, drobnoustroje, które chronią paszę przed zepsuciem spowodowanym drobnoustrojami lub ich metabolitami;</p> <p>(b) przeciwutleniacze: substancje przedłużające dopuszczalny czas magazynowania pasz i materiałów paszowych, chroniące przed zepsuciem powodowanym utlenieniem;</p> <p>(c) emulgatory: substancje, które umożliwiają stworzenie lub zachowanie w paszy homogenicznej mieszaniny dwóch lub więcej niemieszających się faz;</p> <p>(d) stabilizatory: substancje, które umożliwiają zachowanie fizykochemicznego stanu paszy;</p> <p>(e) zagęszczacze: substancje, które zwiększają lepkość paszy;</p> <p>(f) substancje żelujące: substancje naddające paszy strukturę poprzez tworzenie żelu;</p> <p>(g) spoiwa: substancje, które zwiększają tendencje mikrocząstek paszy do przylegania;</p> <p>(h) substancje służące do kontroli zanieczyszczenia radionuklidami: substancje, które wstrzymują absorpcję radionuklidów lub zwiększają ich wydalanie;</p> <p>(i) środki przeciwbrylające: substancje, które zmniejszają tendencje indywidualnych mikrocząstek paszy do przylegania;</p> <p>(j) regulatory kwasowości: substancje, które dostosowują pH pasz;</p> <p>(k) dodatki do kiszonki: substancje, włącznie z enzymami lub drobnoustrojami, które są wprowadzone do paszy w celu poprawienia produkcji kiszonki;</p> <p>(l) denaturanty: substancje, które stosowane w żywieniu, umożliwiają identyfikację pochodzenia szczególnej żywności lub materiałów paszowych;</p> <p>(m) substancje zmniejszające zanieczyszczenie paszy mikotoksynami: substancje, które hamują bądź zmniejszają wchłanianie, zwiększają wydalanie mikotoksyn bądź modyfikują ich sposób działania.</p> <p>(n) środki polepszające stan higieny: substancje lub, w stosownych przypadkach, mikroorganizmy, które korzystnie wpływają na właściwości higieniczne paszy poprzez ograniczenie swoistego zanieczyszczenia mikrobiologicznego.</p>	<p>Albo dodatki technologiczne albo następujące, jeśli zostały dodane:</p> <p>(a) konserwanty</p> <p>(b) przeciwutleniacze</p> <p>(c) emulgatory</p> <p>(d) stabilizatory</p> <p>(e) zagęszczacze</p> <p>(f) substancje żelujące</p> <p>(g) spoiwa</p> <p>(h) kontrolery radionuklidów*</p> <p>(i) środki przeciwbrylające</p> <p>(j) regulatory kwasowości</p> <p>(k) dodatki do kiszonki</p> <p>(l) denaturanty</p> <p>(m) reduktory mikotoksyn*</p> <p>(n) polepszacze higieny*</p>
dodatki sensoryczne	<p>(a) barwniki:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. substancje, które dodają kolorów lub przywracają kolory w paszach; ii. substancje, które, stosowane w żywieniu zwierząt, dodają kolorów do żywności pochodzenia zwierzęcego; iii. substancje, które korzystnie wpływają na kolor ryb lub ptaków ozdobnych; <p>(b) substancje aromatyzujące: substancje, których dodanie do pasz wzmacnia ich zapach i właściwości smakowe.</p>	<p>Albo dodatki sensoryczne albo następujące, jeśli zostały dodane</p> <p>(a) barwniki</p> <p>(b) substancje aromatyzujące *</p>
dodatki dietetyczne	<p>(a) witaminy, pro-witaminy i chemicznie dobrze zdefiniowane substancje o podobnym działaniu;</p> <p>(b) mieszanki pierwiastków śladowych;</p> <p>(c) aminokwasy, ich sole i podobne produkty;</p> <p>(d) mocznik i jego pochodne.</p>	<p>Albo dodatki dietetyczne albo następujące, jeśli zostały dodane</p> <p>(a) witaminy *</p> <p>(b) pierwiastki śladowe *</p> <p>(c) aminokwasy *</p> <p>(d) mocznik *</p>
dodatki zootechniczne	<p>(a) substancje polepszające strawność: substancje, które stosowane w żywieniu zwierząt, zwiększają strawność diety, dzięki ich działaniu na docelowe materiały paszowe;</p> <p>(b) stabilizatory flory jelitowej: drobnoustroje i inne chemicznie zdefiniowane substancje, które, stosowane w żywieniu zwierząt, mają korzystny wpływ na florę jelitową;</p> <p>(c) substancje, które korzystnie wpływają na środowisko;</p> <p>(d) inne dodatki zootechniczne</p>	<p>(a) substancje polepszające strawność *</p> <p>(b) stabilizatory flory jelitowej</p> <p>(c) substancje środowiskowe *</p>

ZNAKOWANIE KATEGORII I GRUP FUNKCJONALNYCH DODATKÓW PASZOWYCH (ROZPORZĄDZENIE 1831/2003)

ŹRÓDŁA USTAWODAWCZE I O CHARAKTERZE NIEUSTAWODAWCZYM

Uwaga: Najnowsze połączone wersje oraz nowelizacje ustawodawstwa unijnego można znaleźć na stronie internetowej:

<https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html?qid=1536933369475&action=update>

bądź skontaktować się z FEDIAF@FEDIAF.org

(D. oznacza Dyrektywę, R. oznacza Rozporządzenie, Z. oznacza Zalecenie)

Nr dokumentu	Tytuł	Dziennik Ustaw
D. 76/211	odnoszących się do paczkowania według masy lub objętości niektórych produktów w opakowaniach jednostkowych	L 46 – 21.2.1976 – str. 1
D. 82/475	ustanawiająca kategorie składników, które mogą być stosowane do celów etykietowania mieszanek paszowych	L 213 - 21.07.82 – str. 27
D. 98/51	ustanawiającej warunki i środki dla zatwierdzania i rejestracji określonych zakładów i pośredników prowadzących działalność w sektorze pasz zwierzęcych	L 208 – 24.7.1998 – str. 43
D. 2001/18	w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie	L 106 - 17.4.2001 - str. 1
D. 2001/82	w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do weterynaryjnych produktów leczniczych	L 82 – 7.8.2009 – str. 1
R. 999/2001	ustanawiające zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii	L 147 – 31.5.2001 – str. 1
D. 2002/32	w sprawie niepożądanych substancji w paszach zwierzęcych	L 140 – 30.5.2002 – str. 10
R. 178/2002	ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności	L 31 – 1.2.2002 – str. 1
R. 998/2003	w sprawie wymogów dotyczących zdrowia zwierząt, stosowanych do przemieszczania zwierząt domowych o charakterze niehandlowym i zmieniające dyrektywę Rady 92/65/EWG	L 143 – 13.6.2003 – str. 1
R. 928/2003	sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy	L 268 - 18.10.2003 – str. 1
R. 1830/2003	dotyczące możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie	L 268 - 18.10.2003 - str. 24
R. 1831/2003	w sprawie dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt	L 268 - 18.10.2003 – str. 29
R. 882/2004	w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym	L 191 - 28.5.2004 - str. 1
R. 183/2005	ustanawiające wymagania dotyczące higieny pasz	L 35 - 8.2.2005 – str. 1
D. 2006/114	dotycząca reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej	L 376 - 27.12.2006 – str. 21
R. 834/2007	w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91	L 189, 20.7.2007, str. 1
D. 2008/38	ustanawiająca wykaz planowanych zastosowań pasz zwierzęcych do szczególnych potrzeb żywieniowych	L 62 - 6.3.2008 – str. 9
D. 2009/34	w sprawie wspólnych przepisów dotyczących przyrządów pomiarowych oraz metod kontroli metrologicznej	L 106 – 28.4.2009 – str. 6
R. 889/2008	ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli	L 250 – 18.9.2008 – str. 1
R. 1151/2012	w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych	L 343 – 14.12.2012 – str. 1
R. 767/2009	w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz	L 229 - 1.9.2009 - str. 1

R. 1069/2009 R. 142/2011	określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz wprowadzające Rozporządzenie 1069/2009	L 300 – 14.1.2009 - str. 1 L 54 – 26-2-2011 – str. 1
D. 2010/13	w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych)	L 95 – 15.4.2010 – str. 1
R. 68/2013	w sprawie katalogu materiałów paszowych	
Z. 2011/25	ustanawiające wytyczne dotyczące rozróżnienia pomiędzy materiałami paszowymi, dodatkami paszowymi, produktami biobójczymi i weterynaryjnymi produktami leczniczymi	L 11 – 15.1.2011 - str. 75
R. 26/2011	dotyczące zezwolenia na stosowanie witaminy E jako dodatku paszowego w żywieniu zwierząt wszystkich gatunków	L 11 – 15.1.2011 – str. 18
D. 2011/83	w sprawie praw konsumentów	L 304 – 22.11.2011 – str. 34
./.	Wytyczne Żywnościowe FEDIAF dotyczące Karmy Pełnoporcjowej i Uzupełniającej dla Psów i Kotów	www.FEDIAF.org
./.	Wspólnotowy rejestr dodatków paszowych	Najnowsza wersja kliknij tutaj

ZAŁĄCZNIK 12

ZNAKOWANIE KARMY DLA ZWIERZĄT DOMOWYCH – PRZEWODNIK DLA KLIENTA

1. Wstęp

Celem tego załącznika jest poszerzenie wiedzy o tym, co oznaczają poszczególne informacje na etykiecie, w celu ułatwienia dokonania lepszego, bardziej świadomego wyboru.

Nie jest to wyczerpujący przewodnik i należy mieć świadomość, że zawsze można skontaktować się bezpośrednio z producentem karmy, aby uzyskać więcej informacji na temat poszczególnych produktów.

2. Dlaczego powinno się znakować karmę?

Karma tak jak inne pasze dla zwierząt musi mieć etykietę zgodnie z najnowszym Rozporządzeniem tak, aby potencjalny nabywca otrzymał właściwe informacje o produkcie, który może mieć życzenie zakupić.

Na etykietach produktów dla zwierząt domowych można znaleźć następujące, wymagane prawnie informacje:

- Nazwa i opis produktu
- Skład (lista składników)
- Składniki analityczne (informacje dotyczące poziomu zawartości substancji odżywczych)
- Informacje o dodatkach
- Datę przydatności produktu (Najlepiej wykorzystać przed), Numer referencyjny partii

- Nazwa producenta lub dystrybutora oraz w jaki sposób można się z nim skontaktować w celu uzyskania dalszych informacji
- Jak karmić zwierzę (wskazówki dotyczące karmienia)
- Deklaracja dotycząca masy i/lub ilości

Ta część bardziej szczegółowo omawia każdy z wymienionych wyżej obszarów dla lepszego zrozumienia informacji zamieszczanych na etykiecie.

3. Nazwa i opis produktu

Zazwyczaj dla karmy będzie mieć format:

„Karma pełnoporcjowa dla X” lub

„Karma uzupełniająca dla X”.

Jednakże w przypadku zwierząt domowych innych niż psy i koty, słowa „pełnoporcjowa” i „uzupełniająca” mogą zostać zastąpione słowem „mieszanka”.

X oznacza gatunek zwierzęcia (np. kot lub pies) oraz prawdopodobnie określony etap życia zwierzęcia na przykład „karma pełnoporcjowa dla dorosłych psów”.

Co oznaczają określenia pełnoporcjowa i uzupełniająca? Pełnoporcjowa oznacza, że karma, jeśli jest podawana zgodnie z instrukcjami, dostarcza wszystkich substancji odżywczych, jakie Twoje zwierzę potrzebuje każdego dnia. Uzupełniająca oznacza, że karma jest przeznaczona albo do tego, by ją zmieszać z innym pożywieniem (np. karma mokra wymieszana z ciasteczkami), albo może być podana zwierzęciu jako przekąska lub przysmak pomagający zachować zwierzęciu dobry stan np.

prysmaki do pielęgnacji jamy ustnej, bądź, jako część codziennej zabawy z pupilem.

4. Rodzaj produktu a wybór klienta

4.1 Jakie są rodzaje produktów?

Wiadomym jest fakt, że producenci oferują różne rodzaje swoich produktów dla zwierząt. Te rodzaje mogą odnosić się do zawartości specyficznych składników, ale również do pewnych gatunków zwierząt bądź innych komponentów (np. „z marchewką”, „z kurczakiem”, „z rybą”, „bogaty w wołowinę”).

A co w rzeczywistości oznaczają te określenia?

Producenci często używają różnych surowców zwierzęcych w swoich produktach, aby zapewnić, że zwierzęta zawsze są prawidłowo odżywiane [patrz również paragraf poniżej odnośnie „Dlaczego używa się kategorii składników” / „Co to jest mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego”].

Tak więc, gdy rodzaj karmy wskazuje na gatunek zwierzęcia bądź zawartość innego komponentu, dotyczy on pewnych części surowców zwierzęcych zatwierdzonych do użytku przy produkcji karmy dla zwierząt domowych.

4.2 Jakie ilości deklarowanych surowców zawiera karma?

Jeśli na opakowaniu widnieje określenie takie jak „z / bogaty w”, produkt musi zawierać następujące ilości, dodatkowo zadeklarowane na etykiecie:

“o smaku X”	= mniej niż 4% X
“z X”	= co najmniej 4% X
“bogaty w X”	= co najmniej 14% X
“obiad X”	= co najmniej 26% X

- Niektóre składniki, na przykład te o intensywnym aromacie, takie jak zioła, będą siłą rzeczy obecne w produkcie w mniejszych ilościach.
- Wskazane ilości mogą być oparte na rehydratacji, co wyjaśniono w paragrafie 6.3.

Przykład: rodzaj „z marchewką” musi zawierać co najmniej 4% marchewki bądź równoważną ilość suszonej marchewki.

5. Co oznacza określenie „obniżona zawartość tłuszczu” bądź „zwiększony poziom białka”?

Dla niektórych zwierząt domowych korzystne może być zapewnienie im diety, która nieznacznie różni się od dostępnego asortymentu „standardowych” produktów. Na przykład pies pracujący jako pies pasterski może mieć zwiększone zapotrzebowanie na białko.

Producent może to wyraźnie wskazać poprzez zamieszczenie na opakowaniu informacji o treści „zwiększony poziom białka”. Taka informacja oznacza, że poziom białka w produkcie jest co najmniej o 15% wyższy od jego „standardowej” wersji*.

Podobnie deklaracja „obniżona zawartość” oznacza, że poziom substancji odżywczej bądź wskazanego materiału jest co najmniej 15% niższy od podobnego „standardowego” produktu*.

* Jeśli na opakowaniu nie jest podane wyjaśnienie, odniesienie jest czynione względem standardowego produktu z tego samego asortymentu przeznaczonego dla zwierzęcia dorosłego.

6. Skład (lista składników)

Producenci karmy dla zwierząt domowych stosują jeden z dwóch sposobów deklarowania składników użytych w recepturze produktu:

Albo poprzez podanie nazwy kategorii zgodnie z unijnym ustawodawstwem (np. mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego, warzywa, zboża, składniki mineralne itp.), albo przez podanie nazw pojedynczych składników (np. odwodnione białko kurczaka, pszenica, mączka sojowa, skrobia kukurydziana, tłuszcz z kurczaka, itp.).

W przypadku substancji mineralnych, aby uniknąć długiej listy nazw, producenci karmy dla zwierząt domowych zgodzili się na możliwość używania nazwy kategorii nawet w przypadku deklarowania wg pojedynczych składników (np. „substancje mineralne” zamiast „węglan wapnia, chlorek sodu, chlorek potasu, itp.”).

6.1. Dlaczego używa się kategorii składników?

W celu wyprodukowania odżywczej karmy, która jest jednocześnie przystępna cenowo dla każdego, producenci z branży wykorzystują surowce z łańcucha pokarmowego człowieka stanowiące nadwyżkę względem wymagań. Niesie to korzyści w postaci dostosowywania dostępności

surowców i umożliwia elastyczność w formułowaniu receptur przy jednoczesnym zachowaniu kompletnego i zbilansowanego żywienia zwierząt domowych. Dzięki temu wykorzystywane są surowce mające wysoką wartość odżywczą, lecz są „niemodne” w żywności dla ludzi, w zależności od kraju i nawyków kulturowych (np. płuca, żołądek, flaki, wątroba, serca, nerki itp.).

Oznacza to również, że surowce te są w pełni wykorzystane – jeśli nie byłyby wykorzystane do produkcji karmy dla zwierząt, musiałby być zutyłizowane, co nie pozostaje bez wpływu na środowisko.

6.2. Co oznacza kategoria „mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego”?

Definicja określenia kategorii „mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego” brzmi „wszystkie części ciała zwierząt rzeźnych, świeże lub poddane przetwarzaniu, oraz wszystkie produkty uzyskane w wyniku przetwarzania tusz lub części tusz zwierząt rzeźnych”.

Dodatkowo, wszystkie surowce zwierzęce używane do produkcji karmy pochodzą od zwierząt uznanych jako zdatne do spożycia przez człowieka.

6.3. Zwracanie uwagi na obecność składnika (materiału paszowego)

Ustawodawstwo pozwala branży na zwracanie uwagi na specyficzne składniki, które zostały dodane do produktu poprzez wskazanie na etykiecie zawartości procentowej danego składnika. Jednakże materiały paszowe nie zawsze są dostępne w postaci świeżej bądź mrożonej, lecz mogą również być użyte w postaci suszonej (np. ze względu na łatwość obsługi bądź dostępność sezonową).

Skład: „materiał paszowy (a), materiał paszowy (b), materiał paszowy (c), marchewka (4%), materiał paszowy (d), materiał paszowy (e)”
lub

Skład: „materiał paszowy (a), materiał paszowy (b), materiał paszowy (c), suszona marchewka (0,45%, co odpowiada 4% marchewki), materiał paszowy (d), materiał paszowy (e)”

W pierwszym przypadku użyta marchewka była świeża bądź mrożona, w drugim przykładzie suszona.

7. Lista dodatków

7.1 Dlaczego karma zawiera dodatki?

W przypadku karmy dla zwierząt domowych, składniki są uważane albo za materiały paszowe (np. wątroba wołowa, marchewka, siano itp.) albo za dodatki (np. witamina C, cynk, tlenek, beta-katoren, tokoferole (= witamina E), itp.). Dodatki są wykorzystywane w karmach dla zwierząt w taki sam sposób, w jaki są dodawane do produktów

żywnościowych dla człowieka, aby wpłynąć na konsystencję bądź kolor tychże produktów, lub na przykład zachować ich jakość. Dodatkowo, aby zapewnić karmom kompletność pod względem odżywczym, dodawane są do nich witaminy, aminokwasy czy pierwiastki śladowe (jak np. żelazo). Wiele dodatków wykorzystywanych w karmach dla zwierząt jest również używanych przy produkcji żywności dla człowieka. Istnieje rygorystyczny proces gwarantujący, że wszystkie dodatki są zatwierdzone przez stosowne organy i są bezpieczne dla zwierząt.

Ten proces zatwierdzania ocenia, czy dany dodatek stanowi zagrożenie dla zdrowia zwierząt oraz czy jest skuteczny zgodnie ze swoim przeznaczeniem.

Firmy mogą wykorzystywać przy produkcji tylko zatwierdzone dodatki i zwykle wyłącznie w najmniejszej ilości, która zapewni pożądany efekt.

7.2 W jaki sposób oznaczane są dodatki?

Dodatki są pogrupowane według prawa na różne kategorie i grupy funkcjonalne opisujące ich przeznaczenie. Na przykład kategoria „dodatki dietetyczne” posiada grupy funkcjonalne „pierwiastki śladowe”, „witaminy” czy „aminokwasy”.

Producenci są zobowiązani, aby pewne dodatki wymienione na etykiecie były poprzedzone słowem „Dodatki”, po którym następują kategorie bądź grupy funkcjonalne użytych dodatków wraz z ich nazwami i / lub numerami identyfikacyjnymi oraz dodaną ilością. Dodatki należące do grup funkcjonalnych „konserwanty”, „barwniki”, „przeciwutleniacze” i „aromaty” mogą być oznaczone tylko nazwami tych grup.

Niektóre substancje, takie jak witaminy, pierwiastki śladowe i aminokwasy mogą być wymienione na etykiecie pod nagłówkiem „składniki analityczne”. (Patrz: „8. Informacje dotyczące składników analitycznych”). Może się tak zdarzyć, gdy na obecność któregoś składnika zwracana jest szczególna uwaga, bądź gdy na etykiecie zamieszczone jest oświadczenie dotyczące jego obecności (np. z wysokim poziomem witaminy E”). Jeśli substancje takie są deklarowane pod nagłówkiem „składniki analityczne”, oznaczona ilość jest całkowitą ilością substancji obecnej w gotowej karmie na koniec okresu jej trwałości.

Poziom substancji wymieniony w deklaracji dodatków jest ilością substancji, która została dodana, by uzupełnić jej naturalny poziom w karmie, zgodnie z recepturą.

Poziom substancji wymieniony w deklaracji składników analitycznych jest całkowitą ilością analizowanych substancji odżywczych, z których niektóre pochodzą z dodania suplementu, inne zaś były w naturalny sposób obecne w surowcu wykorzystanym do produkcji karmy. W przypadku niektórych substancji odżywczych (takich jak witaminy), ich ilość zmniejsza się z upływem czasu i dlatego ilość oznaczona na etykiecie w deklaracji

składników analitycznych jest ilością obecną w produkcji na koniec jego okresu trwałości.

W przypadku zainteresowania konkretnym dodatkiem, który nie jest wymieniony na etykiecie (bądź jeśli potrzebne są informacje o wszystkich dodatkach obecnych w produkcji), zawsze można skontaktować się z producentem, który udzieli dokładnych informacji.

8. Informacje dotyczące składników analitycznych

Lista składników analitycznych jest poprzedzona nagłówkiem „Składniki analityczne”.

Jest ona podobna do informacji o wartościach odżywczych zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych dla ludzi i w przypadku karmy dla psów i kotów zawiera:

- białko (surowe)
- zawartość tłuszczu
- włókno surowe
- popiół surowy
- w przypadku produktów o wilgotności powyżej 14%, poziom wilgotności.

W przypadku innych zwierząt domowych zamieszczanie informacji o składnikach analitycznych jest dobrowolne.

Istnieje obowiązek prawnego używania na etykietach pewnych słów, takich jak „surowy/-e”, czy „popiół”, które wywodzą się z języka laboratoryjnego.

„Popiół”, jako taki, nie jest dodawany do karmy, lecz jest pozostałością po metodzie badania analitycznego i oznacza głównie składniki mineralne; tym samym dozwolone są określenia „pozostałość po spopieleniu” oraz „materia nieorganiczna”.

9. Numer partii oraz data przydatności (Najlepiej wykorzystać przed)

Te informacje pozwalają producentom i władzom wykonawczym zidentyfikować partie produktu, jeśli zajdzie taka konieczność, w dokładnie taki sam sposób, jak ma to miejsce w przypadku żywności dla ludzi. Oznaczenie „najlepiej wykorzystać przed” informuje dokładnie, że – choć produkt będzie „najlepszy” przed wskazaną datą – jego spożycie po tej dacie niekoniecznie jest szkodliwe, ale jest to okres do kiedy gwarantowana jest zawartość substancji odżywczych, takich jak witaminy.

10. Jak skontaktować się z producentem w celu uzyskania dalszych informacji

Na opakowaniu można znaleźć nazwę i adres producenta lub dystrybutora, u których można zasięgnąć dalszych informacji dotyczących produktu. Dodatkowo, opakowanie musi podawać albo bezpłatny numer telefonu, albo adres strony internetowej, infolinię dla konsumentów bądź inny sposób kontaktu z producentem / dystrybutorem.

11. Jak karmić zwierzę (wskazówki dotyczące karmienia)

Na etykiecie można znaleźć wskazówki dotyczące tego, jaką ilość produktu i jak często należy podawać zwierzęciu, aby zapewnić, że zwierzę otrzymuje wszystkie niezbędne składniki odżywcze. W przypadku pojawienia się jakichkolwiek pytań, producenci z pewnością chętnie na nie odpowiedzą.

12. Deklaracja masy / ilości

Deklaracja masy na opakowaniu podlega tym samym przepisom co deklaracja masy znajdująca się na żywności dla ludzi. Czasami ilość nie jest wskazana wagowo, lecz ilością sztuk (np. pięć sztuk uszu świńskich).

13. Inne informacje

Wszystkie wymienione powyżej informacje muszą być obowiązkowo zamieszczone na etykiecie, w zgodzie z prawem. Jednakże producenci mogą zamieszczać dobrowolnie również inne informacje. Fakt, że inne informacje są zamieszczane dobrowolnie nie oznacza jednak, że mogą być mniej dokładne.

Na etykietach pojawiają się oświadczenia odnoszące się do konkretnych korzyści, jakie produkt oferuje. Zgodnie z prawem producent musi być w stanie potwierdzić takie informacje. Jeśli istnieją jakiegokolwiek obawy czy wątpliwości dotyczące zamieszczonego na opakowaniu oświadczenia, zalecany jest w pierwszej kolejności kontakt z producentem.

The European
Pet Food Industry

FEDIAF

Avenue Louise 89
B-1050 Bruxelles
+32 (2) 536 05 20
fediaf@fediaf.org
www.fediaf.org